The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
WEDNESDAY, SEPTEMBER 21, 1966

LATVIJA AMERIKĀ

75. N-RS. SESTDIENA, 1966. G. 21. SEPTEMBRIS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Rezolūcija senātā!

Organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States prezidenta speciālasistents Voldemars Korsts mums telefoniski ziņo:

Mūsu visu kopīgais darbs Baltijas valstu un reizē ar to Latvijas brīvības jautājuma tālākvirzīšanai nav palicis bez rezultāta. Mēs varam ziņot, ka ASV senāta ārlietu komisija savā 15. septembra sēdē pieņēmusi un virza tālāk senāta kopsēdei rezolūciju par Baltijas valstu brīvības jautājuma pacelšanu Apvienotajās nācijās un citos piemērotos starptautiskos iestādījumos. Kā zināms, šī rezolūcija prasa krievu komūnistu okupācijas izbeigšanu un tiesības baltiešu tautām pašām izlemt, kādu valsts iekārtu tās vēlas. Šīs rezolūcijas apstiprināšanā ASV kongresa ārlietu komisijā izcili nopelni pieder senātoriem Klaibornam Pellam (Claiborne Pell, Rhode Island), Tomasam Dodam (Thomas J. Dodd, Connecticut) un Frankam Laušem (Frank J. Lausche, Ohio).

Nav šaubu, ka rezolūciju vistuvākajās dienās izskatīs senātoru kopsēdē, kurā tai senāta vairākums nodrošināts, jo to atbalsta nospiedoša majoritāte, kuras vadībā ir abu partiju visredzamākie senātori. Se gribu atzīmēt, ka pirmais šai sesijā rezolūciju Baltijas valstu labā (S. C. Res. 6) iesniedza senātors Everets Dirksens (Everett M. Dirksen, Illinois) un tai ir atbalsts pat tik tālā ASV pavalstī kā Havajā, kas paužas senātora Hirama Fonga (Hiram L. Fong) sirsnīgajā līdzdalībā cīņā par Baltijas valstu brīvību. Šīs rezolūcijas galīgās apstiprināšanas priekšvakarā gribu atzīmēt arī šī darba pirmo atbalstītāju vispār — senātoru Tomasu Kušelu (Thomas H. Kuchel, California) un mūsu organizācijas goda komitejas locekli senātoru Džordžu Merfiju (George Murphy California).

Reizē organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States vārdā izsaku sirsnīgu pateicību visām tām latviešu organizācijām un jo sevišķi tiem neatlaidigajiem individuālajiem cīnītājiem, kuru nopelns ir tas, ka mūsu prasības Baltijas valstu brīvības jautājuma pacelšanā ir sadzirdētas un tiek uzklausītas.

Ceru, ka tagad arī tie neticīgie, gudrie un apdomīgie, kuri apgalvoja, ka mēs nekā nespējam panākt, grozīs savus uzskatus un, kad nāks aicinājums jauna reāla mērķa veidā, to atbalstīs. Šāds aicinājums nāks.

LSCS izveidošanās 20 gados

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀS SAVIENĪBAS DIBINĀŠANAS ATCERES KONGRESAM NO 23. — 25. SEPT. ČIKAGĀ SANĀKOT

Grupa trimdas latviešu studentu 1946. gada 27. septembrī sapulcējās pēckara Vācijā — Eslingenā, lai veidotu turpmāko pamatu kopīgam darbam zaudētās dzimtenes labā. Rezultātā nodibinājās Latviešu studentu centrālā savienība, prezidiju veidojot Vācijas angļu, amerikāņu un franču joslu studentiem. Savienības mērķis toreiz bija pārstāvēt visus latviešu studentus, vienojot viņus izglītības, zinātniskajam, kultūras un palīdzības darbam. LSCS pārņēma Latvijas universitātes studentu padomes funkcijas, kuŗai, boļševikiem iebrūkot mūsu dzimtenē, darbība bija jāizbeidz.

Svešās skolās un grūtos materiālos apstākļos studijas nebija vieglas. Jaundibinātā LSCS tādēļ par nozīmīgākajiem uzdevumiem atzina stipendiju sagādi un studentu pārstāvēšanu bēgļu aprūpes organizācijās, kā arī studentu sabiedriskās dzīves organizēšanu. Vēl 1953. gadā LSCS par savu galveno uzdevumu uzskatija līdzekļu vākšanu un stipendiju piešķiršanu trūcīgiem latviešu studentiem. Piezīmējams, ka šai vienā gadā piešķirtas 255 stipendijas.

Desmit gadu pēc nodibināšanās organizācijas nozīme un darbība mainījās. Trimdas latviešu materiālajai turībai vairojoties, lielā mērā atkrita LSCS materiālās aprūpētājas raksturs. Arī studentu sabiedriskajā dzīvē LSCS tiešā nozīme atkrita, jo, latviešiem izceļojot no Eiropas, studentu sabiedrisko dzīvi jaunajās zemēs sekmīgi organizēja slēgtas studentu organizācijas un kopas. Tai pašā laikā tomēr auga svarīgā prasība pēc visu latviešu studentu kopīgas pārstāvības Latvijas viedokļa reprezentēšanai studentu starptautiskā forumā. Neatkarīgajā Latvijā šo uzdevumu bija veikusi Studentu padome, tagad LSCS uzskatīja par savu pienākumu turpināt un paplašināt šīs funkcijas.

LSCS darbības otrā desmitgadē uzdevums reprezentēt Latvijas viedokli starptautiskajā studentu sabiedrībā kļuva par galveno un noteicēju vadmotīvu organizācijas darbā. LSCS ir vienīgā latviešu studentu organizācija, kuŗu regulāri aicina piedalīties Starptautiskās studentu savienības kongresos, kur tā var runāt visu latviešu studentu vārdā. LSCS pirmkārt aizstāv to latviešu studentu intereses, kuriem demokratiska aktivitāte un akadēmiskā brīvība liegta, un otrkārt — pārstāv visus latviešu studentus brīvajā pasaulē. Lai šajos kongresos informētu brīvās pasaules studentu vadītājus par padomju koloniālismu un krievu imperiālismu Latvijā un citās Austrumeiropas zemēs un aicinātu viņus iestāties par tiesību atjaunošanu šajās zemēs, LSCS pārstāvji daudzkārt apgaismojuši apspiesto tautu studentu patiesos centienus un panākuši rezolūciju pieņemšanu, kas nosoda akadēmiskās un cilvēciskās brīvības liegšanu un uzspiesto rusifikāciju šajās zemēs. Ir panākts, ka iespējams, varbūt, kļūs starptautiskās studentu delegācijas pētījums par pašreizējiem apstākļiem Baltijas valstīs. Līdzīgu darbu LSCS pārstāvji veikuši arī atsevišķu zemju studentu kongresos. Šai darbā izveidota laba sadarbība ar lietuviešu, igauņu un citu Austrumeiropas trimdinieku studentu organizācijām.

Baltiešu trimdas studentu sadarbību izveidoja jau tūlīt pēc kaŗa Vācijā, kur darbojās Baltiešu studentu centrālā padome. Tā uzsvēra neatkarības laika sadarbību starp somu, igauņu, latviešu un lietuviešu studentiem, kas pamatojās organizācijā SELL. ASV 1947. gadā nodibinājās Baltiešu studentu federācija, apvienojot baltiešu studentus visā brīvajā pasaulē kopīgu mērķu sasniegšanai, garā un idejās jūtoties vienotiem ar studentiem

(Nobeigums 5. lpp.)

PIRMS PĻAUJAS SVĒTKIEM
Kanadas varenā šāgada kviešu raža jau pasen nopļauta, bet trimdas latvieši tikai tagad gata vojas atzīmēt Pļaujas svētkus. Uzņēmīmā kviešu druva vēl viļņo pirms pļaujas.
Foto: J. Liģers

Ziemeļamerikai 8 vietas BPLA

BRIVĀS PASAULES LATVIEŠU APVIENĪBAS LĒMUMI. — AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES SĒDE. — IZRAUDZĪTA ACEN LATVIEŠU DELEGĀCIJA

Brīvās pasaules latv. apvienības valdes sēdē 10. sept. Vašingtonā, par kuŗas lēmumiem īsumā jau ziņojām mūsu laikraksta iepriekšējā numurā, viens no galvenajiem pārrunu jautājumiem bija radioraidījumi latviešu valodā uz okupēto dzimteni. Līdz šim radioraidījumu jautājums atradās vienīgi ALAs pārziņā, bet turpmāk kārtošana piekritīs BP LA. Uz raidījumu atjaunošanu no Madrides nav cerību, nav arī izdevies atrast citas mums pieņemamas raidīšanas iespējas. Kāda privāta latviešu grupa gan divreiz nedēļā raida uz Latviju no krievu NTS raidītāja Vācijā un tagad raidījumu skaitu pavairojusi uz reizi katrā dienā, bet BPLA valdes ieskats bija, ka iespēja organizēt raidījumus no NTS raidītāja pašreizējos apstākļos nav pieņemama. Raidījumus uz Latviju BPLA valde tomēr atzīst par nozīmīgiem un vajadzīgiem, kādēļ nolēma pētīt iespējas pašreiz jau notiekošo raidījumu paplašināšanai no Vatikāna raidītāja Romā. (Te piezīmējams, ka no Vatikāna nav iespējams raidīt politiskas ziņas, kuŗas visvairāk gaidītas okupētajā Latvijā, kādēļ jāšaubās, vai šiem raidījumiem maz tuvu būs tāda nozīme, kādu deva Madrides raidītājs. Raidījumu jautājums tā uzskatāms par neatrisinātu, bet BPLA valdes rīcība šai ziņā, diemžēl, neliekas pietiekami enerģiska. — Ref.).

Nozīmīgs jautājums bija arī BPLA darbības noteikumu grozīšana. Nolūkā apvienības darbu padarīt aktīvāku un efektīvāku, Latviešu nocionālā apvienība Kanadā bija ierosinājusi BPLA valdi izveidot proporcionāli latviešu skaitam attiecīgā zemē, līdzīgā veidā nokārtojot arī darbības finančēšanu. Latviešu apvienība Austrālijā bija ieteikusi līdzīgu finančēšanas nokārtojumu kā LNAK, bet paredzēja bez valdes arī BPLA padomi. Zviedrijas latviešu centrālā padome savā ieteikumā iestājās par algotu BP LA ģenerālsekretāru un nacionālu sekretariātu ar vismaz 10 pastāvīgiem algotiem darbiniekiem, kas organizētu un vadītu nacionālpolitisko darbu visās trimdas zemēs. Šo lielo personālu varētu algot un darbību financēt ar pašaplikšanās nodokli (Kas to piedzītu? — Ref.), kuŗa lielums būtu apm. 3 dolaru gadā no personas.

ALAs valde iepriekšējā vakara darba sēdē šos dažādos ieteikumus bija rūpīgi apspriedusi un salīdzinājusi ar pašreizējiem darbības noteikumiem, tos saskaņojusi un formulējusi jaunos ieteikumus. Tā BPLA sēdē vienošanos par jaunajiem statūtiem panāca samērā ātri. Valde atzina, ka BPLA veidos četras lielās pamatorganizācijas — LAK EC, LAA, ALA un LNAK, dodot vienu valdes locekli uz katriem 10.000 latviešiem attiecīgajā zemē. Pēc šīs atslēgas BPLA valdē būtu 14 locekļu: Amerikas latviešu apvienībai, ieskaitot arī Dienvidameriku, būtu 6 vietas, Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centram — 3, Latviešu apvienībai Austrālijā — 3 un Latviešu nacionālai apvienībai Kanadā — 2.

Pēc līdzīgas „atslēgas" nokārtojams arī BPLA darbības finančēšanas jautājums. Apvienības sēdekli nosaka tās valde, apvienības priekšsēdis ir tās centrālās organizācijas vadītājs, kuŗas zemē atrodas apvienības sēdeklis. Šīs zemes centrālā organizācija gādā arī par darbiniekiem BPLA birojam.

Valde izraudzīja īpašu komisiju (P. Lejiņš, A. Bērziņš un J. Niedra), kas jaunos statūtus formulēs un izsūtīs BPLA pamatorganizācijām apstiprināšanai. Šai komisijai uzdeva arī izstrādāt noformulējumu BPLA valdes vienprātīgajam atzinumam, ka okupētās Latvijas apziemojumi principā ir nevēlami un no nacionālpolitiskā viedokļa kaitīgi.

Mazas pārmaiņas izdarija arī noteikumos par Tautas balvas piešķiršanu. Turpmāk balvu piešķirs kandidātam, par kuŗu balso vismaz 3 no 4 BPLA pamatorganizācijām, kamēr līdz šim bija nepieciešams vienbalsigs lēmums. BPLA dalībniecēm līdzekļi balvai iemaksājami katru gadu līdz 1. jūlijam, bet kandidāti pieteicami līdz 1. augustam.

Pagaidām nepārkožams rieksts izrādījās BPLA budžeta jautājums. Līdz šim, atskaitot LNAK 300 dol. iemaksu, visu BPLA darbību financējusi ALA. Jaunu nokārtojumu valdes sēdē nepanāca, kādēļ vienojās, ka budžetu vēlāk, kad būs pieņemti jaunie BP LA statūti, izstrādās tā pamatorganizācija, kuŗa prezidēs BPLA.

☆

Iepriekšējā 9. septembŗa vakarā valdes sēdē Vašingtonā bija pulcējusies arī Amerikas latviešu

(Nobeigums 5. lpp.)

Voldemars Korsts

Īstenība, ne sapņi

ASV SENĀTORA T. DODA REZOLŪCIJAS IESKATI BALTIJAS VALSTU JAUTĀJUMĀ

Ne reizi vien nācies dzirdēt mūsu pašu un bieži pat vadītājaprindās domu, ka Baltijas valstu brīvības jautājuma pacelšana starptautiskā forumā un jo sevišķi Apvienotajās nācijās ir nenozīmīga un vār izrādīties pat kaitīga Baltijas valstu un reizē Latvijas nākotnei. Tāpat dzirdēta arī doma, ka ASV kongresa rezolūcija ir tikai laipnība, pie tam, varbūt, pat nevajadzīga.

Nemēģināšu šai rakstā ar šādi domātājiem vai šādi noskaņo tām personām argumentēt, nedz arī apšaubīt to cilvēku domāšanu, kuŗi apgalvo, ka nav nekādas nozīmes kaut ko darīt, jo mūsu dēļ tik un tā neviens nekaros. Lai šis liekās argumentācijas vietā sniegts amerikāņu senātora Tomasa Doda sagatavotā publicējuma tulkojums. Līdzīgas domas senātors jau agrāk izteicis savās vēstulēs, tāpat uzsvēris citos gadījumos. Viņam līdzīgi domā arī senātors Dirksens un daudzi citi senāta locekļi, kuŗi iesnieguši rezolūcijas Baltijas valstu labā. Līdzīgi daudzreiz runājis ar ASV tautas vietnieku nama republikāņu locekļiem Dervinskis.

Kaut ASV senāta ārlietu komisija rezolūciju Baltijas valstu labā nu beidzot tomēr nodevusi senāta kopsēdes nobalsošanai, senātora Doda publicējums tomēr nezaudē aktuālitāti un nozīmi, jo izsaka ļoti daudz, ko derētu iegaumēt arī mums. Publicējums ir šāds:

— „Pagājušā gada 23. augustā es iesniedzu ASV senātā rezolūciju, kuŗa izsaka ASV kongresa gribu un vēlēšanos redzēt atjaunojam brīvību Baltijas valstīs, lūdzot ASV prezidentu izmantot visas iespējas, lai Baltijas valstu jautājumu paceltu Apvienotajās nācijās. Šo rezolūciju atbalstīja 9 citi abu partiju senātori. Sarunu ceļā tika noskaidrots, ka Baltijas valstīm labvēlīgo rezolūciju atbalsta senāta vairākums.

Mūsu iesniegtā rezolūcija norāda, ka trīs Baltijas valstis — Lietuvu, Latviju un Igauniju — okupējusi Pad. savienība otra pasaules kaŗa sākuma stadijā un nedaudz vēlāk nelikumīgi ar terroru un varu iekļāvusi savā territorijā. Kopš tā laika šīs valstis pārvalda kvislingi, kuŗi pilnībā padoti Pad. savienības diktātūrai un kuŗiem nav šo valstu iedzīvotāju pat mazākā atbalsta. Mūsu rezolūcija arī norāda, ka Apvienotās nācijas un ASV delegācija pie tām arvien uzsvērusi un atbalstījusi pašnoteikšanās tiesības Āzijas un Afrikas tautām, kuŗas līdz tam atradās koloniālā pārvaldē. Šī rezolūcija arī atgādina ASV kongresam, ka Sav. valstis nekad nav atzinušas nelikumīgo Baltijas valstu okupāciju no Pad. savienības puses, kādēļ aicina ASV prezidentu izmantot visus iespējamos līdzekļus, lai pārliecinātu Apvienoto nāciju locekļus formāli uzaicināt Pad. savienību izvākt no Baltijas valstīm tajās novietotos militāros okupācijas spēkus un atjaunot Baltijas tautu tiesības pašām noteikt savu valsts iekārtu.

Ir jānožēlo, ka senāta ārlietu komisija līdz šim nav reaģējusi šo rezolūciju lietā, par spīti faktam, ka pag. gada jūnijā tautas vietnieku nams ar 298 pret nevienu balsi šādu rezolūciju jau apstiprināja. Arī ASV ārlietu ministrija rakstījusi senāta ārlietu komisijai, ka nepastāv iebildumu pret šādas rezolūcijas pieņemšanu. Esmu vēl nesen rakstījis senāta ārlietu komisijas priekšsēdim senātoram Fulbraitam, aicinot viņu nodot mūsu kopīgi iesniegto rezolūciju senāta nobalsošanai.

Man ir pamatotas cerības, ka senāts varēs šo lietu caurskatīt vēl pirms pašreizējās sesijas nobeiguma. Esmu pārliecināts, ka šāda rīcība kalpos brīvības principu atjaunošanai un nākotnes nodrošināšanai.

Apspiesto tautu atbrīvošana nav pīpes dūmu sapņi! Tieši pretēji, esmu pārliecināts, ka komūnisma tirannija nevar pastāvēt ilgstoši tādēļ, ka tā ir pretēja cilvēces dabai un centieniem. Kā drāmatiskus piemērus manu uzskatu apstiprināšanai lai atceramies sacelšanos pret tiranniju un komūnismu Austrumvācijā, Polijā, Ungārijā, Tibetā un citās zemēs. Šīs sacelšanās tika apspiestas ar kailu varu, bet cilvēces centieni pēc brīvības tiek manifestēti katru dienu intelektuālā domā, kuŗa izpaužas ikvienā komūnistu apspiestajā tautē, ieskaitot pašu Pad. savienību, bet jo krasi Baltijas valstīs. Šo saucienu pēc brīvības nav spējis nosläpēt arī komūnisma terrors. Mēs varam būt pārliecināti, ka brivība tiks atjaunota arī apspiestajā Eiropas daļā, jo brivībai pieder nākotne. Taču neaizmirsīsim, ka tas, ko mēs darām vai nedarām, var paātrināt vai palēināt brīvības atjaunošanās procesu. Tieši tādēļ es ticu, ka Baltijas valstu rezolūcijas pieņemšana senātā un reizē ar to arī ASV kongresā nav tikai nenozīmīga runāšana vai pīpes dūmu sapnis, bet gan rīcība, kuŗai var būt izšķirīgi reāla nozīme Eiropas nākotnes izveidošanā." —

Tiktāl senātora T. Doda uzsaukums. Vai beidzot nebūtu laiks arī visiem latviešu trimdiniekiem saprast, ka tas, ko augšējā citātā teicis senātors Dods, bet jo sevišķi viņa aicinājums būt aktīviem brīvības jautājumā un tiesību prasībās, ir visu mūsu pienākums? Ja ASV vadošie politiķi, kā Dirksens, Lauše, Dods, Proksmairs, Dervinskis, Monogans, Dževits, Merfijs un daudzi citi, neliedz mūsu centieniem sevu atbalstu un pat strādā to īstenošanai, vai tad arī mums, visiem latviešu trimdiniekiem, nebūtu jāapzinās, ka mūsu uzdevums ir strādāt Latvijas brivības labā katru dienu? Un mums arī jaapzinas, ka katrs mūsu gribas izpaudums atbalsta un stiprina tos ASV vadošos politiķus, kuŗi tic un strādā, lai katra tauta varētu brīvi dzīvot savā brīvā zemē. Vēsture mūsu trimdu reiz bargi tiesās, ja mēs apliecināsim vienīgi savu kopīgo gribu noklausīties mīļu dziesmu, jūsmot par labu teātŗa izrādi vai svētku aktu, bet aizmirsīsim, ka darbs dzimtenes brīvības labā nav politika, bet pienākums, kuŗš sniedzas tālu pāri sanāksmēm, dziesmām, dzēriena kausam un sava personīgā sentimenta apmierināšanai.

ASV senāta ārlietu komisija rezolūciju Baltijas valstu labā nu nodevusi nobalsošanai senāta kopsēdei. Pagaidām mums vairs nav jāraksta vēstules senātoriem, prasot Baltijas valstu rezolūcijas pieņemšanu, bet — neaizmirsīsim būt pateicīgi! Tādēļ rakstīsim senātoriem un pateiksimies viņiem par darbu un mūsu centienu atbalstīšanu. Šādām pateicības vēstulēm ziedotais laiks noteikti atmaksāsies mūsu turpmākajos centienos Latvijas brīvības labā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KAUT BŪTU VAIRĀK ŠĀDU GRĀMATU!

Vēlos izteikt pateicību Dr. E. Laiviniekam par „Latvija Amerikā" 20. augusta numurā sniegto rakstu „Piezīmes par visiem izlasāmu grāmatu", kurā viņš kodoliģi un raiti atreferē galvenās domas no Fultona J. Šīna grāmatas „Peace of Soul".

Gribas ticēt, ka šo reti vērtīgo rakstu būs izlasījuši visi LA lasītāji un ka daudzus tas ierosinās pārdomāt dziļāk un nopietnāk par dzīves jēgu un vērtībām, kuras par dolariem un seksu nevar nopirkt.

Cilvēkam jāvēlas kļūt labākam, lai varētu atgūt pazaudēto dvēseles mieru. Un dvēseles miers,— tā jau ir augstākā laime, saskaņa ar katra dziļāko „es". Kari, kas rada auglīgu zemi vājo cilvēku vaļīgai dzīvei, ir gremdējuši cilvēces morālo stāju, un tā vēl turpina grimt. Nelaimīgu cilvēku ir vairāk nekā jebkad. Dvēseles mieru meklē, apreibinoties ar dažādām narkotiskām vielām.

Kaut jel vairāk grāmatu gal dos nevērtīgo „bestselleru" vietā parādītos grāmatas, kas līdzīgas pieminētajai. Kaut jel vairāk arī mūsu laikraksta slejās parādītos raksti, kas ierosinātu uz pārdomām par ētiskām problēmām. Visas citas problēmas tad arī atrisinātos daudz vieglāk un labāk.

M. L., Kvebekā

★

PAŠKAIDROJUMS PIE MANA RAKSTA UN ATBILDE J. RONIM

Neesmu profesionāls žurnālists un nerakstu pašas rakstīšanas dēļ, kā domā J. Ronis savā lasītāja vēstulē „Pārspīlēts vērtējums" LA 27. augusta numurā, bet gan tikai tad, kad sirds ir pilna. Nepretendēju uz manu spriedumu akceptu no visiem mana raksta „ASV Vietnamas politika" (LA Nr. 66) lasītājiem, jo politika nav nosakāma vai atrisināma ar kādas neapšaubāmas matēmatiskas formulas palīdzību. Nepavisam nav manās interesēs lasīt un studēt attiecīgos žurnālos sīkākus Pentagona rīkojumus Vietnamas kara lietās, jo visi militārie plāni un to izstrādāšana padota Baltā nama politikai. Kas nosaka Baltā nama politiku visos pēdējos 30 gados, tas man ir skaidrs bez slaveno žurnālistu brāļu Alsopu palīdzības.

Džungļu un alu cīņas pieder senai pagātnei. Šodien ASV rīcībā ir citi ceļi un līdzekļi, kā šo komēdijas karinu izbeigt īsā laikā. Kas attur ASV bumbot Haipongas ostu, Hanoju un visus pievedceļus Vietnamai? ASV līdz šim apmierinājušās tikai ar dzelzceļu vagonu, maznozīmīgu noliktavu, baraku un dzīvnīcu bombardēšanu. ASV politiķiem un militāristiem, tāpat kā man un daudziem citiem, ir skaidrs, ka Vietnamas dēļ Pekinga un Maskava ne atsevišķi, ne kopā ar ASV atklātu konfliktu nesāks. Vietnamas gadījums ir līdzīgs Korejas karam, kad ASV prezidents Trūmens neļāva ģen. Makarturam sabumbot Jalas upes tiltus, pa kuriem Ziemeļkorejā ieplūda pusmiljons sarkanās Ķīnas „brīvprātīgo", tā uzvarētu karu zaudējot un to izbeidzot pie 17. paralēles. Pašu ģenerāli Makarturu par šādu uzvaras tīkošanu atcēla no amata... Tāpat tagad rīkojas Vietnamā, kur necīnās par uzvaru pret komūnismu, bet par mieru pie „17. paralēles". Pēc otra pasaules kara ASV radījušas šādas „paralēles" Korejā, Vietnamā, Vācijā un citur. Kam tas bija vajadzīgs? Nevienu jautājumu ASV ne tieši, ne ar AN starpniecību nav nokārtojušas galīgi, bet tikai nobīdījušas rītdienai.

Šādu brāļu karu izraisīšanās ir labākais ierocis internacionālā komūnisma plānos, tas labi atmaksājas arī internacionālajam kapitālismam. Tā ir patiesā koeksistences politika. To visu laiku aizstāvējuši arī slavenie brāļi Alsopi. Viņi nav savu balsi pacēluši ne pirms, ne pēc: 1) pasaules sadalīšanas Jaltas un Teherānas konferencēs; 2) Korejas kara zaudēšanas; 3) Austrumvācijas un Ungārijas revolūciju apspiešanas; 4) kauna mūra izbūves Berlīnē; 5) Kastro iesēdināšanas Kubā; 6) Kubas sacelšanās neatbalstīšanas gadījumā u. c.

Ir labi, ja cilvēkiem laiks un iespēja izlasīt visu slaveno Alsopu u.c. rakstus dažādos preses izdevumos (arī „Daily Worker" un „Dzimtenes Balss" slejās), tikai jābūt skaidrībā par to, kam šie preses izdevumi pieder, kam tie kalpo un kādu politisko līniju ietur, jo brīvas preses šī vārda tiešajā nozīmē nemaz nav. Ja to nezina, tad ir bīstami. Vēl bīstamāk ir, ja kaut kas no šai presē lasītā sāk lasītājam pielipt.

Pateicos J. Ronim par mana raksta labi domāto kritiku. Nožēloju, ka tā manu pārliecību neiespaido un ka savos spriedumos nevarēšu izmantot slaveno žurnālistu brāļu Alsopu politiskos spriedumus, jo viņu politiskā līnija man un — domāju — mūsu nacionālai politikai nav pieņemama. J. Roņa stilu un taktiku nevaru uzskatīt par akadēmisku polemiku, tāpēc no viņa aizrādījumiem nekā nevarēšu mācīties.

Pateicos manu rakstu lasītājiem, kuri manu domu atbalstījuši personīgā kontaktā, pa tālruni un ar vēstulēm.

J. Grodnis

★

PAŠU STRATĒĢIS LABĀKS...

„Latvija Amerikā" 66. numurā ievietoto ļoti objektīvo J. Grodņa rakstu „ASV politika Vietnamā" laikraksta 27. augusta numurā J. Ronis lasītāja vēstulē „Pārspīlēts vērtējums" nevajadzīgi un aplami nokritizē. Nav vērts pakavēties pie kritika iebildumiem tuvāk, jo latviešu lasītājus neinteresē savā laikrakstā lasīt amerikāņu žurnālistu „gudrības" vai autors ir J. Alsops vai kāds cits. Žurnālā „Post" atrodami vājāki rakstelji par šīm lietām nekā J. Grodņa tiešām labi pamatotais raksts, par ko J. Grodnim var izteikt tikai atzinību un pateicību.

Ja avīzē ir brīva vieta, var jau iespiest kritikas vēstuli, kas garāka nekā J. Grodņa sacerējums, bet ar amerikāņu žurnālistu domām, kaut vai Alsopa, nebūtu jāapgrūtina lasītāji un jāiespiež. To dara amerikāņu prese, kādēļ tur to var izlasīt, kas vēlas.

Mag. iur. E. Lapiņš

★

JENOTI NODARA POSTU!

Izlasīju „Latvija Amerikā" 24. augusta numurā domstarpības starp redakciju un I. Batraku par jenotiem un rakūntem. Neesmu gan zooloģe, bet šai jautājumā tomēr kaut ko zinu, jo man nesen bija iespēja ilgāku laiku pavadīt kopā ar kādu cieminu no dzimtenes. Garajos vakaros daudz runājām par dažādām problēmām, cita vidū arī par jenotiem, kuŗus I. Batraks apzīmē par nevainīgiem peļu ēdējiem.

Dzimtenes cieminš stāstīja, ka Vilis Lācis, atgriežoties no kāda apciemojuma Pad. savienībā, atvedis jenotu pāri un palaidis Latvijas mežos, tā izdarot īsti lācisku pakalpojumu. Tagad jenotiem pilni visi meži. Šie dzīvnieki nodarot lielu postu: vasarās jenoti baros uzbrūkot aitām un pakāpeniski izpostot ganāmpulkus. Pat suņiem draudot briesmas no šī plēsīgā zvēra. Tagad sākta jenotu iznīdēšana, izliekot indi un citādi mēģinot tikt vaļā no ieviestā okupanta, bet visi iznīdēšanas centieni nekā daudz nepalīdzot. Jenoti esot āpša lielumā un līdzīgi arī izskatā.

Lūdzu saprotamu iemeslu dēļ manu vārdu nepublicēt, jo iespējams, ka maniem radiem dzimtenē tad būtu jābaidās ne vien par savām aitām, bet arī pašiem no kāda lāča.

A., Toronto

★

PROTESTS

LA 17. augusta numurā pirms raksta „Kad beigusies Romanovu dinastija" ar trekniem burtiem iespiests redakcijas apgalvojums, ka minētais raksts laikrakstā tiek ievietots uz lasītāju vairuma vēlēšanos.

Esmu ilggadējs LA abonētājs lasītājs. Redakcija nav mani aicinājusi izteikt savu vēlēšanos attieksmē uz augšminētā raksta iespiešanu vai neiespiešanu. DV Montrealas nodaļas amatpersonas man paskaidroja, ka par LA redakcijas aptauju minētajā jautājumā nekā neesot dzirdējušas. Nekad neesmu pilnvarojis LA redakciju manā kā lasītāja vārdā kaut ko apgalvot. Tamdēļ izsaku savu protestu pret LA redakcijas tiesiski nepamatoto apgalvojumu.

V. Grīns, Montrealā

★

ARĪ ČĒRČILS PIEKRITA...

Lorda Morana dienasgrāmatā, kurā atrodamas daudzas Čērčila „privātās domas", kas nebija domātas publikai, 1942. gada 29. janvāra piezīmēs lasāms sekojošais:

„Vēl janvārī ministru prezidents (Čērčils) bija sašutis par Staļina prasību dabūt sev Baltijas valstis. „Ja mēs to pielaistu, tad tas apkaunotu mūsu lietu," tā iekarsis teica Čērčils. Bet trīs nedēļas vēlāk viņš bija jau atvēsinājts. (Piezīme: tai laikā vāciešiem bija lieli panākumi, gremdējot sabiedroto kuģus). „Šo notikumu spiedienā es jutu, ka šāda morāliska pozicija nav noturama. Nav labi gadījumā, kad iet cīņa uz dzīvību un nāvi, uzņemties vairāk pienākumu nekā tie, kas izcīna lielo cīņu, spējīgi nest." Viņš ziņoja Staļinam, ka apsolījis Rūzveltam atbalstīt miera konferencē Krievijas prasību pēc Baltijas valstīm.

Dr. A. Karps

LATVIJA

75. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 21. SEPTEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinšels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4. Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

BĒRNA EMOCIJU IETEKME UZ INTELEKTA ATTĪSTĪBU

Bērnu sliktām skolas sekmēm var būt vairāki iemesli. Daudzi no tiem viegli novēršami, ja vecāki, skolotāji un ģimenes ārsts labi sadarbojas, tos īstā laikā atklājot. Dzirdes un redzes defekti vieglāk pamanāmi un labojami, bet grūtāk un pat daudzreiz neiespējami palīdzēt tādos gadījumos, kad atklājas nopietnāki smadzeņu bojājumi, kas var būt gan iedzimti, gan iegūti ar dažādiem smadzeņu ievainojumiem. Maz var palīdzēt arī īsto gara slimību gadījumos, kuŗu cēloņi bieži nav zināmi.

Sliktas sekmes var rasties pat ļoti spējīgiem bērniem, ja viņi netiek laikus pārcelti uz augstāku klasi, bet tiek turēti klasē, kur viņiem nav ko darīt. Tāpat vecāku intereses trūkums par bērna skolas gaitām bieži bērnā rada vienaldzību pret skolas darbu.

Tomēr visvairāk ir tādu bērnu, kuŗu nesekmības pamatā ir nopietni emocionālas dabas traucējumi. Tie rodas sevišķi vecāku un bērnu nepareizu ģimenes attieksmju rezultātā. Dr. M. Horne sadala šos bērnus šādās grupās: **1. Dusmīgais bērns** ir spītīgs pret vecāku autoritāti, agresīvs, alkst uzmanības, bet nekad to īsti nenovērtē. Šāds bērns nevar izveidot draudzību ar sev līdzīgiem, jo vienmēr nonāk konfliktā un naidā. Viņš ir slinks, nīst skolu un skolas darbus un neuztraucas par savām neveiksmēm. Bieži vien viņš izsakās, ka neviens viņu nemīl un nevienam viņš nepatīk. **Beidzot** šāds bērns pie pirmās izdevības aiziet projām no mājām.

Vecākiem šis bērns nācis negribot un negaidīts, **tādēļ** tas īstu vecāku mīlestību nekad nav jutis. Nereti vecāki mēģina šo trūkumu aizpildīt ar materiālām lietiņām, bērnu apdāvinot, bet tas dod tikai mazu mierinājumu pašiem vecākiem.

2. Mazdūšīgais bērns visu uzdod jau pie pirmā mēģinājuma, vai pat izvairās kaut ko iesākt. Viņa intereses ir impulsīvas, bet ātri pāriet. Skolā viņš uzvedas labi, bet nevar sadraudzēties ar citiem; par skolas neveiksmēm gan uztraucas, bet nemēģina laboties. Televīzija viņu interesē visvairāk.

Šāds bērns nekad nav mācīts uzņemties atbildību. Vecāki viņu bieži spiež panākt dzīvē par katru cenu to, ko paši nav varējuši. Ja bērnam neveicas, paši kļūst neciecīgi un mudina bērnu vēl vairāk. Ļoti bieži šādi vecāki bērnus audzina pēc grāmatas.

3. Atpalicis bērns ir tāds, kuŗš ir bērniškīgāks par saviem gadiem. Viņš vienmēr sagaida vecāku aizsardzību. Skolā slinko un gaida palīdzību no skolotāja, bet ja tāda netiek sniegta, saīgst, un neveiksmēs vaino skolotāju.

Šis ir pārlieku izlutināts bērns, vienmēr jūtot viena vai otra vecāka aizsardzību un palīdzību. Šādā ričībā visvairāk

(Nobeigums 6. lpp.)

Vēl viens Kanadas dzīvnieciņš, kuŗam redakcija nezina latviska apzīmējuma: „graundhogs", kuŗu mūsu tautieši mēdz dēvēt par zemes cūku. Šis dzīvnieciņš ceļa malās ziņkāri vēro gaŗāmbraucējus, bet tikko mašīna apstājas un braucēji tuvojas, tas veikli pazūd savā alā. Vai patiešām latviešu zoologi nenāks redakcijai talkā šo mūsu dzimtenē nepazīstamo dzīvnieku nosaukumu noskaidrošanā?

Foto: J. Liģers

LILIJA ZARIŅA

SARKANĀ MIGLA

ATMIŅAS

Eduarda Vingŗa vinete un ilustrācijas

(133. turpinājums)

Vanda saspiež manu elkoni. Mēs saskatāmies, un negribot mums jāsmejas, jo aina patiešām pārāk komiska. Frīnbergs mūs pamana un nāk ar visu pudeli uz mūsu pusi, uzrunājot krieviski:

„Meitenītes, vai nāksit sadzert?"

„Mēs protam latviski un šo valodu arī lietojam," uzsvērti atsaka Vanda, jo esam tikai trijatā. „Bez tam — no pudeles dzert vēl neesam iemācījušās!"

Vandas vārdi bravūrīgo dziedoni samulsina. Viņš raugās apkārt, kā palīdzību meklēdams. Tā arī nāk, jo viņu aicina atpakaļ uz skatuvi. Ātri atvadījies, tagad gan latviski, Frīnbergs aizsteidzas turpināt sava koncerta programmu, kuŗas nākošajā daļā, liekas, ir operu ārijas, jo drīz vien, ar dziļu smeldzi dziedāta, atskan „Smejies Pajaco" krievu valodā.

Palieku stāvam, lai paklausītos skaistajā balsī. Patiešām, brīniškīgs tembrs, lieliska izjūta. Liela balss. Frīnbergs noteikti varētu kļūt slavens, pat ļoti slavens māksliniekš, ja vien tā nedzertu. Bet — kādēļ viņš dzer? Laikam taču arī viņu moka kāds iekšējs nemiers un neapmierinātība.

„Pie okupantiem uzdienējis, bet tomēr nelaimīgs," kā manas domas uzminēdama, pačukst Vanda.

Ļaudis nu sagājuši zālē, un Vanda drīz vien ierauga meklēto Krastiņu.

„Viņš mūs redzēja un pamāja ar galvu," viņa klusi saka. „Iesim."

No jūrnieku kluba laukā tiekam ātrāk, jo ļaužu drūzma vairs nekavē. Kad aizsniedzam Vandas mājvietu, jaunais gaišmatainais puisis mūs jau panācis.

„Kad klubā izrādes vai koncerti, nevaru ilgāku laiku būt prom. Tādēļ lūdzu mani pasaukt tikai tad, kad arī jūs atnākusi. Vanda man teica . . ." viņš spēji apklust, it kā meklēdams vārdus.

Vanda nāk viņam talkā:

„Ko nu tik daudz apkārt runāt . . . Es Litai jau pateicu, ka jūsu tēvocim tas kuteris un ka viņš būtu ar mieru . . . ka jūs visu organizējat."

„Vai tā ir patiesība?" iejautājos, raudzīdamās puisī kā brīnumā un baidīdamās, ka viņš varētu visas cerības izgaisināt. „Vai jūs patiešām domājat, ka mēs varētu nokļūt Zviedrijā?"

„Tas patiešām iespējams," viņš nopietni atbild un, kā apstiprinādams paša vārdus, vēl pamāj galvu. „Esmu par to domājis jau ilgāku laiku. Kad Vanda pastāstīja savas bēdas, piedāvāju viņai šo iespēju, bet Vanda tūlīt domāja arī par jums."

„Esmu jums abiem tik ļoti pateicīga!" impulsīvi iesaucos. „Pēdējā laikā man daudz nepatikšanu. Tādēļ es kopā ar jums justos kā laimīgākais cilvēks pasaulē, ja beidzot drīkstētu uzsākt brīvu dzīvi pēc pašas patikas."

Īsos vārdos pastāstu par saviem jaunākajiem piedzīvojumiem, par partijas netiešo aicinājumu un manas nākotnes izlemšanu.

„Tā ir," saprotoši pamāj blondais puisis. „Viņi jums miera vairs nedos. Viņi darīs visu, lai no jums iztaisītu vaditāju un partijas biedreni. Lai savu panāktu, viņi parasti draud un bārsta laipnības citu caur citu. Neticiet, ka tā feldšere Tamāra Ivanovna jums patiešām noslēpumu atklāja, tāpat tie pārējie pusvārdos. Viss ir iepriekš izplānots, izstrādāta metode, tā sauktā — morāliskā sagatavošana. Šādas laipnības jūs tagad piedzīvosit ik uz soļa, bet pa vidu arī draudus. Jūs tagad esat izraudzītais upuris, jūs trenkās kā ielenktu zvēru... Bet došu jums padomu: neizrādiet savu pretošanos, nepadariet sev grūtu to īso laiku, kuŗu vēl pavadīsit šeit! Es ceru, ka divu vai trīs nedēļu laikā viss būs tik tālu . . . Noteiktu dienu vēl nevaru pateikt, jo viss atkarīgs no izdevīgiem laika un citiem apstākļiem. Bet es ceru, ka viss būs labi."

Krastiņš pieceļas un sniedz man roku. Tā ir cieta un sastrādāta, bet spiediens tik stingrs, ka dod paļāvību.

„Nu esmu jūs personīgi iepazinis. Pārējo uzzināsit no Vandas," viņš aizejot nosaka.

„Vai tiešām? Vai patiešām?" es murminu kā sapnī, un Vanda ar asarainu seju spiež mani pie krūtīm.

33.

DRAUDZENE KĻŪST SVEŠA

Sēžu vilciena. Pēc pēdējo mēnešu nemitīgajiem saspīlējumiem izjūtu šīs bezdarbības stundas vilciena kupejā kā patiesu atvieglojumu. Esmu ceļā uz Rīgu, jo man piešķirta iespēja piecus mēnešus speciālizēties Rīgas pilsētas 1. klīniskajā slimnīcā. Ilgi man bija jāgaida uz šo brīdi, jo grūti nācās atrast aizstājēju. Tā sauktajā ūdensceļu poliklīnikā Ventspilī gan strādāja kāds gruzīnu ārsts, kas labprāt būtu šo pienākumu uzņēmies, bet tam pretojās republikas ādas dispansera vadība Rīgā, savu noraidīgo nostāju vienkārši motivējot ar to, ka šis gruzīnu ārsts esot „nacionālšovinists" . . . Tikai mainoties dispansera vadībai Rīgā, gruzīns beidzot drīkstēja blakus savai maznozīmīgajai ādas slimību konsultanta vietai ūdensceļu poliklīnikā pārņemt arī dispansera ambulanci un nodaļu.

Pirmā darba gada laikā reizi jau esmu bijusi uz četrām nedēļām speciālizācijā Rīgā. Toreiz mani aizstāja Dr. Kundziņš, bet tagad arī viņš jau nobīdīts pie malas. Kāds brīnums man līdz šim ļāvis palikt darbā? Vai spēšu ilgi noturēties? Mani no visām pusēm lenc arvien ciešāk un neatlaidīgāk, lai iedzītu partijā kā zivi labi nosprostotā murdā. Kā būs, kad galīgi no šī goda atteikšos?

Toreiz, kad Vanda pirmoreiz stāstīja par varbūtējo bēgšanas iespēju uz Zviedriju, dzīve guva citu nokrāsu, pār visām lietām — radās atkal ticība nākotnei. Cik tālā pagātnē jau vēlā vakara stunda, kad gājām satikt Vandas skolēnu Krastiņu! Cik tālu nebūtībā aizgrimušas šīs gaišās un cerību pilnās dienas! Tām toreiz bija spārni kā putnam, kas gatavojas lidot pretī saulei . . . Un tad pēkšņā ziņa, ka ne tikai Krastiņa radiniekam, bet arī daudziem citiem zvejas kuteŗu vaditājiem atņemta atļauja izbraukt jūrā! Tā izrādījās pastiprināta piesardzība pēc Cukura aizbēgšanas. Ilgi mēs toreiz sēdējām ar Vandu vakaros kopā, apsvērdamas pilsētā klīstošo baumu ticamību. Malu malās „no drošiem avotiem" stāstīja, ka Zviedrijā ar pārbēdzējiem apejoties ļoti slikti. Cukuri un citi pārbēdzēji esot pilnīgi no latviešu sabiedrības izolēti. Esot gan sākumā izklaušināti, bet kad lielā entuziasmā stāstījuši par patieso dzīvi padomju režīmā, visi no viņiem novēršušies. Cits tieši, cits netieši licis manīt, ka bēglis ir un paliek šaubīga persona. Katrs, kas ilgāku laiku dzīvojis komūnistu režīmā, Zviedrijas latviešu pārliecībā kļuvis vismaz iesarkans, ja ne vairāk . . .

— Vanda, ko tu domā par šīm runām? — es toreiz bažīgi vaicāju.

(Turpinājums sekos)

Angelika Gailīte

ANDREJS

TĒVZEMES UN BRĪVIBAS DZIES

Imanta nevaid miris,— šos Andreja Pumpura vārdus, kuŗos viņš apliecina ticību tautas brīvībai un neatkarībai, mēs varam attiecināt uz dziesminieku pašu.

Pagājis simt gadu ar ceturksni, kopš dzimis A. Pumpurs, bet viņa idejas un raditie tēli ir dzīvi latviešu tautā. Dzejnieks savas domas un jūtas bija dziļi pārdzīvojis, pirms tās izteica vārdos. Savus tēlus viņš bija skatījis gaŗā un tad tos atklājis tautai. Tā viņa darbi guva dzīvību un atsaucās tautas dvēselē. Dzejnieks teica to, ko mīlēja pats un kā alka tauta,— tā bija savas zemes neatkarība un brīvība.

Dzimis trūcīgā gājēju ģimenē, A. Pumpurs nebija mācījies nekādās lielās skolās. Vienīgais, ko viņa vecāki šai ziņā varēja savam dēlam dot, bija daži gadi tā laika draudzes skolā. Bet viņš no saviem priekštečiem bija mantojis kaut ko daudz lielāku, daudz svaŗīgāku — tās bija garīgus spējas un neklusināma dziņa pēc izglītības un tāliem apvāršņiem, ko nespēja nomākt grūts fizisks darbs pusaudža gados un agrā jaunībā.

Andrejs Pumpurs bija viens no pirmajiem apdāvinātajiem latviešu jauniešiem, kas ar savu spēju apziņu un lielu gribas spēku tika aizvien uz priekšu, uz augšu.

Ieguvis nepieciešamās zināšanas, viņš dabūja darbu par mērnieka palīgu Vecpiebalgā. Tur tolaik bija stipra Kronvalda Āša ietekme; tur darbojās brāļi Kaudzītes, tur bija jau izglītota jaunatne; tur viņš izraudzīja savu dzīvesbiedri.

Tālākā dzive dzejniekam A. Pumpuram bija ists vētru un dziņu laikmets: Rīgā, Maskavā, svešā Balkānu slavu brīvības karā pret turkiem. Pēc tā jauns posms izglītības turpināšanai krievu kara skolā Odesā, to beidzot ar krievu armijas virsnieka pirmo pakāpi. Atgriešanās Rīgā, kur Pumpuru iedalīja kādā tur novietotā krievu cara armijas pulkā. Sakarā ar armijas uzdevumiem dzīvesvietas maiņa kopā ar pieaugošo ģimeni (4 dēli, 2 meitenes) te Rīgā, te Cēsis, te Tērbatā vai citur Igaunijā, atkal Rīgā un, beidzot, sasniedzot maksimālo vecumu attiecīgā virsnieka pakāpē (Pumpurs vairs nebija jaunekliš, kad beidza Odesas kara skolu), pāreja uz intendantūru par augstāku ierēdni ar dzīvesvietu Daugavpilī un uzdevumu būt par atbildīgu vaditāju armijas piederumu transportiem no armijas noliktavām uz Iekškrieviju, galvenokārt austrumu virzienā, pie kam

Kārlis Ķezbers

TILTS

(Nobeigums)

„Nevajadzēja . . ." norūc Ēnijs Og
Kā allaž, Džesija oponē.

„Kāpēc gan ne? Tāds glīti ģērbts ci
pata ar mašīnu vai cita nelaime? Mum
va viena vieta . . ."

Kad svešinieks pienāk pie mašinas
šas pakalējā sēdeklī blakus Džesijai, vir
paskaidro, ka tam blakusceļā iegrimu
un lūdz aizvest līdz nākamajai pilsētiņai,
kur viņam dzīvojot brālis. Satiksmes d
ta darbinieks esot. Ceļi plūdu izskaloti,
ba.

Džesijai Ogdenai neliekas, ka svešai
tiesību, bet viņa to patur pie sevis. Sv
šaudīgas acis, uz vaiga tāda kā asme
rēta un kājās pagalam nonēsātas kurp
pavisam nesaskan ar pārējo tērpu. Vir
manāmu dienvidnieka akcentu, un runa
liecina par lielu inteligenci. Uz kreisās r
ciktāl to neapsedz svārku piedurkne,
mana ietetovētu kailas sievietes attēlu.

„Nākamā benzīna pildītavā vajadz
ties," pēc kāda laiciņa ierunājas sieviet

Svešais no sāniem viņu vēro, bet ne
Viņš zina, ka raktuvju rajonā ir tikai d
na stacijas, abas pārdesmit jūdžu aiz
upei.

„Pali izdarījuši laukiem lielus zau
lai pārtrauktu klusumu, ierunājas Len

„Pārāk lielus," piekrīt svešinieks.
plūduši, ceļi izskaloti, tilti padarīti nedr
vien visus zaudējumus reģistrēs, paies l

Uz laiciņu viss apklust, tikai riepu
uz asfalta skan tālāk kā vienmuļa simf

Džesija kļūst nemieriga.

ATVIJA
AMERIKĀ
TREŠDIENA, 1966. G. 21. SEPTEMBRIS
NĀ REDAKCIJA TORONTO.
tors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
. Ont.; tālr. 531—4533;
niece — Silvija Ancāne, sasniedzama re-
8—3239;
— Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park
arborough, Ont.; tālr. 759—8076;
— Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don
447—6933;
Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
lr. 463—4226.
DAKCIJA EIROPĀ:
nte, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.
manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
tus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais
zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
izteiktās domas ir rakstītāja personīgs
gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.
: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50;
3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu
$16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.
s: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā
$3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

U IETEKME UZ INTELEKTA ATTĪSTĪBU

s sekmēm i. Daudzi ni, ja ve- nes ārsts laikā at- es defek- n laboja- daudzreiz dos gadī- opietnāki s var būt i ar da- evainoju- t arī is- mos, ku- mi. sties pat ja viņi augstā- ti. klasē, t. Tāpat ms par zi bērnā skolas ādu bēr- matā ir dabas eviški ve- zu ģime- Dr. M. is šādas bērns ir itāti, ag- bet ne . Šāds raudzību mēr no- Viņš ir las dar- savām viņš iz- emīl un

nevienam viņš nepatīk. Beidzot šāds bērns pie pirmās izdevības aiziet projām no mājām.

Vecākiem šis bērns nācis negribot un negaidīts, tādēļ tas īstu vecāku mīlestību nekad nav jutis. Nereti vecāki mēģina šo trūkumu aizpildīt ar materiālām lietiņām, bērnu apdāvinot, bet tas dod tikai mazu mierinājumu pašiem vecākiem.

2. Mazdūšīgais bērns visu uzdod jau pie pirmā mēģinājuma, vai pat izvairās kaut ko iesākt. Viņa intereses ir impulsīvas, bet ātri pāriet. Skolā viņš uzvedas labi, bet nevar sadraudzēties ar citiem; par skolas neveiksmēm gan uztraucas, bet nemēģina laboties. Televīzija viņu interesē visvairāk.

Šāds bērns nekad nav mācīts uzņemties atbildību. Vecāki viņu bieži spiež panākt dzīvē par katru cenu to, ko paši nav varējuši. Ja bērnam neveicas, paši kļūst neiecietīgi un mudina bērnu vēl vairāk. Ļoti bieži šādi vecāki bērnus audzina pēc grāmatas.

3. Atpalicis bērns ir tāds, kurš ir bērnišķīgāks par saviem gadiem. Viņš vienmēr sagaida vecāku aizsardzību. Skolā slinko un gaida palīdzību no skolotāja, bet ja tāda netiek sniegta, saigst, un neveiksmēs vaino skolotāju.

Šis ir pārlieku izlutināts bērns, vienmēr jūtot viena vai otra vecāka aizsardzību un palīdzību. Šādā rīcībā visvairāk (Nobeigums 6. lpp.)

(Nobeigums 6. lpp.)

tāju vienkārši motivējot ar to, ka šis esot „nacionālšovinists" . . . Tikai pansera vadībai Rīgā, gruzīns beidzot us savai maznozīmīgajai ādas slimību ietai ūdensceļu poliklīnikā pārņemt ambulanci un nodaļu.

ba gada laikā reizi jau esmu bijusi ēļām speciālizācijā Rīgā. Toreiz ma- . Kundziņš, bet tagad arī viņš jau alas. Kāds brīnums man līdz šim lā- pā? Vai spēšu ilgi noturēties? Mani ēm lenc arvien ciešāk un neatlaidī- partijā kā zivi labi nosprostotā mur- d galīgi no šī goda atteikšos?

d Vanda pirmoreiz stāstīja par var- as iespēju uz Zviedriju, dzīve guva pār visām lietām — radās atkal ti- Cik tālā pagātnē jau vēlā vakara ājām satikt Vandas skolēnu Krasti- nebūtībā aizgrimušas šīs gaišās un dienas! Tām toreiz bija spārni kā atavojas lidot pretī saulei . . . Un tad a ne tikai Krastiņa radiniekam, bet citiem zvejas kuteru vadītājiem at- izbraukt jūrā! Tā izrādījās pastipri- a pēc Cukura aizbēgšanas. Ilgi mēs ar Vandu vakaros kopā, apsvērda- stošo baumu ticamību. Malu malās otiem" stāstīja, ka Zviedrijā ar pār- joties ļoti slikti. Cukuri un citi pār- lnīgi no latviešu sabiedrības izolēti. mā izklausināti, bet kad lielā entuzi- i par patieso dzīvi padomju režīmā, novērsušies. Cits tieši, cits netieši bēglis ir un paliek šaubīga persona. ku laiku dzīvojis komūnistu režīmā, iešu pārliecībā kļuvis vismaz iesar- irāk . . .

ko tu domā par šīm runām? — es icāju. (Turpinājums sekos)

(Turpinājums sekos)

Angelika Gailīte

ANDREJS PUMPURS —

TĒVZEMES UN BRĪVĪBAS DZIESMINIEKS UN GAIŠREĢIS (1841.—1902. g.)

Imanta nevaid miris,— šos Andreja Pumpura vārdus, kuros viņš apliecina ticību tautas brīvībai un neatkarībai, mēs varam attiecināt uz dziesminieku pašu.

Pagājis simt gadu ar ceturksni, kopš dzimis A. Pumpurs, bet viņa idejas un radītie tēli ir dzīvi latviešu tautā. Dzejnieks savas domas un jūtas bija dziļi pārdzīvojis, pirms tās izteica vārdos. Savus tēlus viņš bija skatījis garā un tad tos atklājis tautai. Tā viņa darbi guva dzīvību un atsaucās tautas dvēselē. Dzejnieks teica to, ko mīlēja pats un kā alka tauta,— tā bija savas zemes neatkarība un brīvība.

Dzimis trūcīgā gājēju ģimenē, A. Pumpurs nebija mācījies nekādās lielās skolās. Vienīgais, ko viņa vecāki šai ziņā varēja savam dēlam dot, bija daži gadi tā laika draudzes skolā. Bet viņš no saviem priekštečiem bija mantojis kaut ko daudz lielāku, daudz svarīgāku — tās bija garīgas spējas un neklusināma dziņa pēc izglītības un tāliem apvāršņiem, ko nespēja nomākt grūts fizisks darbs pusaudža gados un agrā jaunībā.

Andrejs Pumpurs bija viens no pirmajiem apdāvinātajiem latviešu jauniešiem, kas ar savu spēju apziņu un lielu gribas spēku tika aizvien uz priekšu, uz augšu.

Ieguvis nepieciešamās zināšanas, viņš dabūja darbu par mērnieka palīgu Vecpiebalgā. Tur tolaik bija stipra Kronvalda Aša ietekme; tur darbojās brāļi Kaudzītes, tur bija jau izglītota jaunatne; tur viņš izraudzīja savu dzīvesbiedri.

Tālākā dzīve dzejniekam A. Pumpuram bija īsts vētru un dziņu laikmets: Rīgā, Maskavā, svešā Balkānu slavu brīvības karā pret turkiem. Pēc tā jauns posms izglītības turpināšanai krievu kara skolā Odesā, to beidzot ar krievu armijas virsnieka pirmo pakāpi. Atgriešanās Rīgā, kur Pumpuru iedalīja kādā tur novietotā krievu cara armijas pulkā. Sakarā ar armijas uzdevumiem dzīvesvietas maiņa kopā ar pieaugošo ģimeni (4 dēli, 2 meitenes) te Rīgā, te Cēsīs, te Tērbatā vai citur Igaunijā, atkal Rīgā un, beidzot, sasniedzot maksimālo vecumu attiecīgā virsnieka pakāpē (Pumpurs vairs nebija jauneklis, kad beidza Odesas kara skolu), pāreja uz intendantūru par augstāku ierēdni ar dzīvesvietu Daugavpilī un uzdevumu būt par atbildīgu vadītāju armijas piederumu transportiem no armijas noliktavām uz Iekškrieviju, galvenokārt austrumu virzienā, pie kam pēdējais brauciens šī gadsimta sākumā bija uz Tālajiem austrumiem — Portartūru un Vladivostoku, Krievijai gatavojoties karam ar Japānu.

Pēc atgriešanās mājās pie savējiem 1901. gada vasarā A. Pumpurs jau rudenī jutās slims. Nedziedināmas slimības mocīts, viņš visu ziemu bija saistīts pie gultas, pavasarī ārstu sūtīts uz Ķemeriem, no kurienes pārvests uz 1. Rīgas pilsētas slimnīcu, kur mira 1902. gada 23. jūnijā, pēc vecā stila, apglabāts Jēzus draudzes kapos Rīgā. Izvadīšanu bija uzņēmusies Rīgas Latviešu biedrība ar ziediem un pateicības runām dzejnieka dzīvesbiedres, citu ģimenes locekļu un daudzu cienītāju klātienē.

Pieminu tautā un paliekamu vārdu latviešu rakstniecībā Andrejs Pumpurs, kā jau teikts, guvis ar savu dziļo tēvzemes mīlestību un brīvības alkām. Tas arī viņa labāko dzejoļu „Tautai" „Imanta" u. c. saturs. Galvenais Andreja Pumpura darbs, kurā dzirkstī tās pašas domas un jūtas, ir eps „Lāčplēsis".

Pumpura dzimtenē, Lieljumpravas nostūrī, Daugavas kreisajā krastā, ko vienā pusē no draudzes pārējās daļas (Vidzemes krastā) nošķīra plašā upe un kas otrā pusē norobežojās no Zemgales ar atsevišķu pārvaldes iekārtu, bija saglabājies daudz teiku, tautas dziesmu un senu nostāstu. Pumpuru dzimtā bijusi arī kāda radiniece, saukta par „mīļo māti", liela teiku un dziesmu teicēja. Vērīgais zēns jau no mazatnes ieaudzis tautas gara pasaulē. Viņš tur dzirdējis arī teiku par Lāčausi jeb Lāčplēsi. To viņš iznēsājis zemapziņā, un pēc svešas tautas — serbu brīvības kara, būdams Odesā karaskolā, viņam uzaususi ideja sacerēt par to epu.

Pieejamā sveštautu literātūrā Pumpurs atradis vēlākā vācu etnografa V. Jordāna sacerējumu, ka tautas epi varējuši rasties tikai tālā senatnē Grieķijā, Persijā, Indijā un ģermāņu zemēs, bet citām tautām pēc kristīgās ticības izplatīšanās it kā neesot vairs iespējami. Patriotiskajā dzejniekā radās protests pret šo Jordāna teōriju; jo vairāk tas nostiprinājās, kad viņš iepazinās ar somu tautas epu „Kalevala" un tuvāko kaimiņu igauņu epu „Kalevipoegs". Un latviešu dzejnieks, gan neatrazdams tautā episku dziedājumu, uz tautas teiku pamata pats radīja latviešu varoņepu „Lāčplēsis".

Andrejs Pumpurs nesamierinājās ar to, ka viņa izraudzītais tautas teiku varonis Lāčplēsis tālā senatnē cīnās ar dabas spēkiem un mošķiem, viņš to pārnesa uz vēsturiskajiem laikiem un lika cīnīties par tautas brīvību pret iebrucējiem, kas nāca ar viltu un varu dzimtajā zemē. Tā Pumpura radītais Lāčplēsis kļuva par latviešu pirmo brīvības cīnītāju un ir joprojām tautas brīvības nesēju un atjaunotāju simbols.

Andrejam Pumpuram nepietika arī ar to vien, ka latviešu teiku varonis Lāčplēsis apbalvots ar lielu fizisku spēku, viņš piešķīra tam vispusīgas izcilas spējas — arī garīgas, un lika mācīties augstākās gudrības, kas pieejamas tikai retiem.

No lāčumātes Lāčplēsis mantojis lielu fizisku spēku, bet viņa audžutēvs Lielvārdes kungs „mācīja vecais jaunajam atzīt, cik tuvu dievība parādās dabā." Senās brīvās Latvijas novada kungs sūta dēlu „mācīties ziņas slaveno Burtnieku gudrības skolā" (13. lp.). Atvadoties tēvs dod dēlam padomu: „Ja pats vien cītīsies nolūku panākt, dievi tad pasargās, uzturēs tevi. Pasaules viltus jaunekļus māna, bet paši jaunekļi liekas sev mānīt: nedari tādēļ, kā citi tev māca, bet tā, kā citi tev padomu prasa. Taisnību zināt diezgan ir grūti, bet grūtāk nākas vēl taisnību sacīt."

(Šis un visi sekojošie citāti no A. Pumpura tautas epa „Lāčplēsis" ņemti no Fišbachas latviešu komitejas literātūras apgāda 1946. gada izdevuma.— A. G.)

Lielvārdes kungs atgādina dēlam arī brīvo latviešu tautvaldību jeb demokratiju: „Latviešu tauta tēvijā savā vēl tagad neatzīst dzimušus kungus: tā pati izvēlē vadoņus karā, vecākos tiesnešus mierīgos laikos — zināms, tik tos, kuri krietnajos darbos pie tautas parāda cienību savu" (14).

Sākot patstāvīgās gaitas, jauneklim Lāčplēsim ir jāpārvar daudz grūtību. Viņa ceļš ir cīņas ceļš gan pašam ar sevi, ar savām kaislībām, sastopot skaisttuli Spīdalu, Aizkraukles kunga meitu, kas sabiedrojusies ar raganām; gan pret dažādiem šķēršļiem un tautas nodevēju Kangaru, pašlabuma meklētāju, skauģi, liekuli, kas, savu dzīvību glābdams, padevies pašam Nelabajam. Baidīdamies no Lāčplēša spēka, Kangars grib viņu iznīcināt. Šai nolūkā viņš sakūda igauņus pret latviešiem un izaicina milzi Kalapuisi pret Lāčplēsi.

(Nobeigums nāk. numurā)

Biruta Senkēviča

ĶONIŅU CIEMS VASARĀ

Ar sirmi sūnainu senumu sedzies,
Saulē tīksmīgi sildās Ķoniņu ciems;
Pavardos lēni gruzd ugunskurs dedzies,
No rīta līdz vakaram dūmaini gauss.

Gar pakšķiem saknojas lapainais lupstājs,
Apkārt tam mušas dienvidus tveicē sīc;
Plašo pagalmu pušķo līdzens zālājs,
Kas kā dārgs paklājs tik samtains, tik miksts.

Čīkstošie vārti vairs nesarga mieru —
Kas tur tālumā plēties sapņains un zils?
Glabā vecumvecu bajāra vārdu
Kā krēslainu paēnu simtgadīgs sils.

Paspārnē zvirbuļi vienmuļi čivo,
Reizēm iedziedas gailis, ierejas suns;
Saimnieks svētdienās vaļīgāk dzīvo —
Ciematu apspīd senču ieražu guns.

Dābolā delverē piesietais kumeļš,
Gotiņas ganībās naski zāli plūc;
Kā linu audekls garām stiepjas lielceļš,
Bites pūkainās grāvmalās medu sūc.

Ar sirmi sūnainu senumu sedzies,
Saulē tīksmīgi sildās Ķoniņu ciems;
Mūži kā vasaras mākoņi aizpeld,
Cik ilgi gan vecos vēl Ķoniņu ciems?

O. GREBŽES gadskārtējā

GLEZNU RUDENS IZSTĀDE

no 24. septembra — 1. oktobrim mākslinieka studijā, 47 Pemberton Crescent N., Richmond Hill, Ont. Izstādes atklāšana 24. septembrī, pl. 7 vak. Izstāde atvērta katru dienu no pl. 10 rītā līdz 10 vak. Telefons 112-884-1061.

(Lūdzu ievērot adresi — 47 Pemberton Cres. N. un nesajaukt ar blakus ielu Pemberton Rd., jo abas ielas sākas no Bathurst ielas)

DV sieviešu koŗa koncerts Čikagā

Pēc svinīgā DV dienu atklāšanas akta organizācijas rosmi kultūrālā laukā ievadīja apvienotais sieviešu koris virsdiriģentu Teodora Ozoliņa un Jāņa Zuikas vadībā. Kopkorī piedalījās septiņas Daugavas vanadžu vienības ar apm. 80 dziedātājām. Balsu sastāvs labs; pārsvarā alti, un to tembri vairāk izlīdzināti, saskanīgāki, īpaši zemākos toņos. Dziesmas bija iestudētas rūpīgi, intonācija laba, daudz dinamisku kontrastu.

Programmu ievadīja ar J. Norviļa „Dod, Dieviņi, kalnā kāpt" (t. dz.) un „Papardes zieds" (J. Ziemeļnieks) Jāņa Zuikas vadībā. Atskaņojumi saistīja ar klusinātu dziedājumu, kas labi izcēla dziesmu rezignēto noskaņu.

Tāpat risinājās V. Ozoliņa „Naktī, dziļā naktī" (Aspazija) ar sonoriem otro altu toņiem nobeigumā. Iespaidīga bija J. Graubiņa sabalsotā tautas dziesma „Maza biju, neredzēju" ar caurkomponēto melodiju soprānos un altos. Dziesmās dominēja klusinātie toņi.

Citāda rakstura bija V. Dobrovoļska komponētais Valentīnes Hermanes dzejolis „Es nešaubos", veltīts Daugavas vanadzēm. Dzejoļa patētiskais saturs bija dzīvi izcelts kustīgās melodijās un raksturīgās harmonijās. Tas prasīja zināmu piepūli, ko koris ar diriģentu nebija taupījuši, lai atskaņojums skanētu koši. Tas arī izdevās, un klausītāju atsaucība bija dzīva. Sumināja arī klātesošo komponistu un dzejnieci.

Otrā programmas daļā bija dziesmas ar pacilātāju un gaišu izskaņu — J. Norviļa „Nost reiz metišu" (Ed. Veidenbaums), A. Ābeles gaišās harmonijās ieturētā „Bēgļa ilgošanās" (Anna Zuika) un Aldoņa Kalniņa „Latgalē" (Kaldupe). Atskaņojumi Jāņa Zuikas vadībā raisījās viegli, pacilāti, seviški patriotiski noskaņotajā A. Kalniņa „Latgalē". To atkārtoja.

Nobeigumā dzirdējām divas Valdemāra Ozoliņa dziesmas — „Vasara" (V. Toma) un „Es tēvu zemei noliecos" (Andrejs Eglītis), abas klasiskā apdarē ar vijīgām melodijām un gaišām harmonijām. Atskaņojumi Teodora Ozoliņa vadībā guva dzīvu atsaucību klausītājos.

Koncertu pabeidza jaunā, apdāvinātā komponista I. Ramiņa plašāks dziedājums korim, vijolei ar klavieru pavadījumu: miniatūrkantāte, kā programmā atzīmēts, ar nosaukumu „Vanaga piedzimšana" (V. Krāslavieša teksts). Par spīti proziskajam dzejoļa saturam, komponists dziedājumos un pavadmūzikā dzīvi izcēlis tās drāmatisko saturu, veltījot īpašu uzmanību iestarpinātai vijoles partijai. Iespaidīgu kāpinājumu kantāte panāca savā nobeigumā, īpaši klavieru partijā. Vijoles partiju spēlēja pats komponists, izceļot melodijās sava instrumenta glāstošo toni.

Kantāti vadīja diriģents Teodors Ozoliņš. Atskaitot mazu nejaušību pirmo reizi ritmos tempu maiņā, atskaņojums ritēja dzīvi, pacilāti; seviški atkārtojumā, kad koris un pavadītāji (vijole, klavieres) ar diriģentu sapratās visā pilnībā. Jāatzīmē iezīmīgā klavieru partija, kuŗu uzmanīgi un iespaidīgi izcēla pianists Valdis Treimanis. Atsaucība komponistam un darba veicējiem bija visai dzīva. Koncerts bija labi apmeklēts.

Eduards Ramats

Vācijas latviešu dziedone Ludmila Sepe-Eše ar dažiem no kuplā sagaidītāju pulka Sidnejas lidlaukā Austrālijā: no kreisās — LAA kultūras fonda priekšsēdis Ed. Šmugajs, O. Zariņa, L. Sepe-Eše, Sidnejas latviešu biedrības pr-ks M. Šiliņš, M. Laiviņa un S. Laiviņa. (Sk. rakstu 5. lpp.)
Foto: A. Lejietis

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Kristīgā Balss Nr. 9, Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, šāgada septembra burtnīca, redaktors māc. R. Ekšteins, 16 lpp.

„Mazputniņš" Nr. 93, mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, šāgada septembra burtnīca, apgāda Ceļinieks izdevums, atb. redaktors Dr. L. Streips, 36 lpp.

„Mēs" Nr. 21, raksti jaunatnei, apgāda Ceļinieks izdevums, atb. redaktors Aivars Ruņģis, 52 lpp.

Kārlis Ķezbers

TILTS

(Nobeigums)

„Nevajadzēja . . ." norūc Lenijs Ogdens.

Kā allaž, Džesija oponē.

„Kāpēc gan ne? Tāds glīti ģērbts cilvēks. Klapata ar mašīnu vai cita nelaime? Mums taču brīva viena vieta . . ."

Kad svešinieks pienāk pie mašīnas un ierauŠas pakaļējā sēdeklī blakus Džesijai, viņš aizelsies paskaidro, ka tam blakusceļā iegrimusi mašīna, un lūdz aizvest līdz nākamajai pilsētiņai, pāri upei, kur viņam dzīvojot brālis. Satiksmes departamenta darbinieks esot. Ceļi plūdu izskaloti, daudz darba.

Džesijai Ogdenai neliekas, ka svešais runā patiesību, bet viņa to patur pie sevis. Svešajam ir šaudīgas acis, uz vaiga tāda kā asmeņa atstāta rēta un kājās pagalam nonēsātas kurpes, kas nepavisam nesaskan ar pārējo tērpu. Viņš runā ar manāmu dienvidnieka akcentu, un runas veids neliecina par lielu inteliģenci. Uz kreisās rokas dilba, ciktāl to neapsedz svārku piedurkne, Džesija pamana ietetovētu kailas sievietes attēlu.

„Nākamā benzīna pildītavā vajadzētu apstāties," pēc kāda laiciņa ierunājas sieviete.

Svešais no sāniem viņu vēro, bet nesaka nekā. Viņš zina, ka raktuvju rajonā ir tikai divas benzīna stacijas, abas pārdesmit jūdžu aiz tilta pāri upei.

„Pali izdarījuši laukiem lielus zaudējumus," lai pārtrauktu klusumu, ierunājas Lenijs Ogdens.

„Pārāk lielus," piekrīt svešinieks. „Lauki pārplūduši, ceļi izskaloti, tilti padarīti nedroši. Kamēr vien visus zaudējumus reģistrēs, paies laiks."

Uz laiciņu viss apklust, tikai riepu švīkstoņa uz asfalta skan tālāk kā vienmuļa simfonija.

Džesija kļūst nemierīga.

„Ieslēdziet taču vismaz radio," viņa saka Džonam.

Braucējs pagriež pogu. Radio ierūcas.

„ . . . . pāri visam ir tā kunga, kas redz visu un vada cilvēku liktenus ar drošu un stingru roku . . ."

„Griez taču nost to sektantu!" šķendējas Džesija.

Svīkš, čirrrr, žvirr . . . .

„ . . . . ziņu summējums. Smagas kaujas Tālajos austrumos. Ilgrunas senātā turpinās, paģibis senātors Aiziksens. Plūdi Misisipi ielejā nodarījuši pāri par 10 miljonu dolaru zaudējumu. Prezidents helikopterā pārlido cietušos rajonus; izskaloti 17 tilti, apdraudēti daudzi citi, cik īsti — pašlaik noskaidro. Braucējiem ieteicams uzmanīties..."

Džons Skots sagrozas. Cik labi viss saskan ar viņa plāniem. Tādos apstākļos nelaimes tiešām var atgadīties . . . Viņš palūkojas spogulī un ierauga Džesiju smaidam.

Radio buldurē tālāk. Par gaidāmo ražas samazināšanos sakarā ar plūdiem, senātoru domām, kā palīdzēt applūdušo apgabalu ļaudīm, par sīkiem kriminālnoziegumiem tuvējās pilsētiņās, par izbēgušu noziedznieku, kas aplaupījis ceļotāju aģentu un joprojām slapstās, par jaunākajiem notikumiem bēzbolā un golfā.

Zīmes rāda, ka viņi tuvojas nelielam ciematam. Millerville, iedzīvotāju skaits 327, — rakstīts uz plakāta.

„Vai neizkāpsim iedzert tasi kafijas?" ierunājas Džesija

Svešais pēkšņi sakustas.

„Nē," viņš saka cieti un asi. „Braucam tālāk, nepieturam."

Lenijs Ogdens atgriežas.

„Jums nu vismazāk teikšana šinī mašīnā," viņš asi norūc.

Svešais ļauni nosmīn.

„Visvairāk. Vairāk par jebkuŗu no jums."

Pārējiem kļūst neērti. Viņi ierauga, ka svešais no kabatas izvilcis pistoli.

„Viss būs okei," svešais nosaka. „Tikai neiedomājaties kļūt varoņi. Man nav ko zaudēt, jums ir, lūk — tās lietas! Tiklīdz būsim pāri tiltam nākamā pavalstī, atļaušu visiem izkāpt."

Džons Skots nav varonis. Augu mūžu viņš tēlojis varoni. bet pats sirds dziļumos izjūt, ka tāds nav un nekad nebūs. Viņu pārņem bailes. Nobālusi ir arī Džesija, nervozi knibinās gar pūdertrauku. Tikai Lenijs Ogdens palicis tāds pats.

„Jums diezgan vājas izredzes," viņš saka neatgriezies.

„Vairāk nekā cietumā, ja jāsēž vēl divdesmit septiņi gadi . . ."

„Par ko?"

„Nožmiedzu vienu . . . Resns, riebīgs, naudīgs."

„Kā mans vīrs Lenijs," nodomā Džesija. Bet viņa to nepasaka skaļi, tikai nopūšas.

„Piedodiet gāzi. Lietas labā. Kaut esam tālu, drīz sāks gūstīt. Ar septiņdesmit te var droši. Kādreiz te braukāju."

Septiņdesmit, septiņdesmitpieci, astoņdesmit...

Koki met kruzuļainas ēnas uz ceļa. Pēdējie saules stari zib pelķēs.

Žžžžžžžž, rrrrrrrr, žžžžžžž . . . šalc riepas.
Kalni, lejas.
Žžžžžžžž . . . .

„Šķiet, ka ar vienu riepu nav kas kārtībā," sten Skots.

„Brauc!" nošņāc noziedznieks.

Žžžžžžžž . . . .
Uzkalns. Leja. Augstāks uzkalns.
Aiz tā — plaša ieleja. Upe. Tilts.
Pārplūdušas pļavas un lauki.
Ne gala, nedz malas.
Žžžžžžžž . . . . .
Te jau tilts.
Zīme. Nebraukt. Bīstami.
Brakšķ dēļi. Kviec bremzes.
Spoži zibšņi.
Asi triecieni.
Šļakatas.
Blāvi ūdeņi.
. . . .
Klusums. —

***

Skan radio ceļa strādnieku automašīnā.

„Smiltis ir viņa, un zeme. Ne ievainot un samīt, bet celt, mīlēt un skūpstīt. Viņš tur mūs vaļējā plaukstā un ļauj strādāt. Mūsu rokās ir tikai naids un mīlestība, bet viņa — visa zināšana . . ."

„Vecais sprediķotājs kādreiz itin labi runā," saka ceļa strādnieks Šteins un, izslēdzis radio, iegriež pustonnīgo mašīnu blakus plūdu izrautā tilta atliekām. „Ārdījusies daba, kā kādu sodīt gribēdama. Zini, Fred, es tai sodīšanai lāga neticu. Kādreiz jau lietas iznāk pēc grāmatas, bet visvairāk gan otrādi. Soda nevainīgo, palaidnis top atalgots. Saproti augsto gudrību! . . ."

„Kas tev jāsaprot? Dzīvo pats, kā nākas, — tur visa gudrība."

„Bet es tomēr nesaprotu, Fred . . . Augu mūžu esmu mācīts, vienmēr stāstīts. Lasījis grāmatā esmu, klausījies no ļaudīm. Varbūt man tās saprašanas mazāk, vai . . . Fred, vai tu mani dzirdi?"

Otrs viņu nedzird. Viņš izkāpis no mašīnas, pielicis plaukstu pie acīm, lai rietošās saules stari nežilbinātu.

„Ričard," viņš beidzot domīgs saka. „Paskaties tur lejā! Vai tev neliekas, ka upes dibenā kaut kas spīd, tā kā automobiļa jumts, vai?"

Jā, tur tiešām kaut kas ir. Bet ūdeņi burbuļo un griežas kā neapturami, un daudz nekā redzēt nevar.

Noriet saule un tumsa tveŗ visu.

TĀLIE CIEMIŅI ATVADĀS

DV TORONTO NODAĻAS PUBLISKAIS BIEDRU VAKARS

Izmantojot gadījumu, ka Toronto uzturas trīs aizjūras viesi, vietējā DV nodaļa 16. septembrī Latviešu namā bija noorganizējusi publisku vakaru, kurā DV organizācijas priekšnieks V. Janums, Austrālijas DV valdes priekšsēdis J. Masulāns un Zviedrijas DV valdes priekšsēdis L. Talters pastāstīja par īpatāko savu zemju latviešu dzīvē. Sarīkojumam bija dots paneļa diskusiju apzīmējums, bet nekādu diskusiju nebija; liekas, tādas nebija arī paredzētas, tādēļ pareizāk būtu runāt par īsreferātu vakaru.

Sarīkojumu ievadot, Kanadas DV pr-ks E. Krūka pirms oficiālās atklāšanas uzrunas paziņoja, ka tikko saņēmis no „Latvija Amerikā" redakcijas ziņu (pamats: organizācijas American for Congressional Action to Free the Baltic States telefonisks ziņojums), ka ASV senāta ārlietu komisija pieņēmusi rezolūciju Baltijas valstu labā un nodevusi to tālāk kongresa nobalsošanai.

Pēc E. Krūkas uzrunas A. Kvēps raksturoja pirmo no vakara runātājiem — Vili Janumu, kas iepriekšējā dienā bija apciemojis Saulaini un nolicis ziedus pie Kritušo karavīru pieminekļa. Sirmais pulkvedis tad pastāstīja, ka Vācijas latviešu saime visumā ir ļoti vienota un izveidojusi labas attieksmes kā ar federālo Vācijas valdību Bonnā, tā atsevišķo zemju valdībām, it sevišķi Ziemeļreinā-Vestfālē. Viņš informēja, ka vācieši labi izprot latviešu centienus un atbalsta tos, neliedzot pat materiālu atbalstu lielākiem kultūrāliem pasākumiem. V. Janums tuvāk pastāstīja arī par latviešu ģimnaziju Minsterē, kuru uzbūvēja un uztur vācu valdība. Runātājs īsumā pakavējās arī pie notikušajiem un pašreiz organizējamajiem Eiropas latviešu dziesmu svētkiem, par latviešu dzīves dokumentācijas filmām, kuras uzņēmis operātors V. Lēmanis, pie Vācijas vispārējā saimnieciskā uzplaukuma u.c. jautājumiem.

Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne raksturoja otru šī vakara referentu — Leopoldu Talteru, kas informēja, ka Zviedrijas latviešiem pastāv savādākas problēmas nekā tautiešiem citās zemēs, it sevišķi to attiecinot uz baltiešiem tik nepatīkamo divpavalstniecības lietu, par kuru daudz rakstīts arī mūsu laikrakstā. Zviedrijas latviešu jaunieši pēc ģimnazijas beigšanas visi studē, kaut iekļūšana universitātēs nav viegla: vadās pēc ģimnazijas nobeiguma diplomā uzrādītajām sekmēm, kādēļ dažs ģimnaziju beigušais apmeklē vēlreiz pēdējo klasi, lai iegūtu jaunu diplomu ar labākām atzīmēm. Latviešu jauniešiem tas parasti gan nav vajadzīgs. L. Talters vēl uzsvēra, ka Zviedrijas DV saime nemēdz rīkot iekšējus nacionālo dienu aktus, kuros savstarpēji viens otru informē un izsūdz savas bēdas, bet organizē publiskus sarīkojumus, lai tā informētu zviedru sabiedrību un gūtu atbalsi presē, kas arī labi izdodas. Referents pakavējās arī pie pašu zviedru problēmām — dzīves standarta, lielās nodokļu nastas, pensiju izkārtojuma, darba spēka un dzīvokļu trūkuma u.t.t.

Liekas, ka DV organizācijas priekšnieks Vilis Janums, kas nule gandrīz nedēļu viesojās Toronto, vienu no skaistākajiem gandarījuma brīžiem organizācijas 20 gadu vadības darbā piedzīvoja DV dienās Čikagā, kad plašo DV jubilejas svētku atklāšanas aktā ap 1000 apmeklētāju viņu sumināja ar ilgiem aplausiem vēl pirms uzrunas sākšanas. Uzņēmumā sirmais pulkveris pieņem tautiešu suminājumus. Foto: D. Tomsons

Trešo vakara runātāju — Jāzepu Masulānu raksturoja paneļa vadītājs E. Krūka. Arī Austrālijā latviešu dzīve atšķirīga no citām zemēm. Valdība neapkaro, bet arī necenšas veicināt iecelotāju nacionālo rosmi, jo ir ieinteresēta, lai iebraucēji pēc iespējas ātri asimilējas. Par spīti šim apstāklim, latviešu nacionālā un kultūras dzīve ir rosīga. Katru gadu notiek 4 plaši sarīkojumi — kultūras dienas, rakstnieku dienas, jaunatnes dienas un teātru festivāls, kas pulcē tautiešus no visa kontinenta, it sevišķi kultūras dienās decembrī, kad Austrālijā ir atvaļinājumu laiks. J. Masulāns norādīja, ka arī Austrālijas latviešu centrālās organizācijas LAA un tāpat DV darbībā ir citi principi, jo vadību ievēl tikai no vienas pilsētas uz 3 gadiem. Tā vienmēr rotācijas kārtībā mainās starp trim lielākajiem latviešu centriem — Melburnu, Sidneju un Adelaidi. „Salīdzinot latviešu dzīvi Austrālijā ar dzīvi jūsu kontinentā, it sevišķi ASV, mani pārsteidza, ka še ciemiņu neved viesistabā, bet pagrabā," izteicās J. Masulāns, izpelnoties klausītāju piekrišanas smaidus.

Pēc īsreferāta aizjūras viesi atbildēja uz iesniegtiem rakstveida jautājumiem — nopietniem un mazāk nopietniem. DV Toronto nodaļas pr-ks I. Zamlovskis pateicās viesiem par sniegto informāciju, lūdza sveicināt viņu zemju tautiešus un Baltijas jūru, uzrunas nobeigumā pasniedzot piemiņas veltes. Pēc tam viesi ar vakara dalībniekiem vēl pakavējās pie vanadžu sarūpētiem ciemasta galdiem, izmēģinot arī kāju vingrumu dejās. Kad DV organizācijas pr-ks V. Janums, kas nākošajā rītā jau izlidoja uz Filadelfiju, sāka atvadīšanos, klātesošie, kājās piecēlušies, nodziedāja viņa mīļāko dziesmu „Tautiets mani pavadīja". Arī L. Talters un J. Masulāns otrā dienā atstāja Toronto. —č—

Kad satiekas tris kontinentu pārstāvji

KANADAS DV VALDES SĒDE SIDRABENĒ

Kanadas Daugavas Vanagu jaunatnes un sporta svētku ietvaros Sidrabenē 11. septembrī notika arī paplašināta zemes valdes sēde, kas kļuva par nozīmīgu informātīvu notikumu un pauda trīs kontinentu sadarbību, jo sēdē piedalījās arī DV centrālās valdes pr-dis V. Janums no Vācijas un Austrālijas DV valdes pr-dis J. Masulāns. Abi viesi Kanadā ieradās tieši no BPLA valdes sēdes, kas iepriekšējā dienā bija notikusi Vašingtonā. Tā sēdes dalībniekiem bija izdevība iepazīties ar mūsu globālās virsorganizācijas darbu un lēmumiem. Kā izteicās V. Janums, kas ir viens no pašreizējiem četriem BPLA valdes locekļiem, sēdes gaitā par galveniem pārrunu tematiem izvirzījās jautājums par okupētās Latvijas apmeklējumiem, radioraidījumi un Brīvās pasaules latviešu apvienības darbības paplašināšanu.

Pirms informātīvajām pārrunām tālos viesus valdes sēdē sveica Kanadas DV valdes pr-dis E. Krūka un Sidrabenes pārvaldes pr-ks B. Upāns, nododot arī māc. A. Čopa sveicienus.

Austrālijas DV valdes pr-dis J. Masulāns vispārējos vilcienos pakavējās pie DV sadarbības ar Latviešu apvienību Austrālijā līdzekļu vākšanas akcijās. Abām organizācijām ir rakstveida līgums, ka ziedojumu vākšanu veic DV organizācija, bet aicinājumu sagatavošanu un popularizēšanu veic LAA. Līdzekļus parasti vāc laikā no jūnija līdz augustam aprūpes darbam, informācijai, kultūrāliem pasākumiem un jaunatnei, kā arī veco ļaužu mītnei un bez īpašiem norādījumiem. Par savākto līdzekļu izlietošanu informācijai un jaunatnes darbam abas valdes lemj kopīgi, bet aprūpes summas pārzina DV; veco ļaužu mītnes iegādei pastāv atsevišķs fonds, tāpat arī kultūras fonds kultūrālajiem pasākumiem. J. Masulāns informēja arī par vanadžu Elgas Rodzes-Ķīseles un Paulīnes Saknes aktīvo piedalīšanos Austrālijas politiskajā dzīvē. 14. jūnija sarīkojumus Austrālijā, līdzīgi Kanadai, organizē visi baltieši kopīgi. Jau divus gadus notiek arī Apspiesto tautu nedēļa pēc ASV parauga, kuru izsludina vietējā valdība.

DV centrālās valdes pr-dis V. Janums savā vērtējumā par invalidu mītni Bērzaini Vācijā izteicās, ka tās vērtība kopš iegādes 1953. gadā pieaugusi vismaz desmitkārtīgi. 20 hektaru lielā platība tiek izrentēta, bet galveno ēku izmanto par vasaras mītni un atpūtas vietu. Bērzainē pašreiz pastāvīgi dzīvo 9 invalidi. Kaŗa invalidi saņem valdības pensijas, kuŗu lielums atkarīgs no invaliditātes pakāpes, nodarbinātības un ģimenes sastāva. Sociālo pabalstu saņem arī kaŗa bāreņi un atraitnes, pie kam pēdējām jaunsalaulāšanās gadījumā tiek izmaksāta t. s. „pūra nauda" DM 5000 apmērā. Veco ļaužu aprūpe ir laba, tiem iekārtotas iespējami modernas mītnes. Latviešu vecie ļaudis saņem arī garīgo un medicīnisko aprūpi. R.N.

TORONTO ZIŅAS

⊕ Toronto 13. un 14. septembrī viesojās prāv. A. Grosbachs, kas vada Austrālijas latviešu ev.-lut. draudžu darbu. Sv. Jāņa baznīcu viņš novērtēja par tādu dievnamu, kāds Latvijā pat neatkarības gados nav uzcelts. Ļoti atzinīgi tālais ciemiņš izteicās arī par Saulaini, kuŗu vēl paguva apskatīt pirms izlidošanas uz Zviedriju. Prāv. A. Grosbachs apciemojuma laikā nodeva archibīskapam A. Lūsim ielūgumu apciemot Austrālijas latviešu draudzes nākošā pavasarī. Iespējams, ka archibīskaps tālajā ceļā varēs doties pēc Lieldienām, marta beigās.

⊕ Sv. Jāņa draudzē iesvētes mācības sāksies 16. oktobrī pēc dievkalpojuma. Jaunieši, kas grib iesvētīties nākošā pavasarī, pieteicami draudzes mācītājam līdz 9. oktobrim. — Draudzes jauniešu pulciņš atsāks nodarbības 16. oktobrī plkst. 10 rītā baznīcas telpās. Piedalīties aicināti visi draudzes jaunieši vecumā no apm. 13 līdz 16 gadiem. Pulciņa nodarbības notiks katra mēneša pirmajā un trešajā svētdienā pirms dievkalpojuma, plkst. 10 rītā. — Draudzes svētdienas skolā mācības atsāks 9. oktobrī, kādēļ 4. oktobrī plkst. 7.30 vakarā baznīcas telpās notiks svētdienas skolas skolotāju apspriede. — Draudzes dāmu komitejas rīkotais Pļaujas svētku sarīkojums notiks 2. oktobrī pēc dievkalpojuma. Paredzēti arī priekšnesumi, tāpat izlozēs dāmu komitejas organizētās mantu loterijas laimestus. Visas lozes gan jau izpārdotas. — Draudzes dāmu komitejas gada sapulce, kuŗā izraudzīs arī vadību turpmākajam darbam, notiks 16. oktobrī pēc dievkalpojuma.

⊕ Latviešu nama pārvaldes un DV Toronto nodaļas pr-ks Irmands Zamlovskis, kas jau 15 gadu nostrādājis par automechaniķi, tagad kļuvis patstāvīgs uzņēmējs, atverot savu benzīna pildītavu un automašīnu remontdarbnīcu starptautiskā lidlauka tuvumā Maltonā, pie Airport Road. Viņa uzņēmuma tālrunis ir 677—3691.

● Pirms sešiem gadiem no Latvijas iebraukušā Berta Rause pēc divu gadu slimošanas mirusi 14. septembrī sieviešu slimnīcā. Nelaiķi pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 17. septembrī izvadīja baptistu draudzes māc. R. Ekšteins. Aizgājējas dzīvesbiedrs miris jau agrāk, bet Toronto paliek meitas Dzidra Kraukle, Laima Kamerade un Austra Gaidule ar znotiem un mazbērniem.

⊕ Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā vasaras sezonas nobeiguma sarīkojums 17. septembrī bija pulcinājis vairāk nekā 80 apmeklētāju. Sarīkojumu ar uzrunu ievadīja pārvaldes pr-ks A. Amoliņš, izsakot pateicību čaklajiem talciniekiem, kas paveikuši jaunās saimniecības ēkas būvi. Suminājumus saņēma arī O. Vītiņa, kas visus 5 gadus kārtojusi Tālavas sarīkojumu saimniecisko daļu. Jaunais mežkopis J. Dreifelds rādīja trīs krāsu filmas par Kanadas mežiem, dzīvniekiem un skaistajiem kalniem. Dzejniece Velta Toma skandēja vairākus savus dzejoļus, bet Lidija Auzāne-Vītoliņa bija Tālavai veltījusi īpašu dzejoli. Ar šo labi izdevušos sarīkojumu beidzās ne tikai šīs vasaras sezona, bet arī 5. darbības gads Tālavā.

⊕ Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Ronaldu Pauli Pakalnu, Vladimira un Rutas dēlu.

⊕ Jauno mācību gadu 17. septembrī uzsāka Austrumu draudzes svētdienas skola A. Grigaļa vadībā. Par skolotājām vēl darbojas R. Dreifelde un A. Rostoka.

⊕ Sv. Andreja draudzes svētdienas skola jauno mācības gadu uzsāks ar māc. A. Čopa vadītu dievkalpojumu. Arī šogad reģistrēto skolēnu skaits sniedzas pie 80. Vecākās grupas jaunieši mācības sāks oktobrī. Svētdienas skola šogad paredzējusi organizēt bērnu kori, kuŗa vadību uzņēmies diriģents A. Purvs.

⊕ Bergdona mākslas galerija (180 Davenport Rd.) tagad ir pilnīgi latviešu īpašumā, jo Silvija Berga-Bībergera ar savu dzīvesbiedru Albertu nesen atpirkuši arī līdzšinējā kanadiešu partneŗa daļu. Galerija, kas plaši pazīstama arī ar dažādu antīku lietu bagātīgu izvēli, jauno mākslas sezonu uzsāks 23. septembrī ar Elizabetes Baueres-Šteinas gleznu izstādi, kas turpināsies līdz 8. oktobrim. Mākslinieces nāk no Austrijas un Eiropā ieguvusi vispārēju atzinību. Šī ir viņas pirmā izstāde Kanadā, un tajā būs skatāmi 30 darbi eļļas technikā. No 20. oktobŗa līdz 5. novembrim Bergdona galerijā notiks Zviedrijas igauņa Endela Koka gleznu izstāde, bet laikā no 17. novembŗa līdz 3. decembrim šeit viesosies Argentīnā dzīvojošais latviešu mākslinieks Gvido Brūveris, izstādot ap 35 gleznas. Reizē ar to Bergdona mākslas galerija ievadījusi jauku tradiciju, šejienes mākslas cienītājus iepazīstinot ar ārpus Kanadas pazīstamākajiem māksliniekiem un viņu darbiem.

VANKUVERA

⊕ Latviešu skolas atklāšanas akts un vecāku sapulce notika 11. septembrī Stūrmaņu ģimenes mājā Ņūvestminsterā, kur svētbrīdi vadīja māc. E. Mačs, aicinot godāt tēvu un māti un cienīt latviešu valodu. Tad klātesošos iepazīstināja ar skolotājiem A. Zeidaku, B. Ozolu, O. Ozolu un V. Ozolu. Pats skolas pārzinis H. Ozols darba apstākļu dēļ nevarēja aktā piedalīties. Mācības skolā, dažiem oponējot, tomēr nolika no plkst. 10 rītā līdz 4 pēcpusdienā. Jaunus skolēnus lūdz pieteikt H. Ozolam (tālr. 596—6669). Mācības notiks katru sestdienu Collingwood apvienotās baznīcas telpās (3215 School Ave., pie 41. avenijas un Kingsway).

Oratoru laiks beidzies

JĀŅA KLIDZĒJA VAKARS TORONTO

Rakstnieks Jānis Klīdzējs, kuŗu torontieš veltīgi izgaidījās Kanadas latviešu katoļu kongresa ietvaros rīkotajā rakstnieku cēlienā, jo tai pašā dienā piedalījās rakstnieku parādē DV dienu ietvaros Čikagā, Toronto pēc apm 10 gadu starplaika apciemoja pag. nedēļā. Šai sakarā Latviešu katoļu akadēmiķu apvienības Toronto kopa un Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars vietējā kopa 15. septembrī Latviešu namā bija rīkojusi Jāņa Klīdzēja vakaru, kuŗu ar uzrunu, apsveicot rakstnieku un viņa dzīvesbiedri, atklāja Dr. E. Upenieks. LPB Kanadas kopas vārdā Biruta Senkēviča ciemiņam pasniedza ziedus.

Jānis Klīdzējs runāja par tematu „Bailes no rītdienas idejām", pakavējoties pie mūsu aktuālajām problēmām un skaŗot jautājumus, kas ļoti nozīmīgi, pat izšķirīgi kļūs jau tuvākajā nākotnē. „Nav mans nodoms iztirzāt nākotnes idejas līdz apnikumam, bet pasniegt vienu otru domu kā abstraktu gleznu," referātā norādīja viesis. Un patiešām, referents tikai skāra atuālas problēmas, norādīja uz to nozīmīgumu un atrisināšanas nepieciešamību, bet atbildes atrašanu atstāja klausītājiem un visai sabiedrībai, atzīstoties, ka arī pats atbildes vēl nezina. Tās jāmeklē un jāatrod. Jāatrod, prasot sirdsapziņai.

Referātā J. Klīdzējs daļēji pateica to pašu, par ko jau bija runājis DV dienās Čikagā (skat. rakstu „Brīvās territorijas parlamentārieši" LA iepriekšējā numurā), kādēļ pie šīm domām šoreiz nepakavēsimies. Jau referāta sākumā J. Klīdzējs atzina, ka orātoru laiks beidzies, jo vārdi netiek segti ar patiesām jūtām. Kas īsti noticis, ka vārdiem vairs nav seguma? Motorus mēs šodien pārzinām labāk nekā paši sevi. Mēs esam ievainota tauta, izsāpējusi, kādēļ domas vairs neveŗas. Mēs dzīvojam daudzu lielu un jaunu ideju pasaulē, bet ar krājumu, kas atvests līdz no dzimtenes, vairs nepietiek, tādēļ jāmeklē jaunas. Orātoru laiks beidzies arī draudzēs un baznīcās, kur lieto viduslaiku teoloģijas konceptus, kuŗiem jaunieši nespēj ticēt. Viņi gan pieņem saturu, bet ne vairs veco pasniegšanas veidu. Mums jāapzinās, ka viss ir pats cilvēks. Nav organizācijas, nav draudžu, ir tikai cilvēki. Un tādēļ par visu atbildīgi ir cilvēki, ne biedrības priekšnieks, senātors vai cita amatpersona.

Ar vēstulēm senātoriem var daudz panākt, bet ar tām vien Latviju neatbrīvos; arī ar memorandiem ministriem ne. Šis laiks ir gaŗām. Pienācis laiks, — norādīja referents, — kad jāapzinās, ka pašreiz notiekošais ir mūsu tautas dzīvības jautājums. Tādēļ mums jādomā par savu tautu un jāpilda pienākums pret to, nevis jāapsveŗ, vai mūsu rīcība un centieni patīk ASV vai citu zemju valdībām. Mēs nestrādāsim pretim savu apmešanās zemju valdībām, ja šai briesmu brīdī vispirms aizstāvēsim savas tautas intereses. Mūsu materiālās labklājības ziņā notikušas milzīgas pārmaiņas kopš brīža, kad, tikko ieceļojuši Amerikā, vēstulēs rakstījām Vācijā palicējiem par tauku izliešanu atkritumos. Reizē radušās arī milzīgas pārmaiņas attieksmē pret dzimteni: iestājusies vienaldzība, kaut kādreiz neticējām, ka tas būs iespējams. Gan jau kāds akadēmiķis uzrakstīs reiz diplomdarbu par tematu „Kas noticis ar mums", bet tad jau būs par vēlu, ja nemodīsimies jau tagad un nepārbīdīsim savu gultu ar galvgalu dzimtenes virzienā. Ar savu vienaldzību mēs smagi grēkojam pret dzimteni, aizbildinādamies ar līdzekļu trūkumu, bet ja tikai desmito daļu no tām summām, kuŗas izdodam par mājas viesībām (daži, pat vadītājdarbinieki tās apzīmē par nacionālu rosmi!), dotu darbam tautas labā, mēs būtu bagāti.

Referents norādīja, ka visas pazīmes rāda, ka Latvijas brīvības leģenda jaunajā paaudzē dzimtenē ir dzīvāka nekā vecajā, jo tieši pēdējā ir samierinājusies un cenšas pieskaņoties, bet jaunajos valda izteikts naids pret krieviem. Sacītā apliecināšanai J. Klīdzējs nolasīja vairākus jauno dzimtenes autoru dzejoļus, kas atkal rādīja, ka tieši vecās paaudzes literāti komūnisma prasībām pieskaņojušies, kamēr jaunajiem ir citi temati. Sacīto apliecināja ar citāti no stāstījumiem, kuŗus snieguši pērnā gadā no dzimtenes izbēgušie 4 jaunie latviešu jūrnieki. Referents aicināja mācīties atšķirt Latvijas latviešus no okupantiem, aicināja bez vajadzības nepaļāt dzimtenes latviešu veikumus, jo viņi visu būvējuši labākajā apziņā un darba centībā, kādēļ ir ļoti jūtīgi pret trimdinieku lepnību un lielīšanos. „Mēs dzīvojam, kā varam, tādēļ mums nevajag jūsu padomu, kā dzīvot," — tā domājot jaunie latvieši dzimtenē, kas nīst okupantus, bet tomēr lepni uz saviem veikumiem. Tos nopaļājot, mēs radām plaisu starp mums un viņiem. Nav arī pareizi mūsu trimdas jaunajai audzei par dzimteni stāstīt tikai negātīvo, jo tā mēs jauniešos veicinām pārliecību, ka Latvijā nekā laba nav bijis un nav; tā mēs negribēti jauniešus no Latvijas attālinām un liekam to uz mūžu aizmirst. —

Vakara otrā daļa bija veltīta Jāņa Klīdzēja literāriem darbiem. Biruta Senkēviča nolasīja fragmentu no romāna „Sniegi", bet pats autors no sava darba „Dženitors". Savas literārās darbības agrīnajā laikā J. Klīdzējs rakstīja arī dzejoļus. Vairākus no tiem noskandēja Velta Toma. Patiešām skandēja! Mūsu rakstnieku cēlienos, pēcpusdienās, vakaros u.t.t. esam tā pieraduši dzirdēt vairāk vai mazāk izteiksmīgu dzejoļu nolasīšanu, ka katrs patiess skandējums mums kļūst par pārdzīvojumu un baudu, ar kuŗu neesam izlutināti, jo nolasīšana ir ērtāka, vieglāka, turpretim skandēšana prasa sagatavošanos, dzejoļu iemācīšanos no galvas, izjūtu un iejušanos. Velta Toma klausītājiem šo baudu sagādā vienmēr. Lai paldies viņai to literātūras draugu vārdā, kas domā līdzīgi šo rindiņu rakstītājam. Vtr.

ALOIZS BUDŽE 70-GADNIEKS

Pašvaldību darbinieks un publicists Aloizs Budže 19. septembrī Toronto atskatījās uz 70 mūža gadiem. Viņš visus trimdas gadus aktīvi darbojies latviešu organizācijās, Vācijā nometņu laikā organizēja un vadīja latviešu katoļu draudzes, arī pēc iecelošanas Kanadā visu laiku bijis Kanadas latviešu katoļu apvienības un draudzes loceklis un darbinieks.

K. Roze 65-gadnieks

Uz 65 mūža gadiem nesen atskatījās Sv. Andreja ev.-lut. draudzes pad. priekšsēdis Rūdolfs Roze. Gavilnieks dzimis 1901. gada 3. septembrī Jelgavas apriņķa Zaļenieku pagastā kā saimnieka dēls. Latvijā strādājis iekšlietu ministrijas darbā un pievērsies arī sabiedriskajai dzīvei. Par nopelniem valsts darbā apbalvots ar Viestura ordeni. R. Roze bijis arī 16. Jelgavas aizsargu pulka vada komandieris un brīvprātīgo ugunsdzēsēju virsnieks. Par panākumiem organizātoriskā darbā apbalvots ar ugunsdzēsības 2. šķiras nozīmi.

Bēgļu gaitās R. Roze kopā ar ģimeni vadījis Vācijā, Antverpes nometnē pie Flensburgas, kur bijis nometnes vadītāja palīgs. Pēc iecelošanas Kanadā 1948. gadā, drīz vien apmeties uz pastāvīgu dzīvi Toronto. 1949. gadā bijis viens no Pirmās, tagad Sv. Andreja draudzes dibinātājiem un visu draudzes pastāvēšanas laiku veicis padomes priekšsēža pienākumus. Bijis arī LNAK padomes loceklis un kā draudzes priekšnieks piedalījies daudzās gan garīgās, gan nacionāli sabiedriska rakstura latviešu sanāksmēs un konferencēs.

Gavilnieku gada dienā apmeklēja draudzes māc. A. Čops, padomes locekļi un nozaŗu vadītāji, pasniedzot ziedus un veltes. R. N.

PATEICĪBAS

Nespēju personīgi pateikties visiem, kas mani apsveikuši sakarā ar Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskapa pienākumu uzņemšanos. Tādēļ atļaujos ar laikraksta starpniecību izteikt sirsnīgu paldies visiem, kas mani atcerējušies un kuŗu labākie novēlējumi un lūgšanas mani pavada grūtajā un atbildīgajā darbā stājoties. Dievs lai mūs visus svētī tā, ka mēs paliekam priecīgi cerībā, pacietīgi bēdās un neatlaidīgi savās lūgšanās, gaidīdami savas tautas un tēvzemes brīvības dienu.

Arnolds Lūsis

☆

Šķiroties no Kanadas, vēlos sirsnīgi pateikties Kanadas DV valdei, Toronto vanagiem, vanadzēm un visiem maniem seno dienu draugiem par skaistajām un neaizmirstamajām sešām dienām, kuŗas pavadīju Kanadā.

Jāzeps Masulāns,
Austrālijas DV valdes priekšsēdis.

KANADAS VANADŽU SALIDOJUMS

Kanadas vanadžu 12. salidojums notiks 25. septembrī plkst. 11 dienā Rainbow zālē (King un Sanford ielu krustojumā) Hamiltonā. Salidojumu ar uzrunu ievadīs Kanadas vanadžu pr-ce Monika Jonāne, bet atklās Kanadas DV valdes pr-ks Elmārs Krūka. Salidojuma norisē bez citiem darba kārtas punktiem DV centrālās valdes vanadžu nozares vadītāja M. Ķeņģe referēs par vanadžu pienākumiem un darbību 15 gados, bet rakstniece Tonija Krūka par Kanadas vanadžu darbības sākumu un sasniegumiem. Pēc salidojuma vanadzes plkst. 4.30 pēcpusdienā piedalīsies DV Hamiltonas nodaļas 16. gada svētkos, kuŗus kuplinās Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne.

Meklē iespiedēju —
KELLY Nr. 2 un HEIDELBERG iespiežamo mašīnu apkalpošanai ar pieredzi, vai arī, kas grib šo darbu mācīties.
Zvanīt 921—7121, vakaros 466—8957, Toronto.

Ziemeļamerika…

(Pārnesums no 1. lpp.)

apvienība, piedaloties visiem valdes locekļiem. Vairāk nekā 4 stundas prasīja jautājumu iztirzāšana un ALAs viedokļa pieņemšana jautājumos, kas paredzēti BPLA sēdē otrā dienā, it sevišķi bazes sagatavošana dažādajiem ierosinājumiem par BPLA darbības noteikumu maiņu. Tā pašas ALAs darbības jautājumiem neatlika daudz laika. Varēja vienīgi apstiprināt ALAs kultūras un aprūpes biroju valdes.

Kultūras biroja prezidijā par biroja un vispārējās nozares vadītāju par jaunu apstiprināja Dr. P. Norvili, bet par biroja vadītāja vietnieku V. Hazneru, par biroja vadītāja vietnieku un izglītības un audzināšanas nozares vadītāju J. Blumbergu, bet par biroja vadītāja vietnieku un zinātņu un mākslas nozares vadītāju J. Bičoli. Dažādajos izglītības un audzināšanas nozares amatos apstiprināti: izglītības sekcijas vadītājs — J. Blumbergs, viņa vietnieks H. Kreicers un sekcijas locekļi E. Avots, prof. A. Grotēns, prof. E. Kāpostiņš, F. Kurats, A. Liepkalns, T. Sīlis, prof. H. Tichovskis un E. Zante; skolas grāmatu vērtēšanas komisijas locekļi — N. Kalniņš un F. Kurats; kultūras semināra vadītājs T. Dukāts; jaunatnes sekcijas vadītājs — Dz. Bērziņš; stipendiju komisijas priekšsēdis — J. Kadilis. Zinātņu un mākslas nozares amatos apstiprināti: zinātņu sekcijas vadītājs — K. Ieleja, literātūras sekcijas vadītājs — Ē. Raisters, grāmatniecības un bibliotēku referentūras vadītājs — L. Rumaks, tēlotājmākslas sekcijas vadītājs — prof. A. Annus, bet sekretārs — A. Krūkliņš, daiļamatniecības sekcijas vadītājs — O. Grīns, skaņu mākslas sekcijas vadītājs — A. Šturms, teātra mākslas sekcijas vadītājs — R. Vītols, biedrību un sarīkojumu sekcijas vadītājs — U. Grava. Par ASV vidienes apgabala pārstāvi birojā apstiprināja V. Vīksniņu, par lektoru centra vadītāju V. Hazneru un sekretāru L. Rumaku, par iecelotāju vēstures komisijas priekšsēdi R. Zariņu, bet biroja biļetena galv. redaktoru Dr. P. Norvili.

BEZ …

DĒJOŠANAS PR…

Visi sarīkojumi DV jubilejas dienās Čikagā bija pārpildīti, bet it sevišķi to var teikt par nobeiguma sarīkojumu — svētku balli. Kaut arī tā notika miljonu pilsētas lielākajā balles zālē, vēlīnie viesi kādu laiku pat nevarēja dabūt ieejas kartes. Arī Čikagas DV apvienības priekšsēdim Uldim Vītolam, kas, steigā pārģērbjoties, bija aizmirsis piespraust savu rīcības komitejas nozīmi, tikai pēc ilgākas kaulēšanās un atsaukšanās uz pazīšanos beidzot atļauts iegādāties ieejas karti...

Greznās telpas ar spoguļiem, lustrām un griestu gleznojumiem veidoja piemērotu fonu lielajai svētku saimei, kas bija daudz sirsnīgāka nekā parastā balles publika un nemitīgi kustējās — ja nedejoja, tad apstaigāja pārējos galdus, kuŗi bez zāles bija izvietoti gan apkārtējos gaiteņos, gan balkonā, gan bāra telpās. Priecīgi izsaucieni: „Čomiņ, vai tu vēl dzīvs?" — atskanēja zāles visdažādākajās malās tik bieži, ka veidoja savdabīgu vakara refrēnu. Protams, šāda atkalredzēšanās nevarēja palikt bez attiecīgas atzīmēšanas, kā rezultātā Čikagas lielākais hotelis jau īsi pēc pusnakts bija izdzerts sauss — vispirms apsīkuši vodkas, tad viskija, beidzot arī skoča krājumi... Taču nekādu bezlaicīgu aizmigšanas gadījumu vai temperamenta uzplūdus nevietā, kā nelabvēļi bija paredzējuši, nemanīja. Visas dāmas savās rūpīgi izmeklētajās tualetēs izskatījās skaistas, visi kungi priecīgi, Jansona kapella spēlēja valšus un fokstrotus, un nevienam nepatika iet mājās.

Sirsnīgu latviskuma gaisotni balles sākumā ienesa tautas deju grupu kopīgais uzvedums V. Dzelmes vadībā. Piedalījās DV Ročestras Vanadziņš, Milvoku DV kopa Metieniņš, Mineapoles tautas deju grupa un E. un V. Dzelmes tautas deju grupa no Čikagas. Iesākumam visi kopā nodejoja „Jautro pāri", tad bēr-

ONTO ZIŅAS

14. septem- Grosbachs, latviešu ev- v. Jāņa baz- par tādu jā pat neat- izcelts. Ļoti izteicās arī vēl paguva došanas uz Grosbachs deva archi- lūgumu ap- viešu drau- Iespējams, cejā varēs marta bei- ē iesvētes ktobrī pēc nieši, kas ā pavasarī, mācītājam Draudzes s nodarbi- 10 rītā baz- es aicināti vecumā no m. Pulciņa ra mēneša svētdienā plkst. 10 dienas sko- ktobrī, kā- 30 vakarā svētdienas priede. — ejas riko- arīkojums dievkalpo- riekšnesu- u komite- loterijas an jau iz- dāmu ko- urā izrau- ajam dar- pēc diev- les un DV Irmands

● Sv. Andreja draudzes svētdienas skola jauno mācības gadu uzsāks ar māc. A. Ģopa vadītu dievkalpojumu. Arī šogad reģistrēto skolēnu skaits sniedzas pie 80. Vecākās grupas jaunieši mācības sāks oktobrī. Svētdienas skola šogad paredzējusi organizēt bērnu kori, kura vadību uzņēmies diriģents A. Purvs.

● Bergdona mākslas galerija (180 Davenport Rd.) tagad ir pilnīgi latviešu īpašumā, jo Silvija Berga-Bībergera ar savu dzīvesbiedru Albertu nesen atpirkusi arī līdzšinējā kanadiešu partnera daļu. Galerija, kas plaši pazīstama arī ar dažādu antīku lietu bagātīgu izvēli, jauno mākslas sezonu uzsāks 23. septembrī ar Elizabetes Baueres-Šteinas gleznu izstādi, kas turpināsies līdz 8. oktobrim. Māksliniece nāk no Austrijas un Eiropā ieguvusi vispārēju atzinību. Šī ir viņas pirmā izstāde Kanadā, un tajā būs skatāmi 30 darbi eļļas technikā. No 20. oktobra līdz 5. novembrim Bergdona galerijā notiks Zviedrijas ģenerālkonsulāta Endela Koka gleznu izstāde, bet laikā no 17. novembra līdz 3. decembrim šeit viesosies Argentīnā dzīvojošais latviešu mākslinieks Gvido Brūveris, izstādot ap 35 gleznas. Reizē ar to Bergdona mākslas galerija ievadījusi jauku tradīciju, šejienes mākslas cienītājus iepazīstinot ar ārpus Kanadas pazīstamākajiem māksliniekiem un viņu darbiem.

VANKUVERA

● Latviešu skolas atklāšanas akts un vecāku sapulce notika 11. septembrī Stūrmaņu ģimenes mājā Nūvestminsterā, kur svētbrīdi vadīja māc. E. Mačs, aicinot godāt tēvu un māti un cienīt latviešu valodu. Tad klātesošos iepazīstināja ar skolotājiem A. Zeidaku, B. Ozolu, O. Ozolu un V. Ozolu. Pats skolas pārzinis H. Ozols darba apstākļu dēļ nevarēja aktā piedalīties. Mācības skolā, dažiem oponējot, tomēr nolika no plkst. 10 rītā līdz 4 pēcpusdienā. Jaunus skolēnus lūdz pieteikt H. Ozolam (tālr. 596—6669). Mācības notiks katru sestdienu Collingwood apvienotās baznīcas telpās (3215 School Ave., pie 41. avenijas un Kingsway).

---

par pārdzīvojumu un baudu, ar kuru neesam izlutināti, jo nolasīšana ir ērtāka, vieglāka, jurprātim skandēšana prasa sagatavošanos, dzejoļu iemācīšanos no galvas, izjūtu un iejušanos. Velta Toma klausītājiem šo baudu sagādā vienmēr. Lai paldies viņai to literatūras draugu vārdā, kas domā līdzīgi šo rindiņu rakstītājam.

Vīr.

Ziemeļamerikai 8 vietas BPLA

(Pārnesums no 1. lpp.)

apvienība, piedaloties visiem valdes locekļiem. Vairāk nekā 4 stundas prasīja jautājumu iztirzāšana un ALAs viedokļa pieņemšana jautājumos, kas paredzēti BPLA sēdē otrā dienā, it sevišķi bāzes sagatavošana dažādajiem ierosinājumiem par BPLA darbības noteikumu maiņu. Tā pašas ALAs darbības jautājumiem neatlika daudz laika. Varēja vienīgi apstiprināt ALAs kultūras un aprūpes biroju valdes.

Kultūras biroja prezidijā par biroja un vispārējās nozares vadītāju par jaunu apstiprināja Dr. P. Norvili, bet par biroja vadītāja vietnieku V. Hazneru, par biroja vadītāja vietnieku un izglītības un audzināšanas nozares vadītāju J. Blumbergu, bet par biroja vadītāja vietnieku un zinātņu un mākslas nozares vadītāju J. Bičoli. Dažādajos izglītības un audzināšanas nozares amatos apstiprināti: izglītības sekcijas vadītājs — J. Blumbergs, viņa vietnieks H. Kreicers un sekcijas locekļi E. Avots, prof. A. Grotēns, prof. E. Kāpostiņš, F. Kurats, A. Liepkalns, T. Sīlis, prof. H. Tichovskis un E. Zante; skolas grāmatu vērtēšanas komisijas locekļi — N. Kalniņš un F. Kurats; kultūras semināra vadītājs T. Dukāts; jaunatnes sekcijas vadītājs — Dz. Bērziņš; stipendiju komisijas priekšsēdis — J. Kadilis. Zinātņu un mākslas nozares amatos apstiprināti: zinātņu sekcijas vadītājs — K. Ieleja, literatūras sekcijas vadītājs — Ē. Raisters, grāmatniecības un bibliotēku referentūras vadītājs — L. Rumaks, tēlotājmākslas sekcijas vadītājs — prof. A. Annus, bet sekretārs — A. Krūkliņš, daiļamatniecības sekcijas vadītājs — O. Grīns, skaņu mākslas sekcijas vadītājs — A. Šturms, teātŗa mākslas sekcijas vadītājs — R. Vītols, biedrību un sarīkojumu sekcijas vadītājs — U. Grava. Par ASV vidienes apgabala pārstāvi birojā apstiprināja V. Viksniņu, par lektoru centra vadītāju V. Hazneru un sekretāru L. Rumaku, par iecelotāju vēstures komisijas priekšsēdi R. Zariņu, bet biroja biļetena galv. redaktoru Dr. P. Norvili.

Aprūpes biroju arī turpmāk vadīs ALAs vicepriekšsēdis L. Bērziņš, bet valdē darbosies K. Balodis, A. Klaupiks, J. Kraševskis, A. Reinsons un A. Tauriņš.

Par jaunām ALAs dalībniecēm uzņēma ASV vecāko — 1893. gadā dibināto Ņujorkas latviešu biedrību un vienu no jaunākajām vienībām — St. Pēterburgas un apkārtnes latviešu kopu Floridā.

☆

Eiropas apspiesto tautu asamblejas (ACEN) latviešu delegāciju nākošajā sesijā, kuŗa darbību uzsāka 20. septembrī, vadīs Komitejas Latvijas brīvībai loceklis un ALAs priekšsēža vietnieks Alfreds Bērziņš, bet par viņa vietnieku izraudzīts Komitejas Latvijas brīvībai un ASV DV valdes priekšsēdis Vilis Hazners. Bez viņiem ACEN latviešu delegācijā darbosies A. Abakuks (Anglija), K. Bērends (Francija), A. Skrēbers (Šveice), R. Liepiņš (Vācija), V. Upeslācis (Kanada), P. Eglītis, Ād. Klīve, P. Ramans, D. Rudzītis, Z. Rudzītis, J. Vinters un A. Zāģeris (visi ASV).

A. Bērziņš un P. Ramans darbosies arī ACEN ģenerālkomisijā, Ād. Klīve un V. Hazners politiskajā un juridiskajā komisijā, P. Ramans kultūras un informācijas komisijā, bet V. Hazners arī ekonomiskajā un sociāllietu komisijā. L.

Negadījumā cietuši 3 Tipāna trupas tēlotāji

TURNEJA AR BRIGADERES LUGU „ILGA" TOMĒR TURPINĀS

Anša Tipāna vadītā Losandželosas latviešu ceļojošā teātŗa trupa, kas pašreiz atrodas turnejā ar A. Brigaderes lugu „Ilga", piedzīvojusi satiksmes negadījumu, kas tomēr izrādījies laimīgs vismaz tai ziņā, ka turneju nav jāpārtrauc, bet var izrāžu seriju turpināt, kaut cietuši trīs jaunās paaudzes tēlotāji. Vienīgi I. Miķelsona tālāka uzstāšanās kļuvusi neiespējama, jo viņam nāksies ilgāku laiku pavadīt slimnīcā.

Pēc izrādes Linkolnā, trupa 12. septembrī izbrauca uz Demoinu, kur vakarā bija jānotiek nākošai izrādei. Ceļā A. Tipāna vadītajai piegādes mašīnai ar dekorācijām un pārējiem tēlotājiem garām pasteidzās Aijas Lejiņas vadītais „folksvāģis" ar abiem pārējiem jaunās paaudzes aktieŗiem — Ivaru Miķelsonu un Lilitu Kreišmani. Kad Tipāns pie Ašlendas, ap 10 jūdžu no Linkolnas, atkal ieraudzīja savu tēlotāju mašīnu, tā galīgi sadragāta atradās grāvi. Noskaidrojās, ka, apbraucot kādu ceļa apkalpes mašīnu pa ārējo braucamceļu, Lejiņas vadī tā mašīna skārusi ceļa mikstomalu un vairākas reizes apsvidusies. Braucēji izsviesti uz ceļa.

Cietušie nogādāti kādā Linkolnas slimnīcā, kur konstatēts, ka vissmagāk cietis Ivars Miķelsons, kam bez citiem ievainojumiem lauzta arī kāja. Abas tēlotājas cietušas vieglāk: Aijai Lejiņai acīs ietriekti stikli, kuŗus ārstiem izdevās izņemt, bet Lilita Kreišmane tikusi cauri ar nobrāzumiem un zilumiem. Abas jaunās tēlotājas otrā dienā no slimnīcas atlaistas un atkal pievienojušās trupai, bet I. Miķelsonam jāturpina ārstēšanās.

Demoinā paredzētā izrāde nenotika, bet, sākot ar izrādi Indianapolē 14. septembrī, turneja turpinās pēc izstrādātā plāna. Ievainotā I. Miķelsona lomu pārņēmis Tipāna steigā pieaicinātais Jānis Briedis no Omahas, kas pirmajās izrādēs lomas tekstu gan var tikai nolasīt. Arī Aijas Lejiņas lomu uz dažām izrādēm līdztekus savējai pārņēma L. Kreišmane, kamēr Lejiņa atkal varēs pati spēlēt.

Toronto latviešu teātŗa drauģiem 30. septembrī un 1. oktobrī notiekošajās izrādēs, diemžēl, gan nebūs iespējas redzēt Ivaru Miķelsonu, kuŗa debiju gaidīja ar lielu interesi, toties Aija Lejiņa, liekas, varēs jau atkal spēlēt. Jācer, ka arī Jānis Briedis steigā pārņemtajā lomā jau būs iespēlējies. Alis

BEZ ELPAS

DEJOŠANAS PRIEKI DV DIENĀS ČIKAGĀ

Visi sarīkojumi DV jubilejas dienās Čikagā bija pārpildīti, bet it sevišķi to var teikt par nobeiguma sarīkojumu — svētku balli. Kaut arī tā notika miljonu pilsētas lielākajā balles zālē, vēlīnie viesi kādu laiku pat nevarēja dabūt ieejas kartes. Arī Čikagas DV apvienības priekšsēdim Uldim Vītolam, kas, steigā pārģērbjoties, bija aizmirsis piespraust savu rīcības komitejas nozīmi, tikai pēc ilgākas kaulēšanās un atsaukšanās uz pazīšanos beidzot atļauts iegādāties ieejas karti...

Greznās telpas ar spoguļiem, lustrām un griestu gleznojumiem veidoja piemērotu fonu lielajai svētku saimei, kas bija daudz sirsnīgāka nekā parastā balles publika un nemitīgi kustējās — ja nedejoja, tad apstaigāja pārējos galdus, kuŗi bez zāles bija izvietoti gan apkārtējos gaiteņos, gan balkonā, gan bāra telpās. Priecīgi izsaucieni: „Čomiņ, vai tu vēl dzīvs?" — atskanēja zāles visdažādākajās malās tik bieži, ka veidoja savdabīgu vakara refrēnu. Protams, šāda atkalredzēšanās nevarēja palikt bez attiecīgas atzīmēšanas, kā rezultātā Čikagas lielākais hotelis jau īsi pēc pusnakts bija izdzerts sauss — vispirms apsikuši vodkas, tad viskija, beidzot arī skoča krājumi... Taču nekādu bezlaicīgu aizmigšanas gadījumu vai temperamenta uzplūdus nevietā, kā nelabvēļi bija pareģojuši, nemanīja. Visas dāmas savās rūpīgi izmeklētajās tualetēs izskatījās skaistas, visi kungi priecīgi, Jansona kapella spēlēja valšus un fokstrotus, un nevienam nepatika iet mājās.

Sirsnīgu latviskuma gaisotni balles sākumā ienesa tautas deju grupu kopīgais uzvedums V. Dzelmes vadībā. Piedalījās DV Ročestras Vanadziņš, Milvoku DV kopa Metieniņš, Mineapoles tautas deju grupa un E. un V. Dzelmes tautas deju grupa no Čikagas. Iesākumam visi kopā nodejoja „Jautro pāri", tad bērnu grupas — „Riteniti" un Alsungas četru pāŗu deju, kam sekoja jaunieši ar „Sudmalinām". Ročestrieši vieni paši dejoja „Rucavieti", milvokieši — „Cimdu pāri", mineapoliešī — „Maģo danci", bet čikagieši — „Sauliti". Pēc visu jauniešu kopīgi nodejotās „Pērkondejas" nobeigumam Čikagas puiši karavīriem par godu uzstājās ar „Zobena deju" (V. Dzelmes choreografiju) ar V. Siliņa solo. Klavieŗu pavadījumus spēlēja Ilze Šīmane. Balles laikā arī notika rīcības komitejas un goda viesu atvadu mielasts.

☆

Bez lielās svētku balles iepriekšējā vakarā mazliet pieticīgākas telpās bija noticis arī jauniešu organizētais iepazīšanās vakars, kur gāja ne mazāk jautri. Uz brīdi šai sarīkojumā ierādās arī goda viesi ar DV organizācijas prku V. Janumu, kas nodeva sveicienus no Eiropas jauniešiem. Vēlāk čikagieši aplenca svētku rīcības komitejas priekšsēdi Augustu Vanagu, lai pasniegtu viņam greznu latvisku svečturi kā mazu pateicību par pūlēm un laiku, kuŗu viņš veltījis jauniešu, it sevišķi viņa paša izaukļēto jauno basketbolistu labā. Šai sarīkojumā pārsvarā bija jaunieši, kas kapellas atelpas brīžos dziedāja un gāja rotaļās.

☆

Protams, privāti organizētie atkalredzēšanās brīži nav saskaitāmi, bet bez tiem vairākas grupas bija sarīkojušas svētku laikā arī savus salidojumus — to vidū bij. Kaucmindes mājturības semināŗa audzēknes. Šo vakaru pie kaucmindiešu gaumei un mākai atbilstoša kafijas galda Čikagas latviešu nama telpās bija organizējušas L. Jansone un T. Kupce. Bez apm. 20 bijušām skolas audzēknēm ieradās arī 3 skolotājas — M. Ķeņģe, A. Dzērvīte un L. Druva. Vakars aizritēja cilājot atmiņas, lasot apsveikumus un apmainoties ziņām par visos pasaules vējos izklīdušajām biedrenēm.

Savu salidojumu bija noorganizējuši arī bij. Fišbachas Kārļa Skalbes ģimnazijas skolotāji un audzēkņi, kuŗā saradās ap 120 dalībnieku. Tas notika Hiltona viesnīcas Valdorfa zālē, pie kam atsevišķās telpās bija iekārtota arī audzēkņu darbu skate. Redzams, ka savā laikā Fišbachā skolojušies vairāki pazīstami jaunās paaudzes gleznotāji — Silvija Šteinere-Jēgena, Laimonis Eglītis, Gunārs Stūrāns. Savu darbu — raķešu uzpildīšanu ar degvielu — pašdarinātos fotoattēlos ar interesantiem paskaidrojumiem bija izstādījis arī jaunais ķīmiķis Samuels Knochs, tāpat fizikē Ausma Šķerbele. Bija arī skate „Fišbacha toreiz un tagad" ar skolas abiturija klašu uzņēmumiem un citiem pusaizmirstiem skatiem.

Šis, izrādās, bija 5. skalbiešu salidojums. Savu kādreizējo audzēkņu vidū redzējām arī bij. direktorus prof. E. Ābeli un M. Rutmani, skolotājas J. Osi, V. Latsoni, E. Avotiņu un R. Upatnieku. Programmu ievadīja salidojuma organizētājs I. Dumpis, sekoja prof. E. Ābeles un Dr. V. Muižnieka uzrunas. L. Eglītis nolasīja pāris dzejoļu no kādreiz slavenā skalbiešu žurnāla „Lāpa" (tas, sakarā ar salidojumu, pat uz 3 numuriem bija atdzīvojies), kas lika dažam labam salidojuma dalībniekam sarkt un bālēt — pa šiem gadiem bijis jau aizmirsies, ka kādreiz arī dzejots... Savus dzejoļus un pārdomas lasīja arī Lalita Lāce-Muižniece un Paulīne Zalāne. Programmu ar dziemāņi kuplināja Pēteris Lielzuika un Valtraute Ilstere-Borģele, klavieŗu pavadījumu spēlējot viņas meitai Martai. Tika izdalītas pārsteiguma balvas, pie kam patīkamākās skalbietes godā šoreiz tika Ausma Garkalne-Porsmale, bet kuplākā skalbiešu — Gunārs Stūrāns. Programma beidzās ar kopīgu fotografēšanos un vakariņām. R. V.

SVĒTDIENAS RĪTS DVSVĒTKOS

Kaut oficiālais nosaukums šāgada Čikagas un reizē visu ASV latviešu lielākajam sarīkojumam bija „DV dienas", allaž gribējies teikt „DV svētki", jo šādu iespaidu viss organizētais radīja, pulcinot tik daudz ļaužu no tik daudz zemēm un kontinentiem, ar tik daudz karogiem — un kopīgu domu. Lielu svētku iespaidu radīja arī kopīgais luterāņu dievkalpojums svētdienas rītā, kuŗu vadīja prāv. J. Turks, liturģijā piedaloties arī māc. G. Straumanim, A. Rauteņšildam un A. Sudāram. Spredikoja arhibīskaps A. Lūsis, par tematu „Nebīsties un nenolaid savas rokas nespēkā." Sieviešu kopkoris dziedāja Kreicera „Šī ir tā Kunga dien'" (dir. T. Ozoliņš) un Norvila „Kad Dievs zied tavā dvēselē" (dir. J. Zuika). Ērģeles spēlēja Valdis Treimanis. Un kad archibīskaps pacēla savu zizli, svētījot šo svētku draudzi pārpildītajā baznīcā, kuŗā gandrīz katrs bija nācis, pieminot kādu savu mīļo, kas atstāts gaŗajā pārgājienā no Ļeņingradas līdz Cēdelgemai, reta acs palika sausa. Šie bija tādi svētki, kuŗos piedalījās kā dzīvie, tā mirušie.

Ceļu no baznīcas līdz pilsētai LA līdzstrādniece izprasījās braukt kopā ar archibīskapu, lai taujātu viņa atbildes uz dažiem sāpīgiem jautājumiem. Jāapbrīno archibīskapa plašās zināšanas un intuīcija, kas ļauj viņam pēc pāris vārdu pateikšanas pilnīgi iedziļināties situācijā. No nopietnākām pārrunām, diemžēl, nekas neiznāca, jo pēc katra izteiktā jautājuma trešais klātesošais, kuŗam bija goda pilnais uzdevums atvest archibīskapu no baznīcas, iespraucās starpā ar: „Atļaujiet man šai jautājumā izteikt savus uzskatus..." Jāatzīstas, ka šo tirāžu laikā LA līdzstrādniece pat pašam archibīskapam bīkus sēžot, klusībā apcerēja domu, ka, varbūt, šī bijušā karavīra priekšnieki, kaŗam beidzoties, bijuši savā ziņā priecīgi ne viena iemesla dēļ vien...

Bet atvadoties archibīskaps ieteica no viņam dāvātā puška gaŗkātainu rozi, kas nevīst, bet kļūst tikai tumšāk un tumšāk sarkana; noliekusi galvu, tā nu izskatās pēc viņa zižļa, kas ar saldu smaržu sludina: nebīsties un nenolaid savas rokas nespēkā.

Katoļu dievkalpojumā tai pašā rītā spredikoja prāv. N. Trepša, dievkalpojumu vadot Dr. St. Škutānam. Bet latviešu nama telpās pa to laiku notika karavīra daudzinājums, kuŗā tautas dziesmas teica Māra Antena, dzejoļus un J. Veseļa teikšmu skandēja Velta Toma, bet J. Kūļa dižrunu lasīja H. Misiņš. Daudzinājumu vadīja J. Rītiņš. D. V.

No ķengura perspektivas

AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU DZĪVES PIEZĪMES

„Beidzot tomēr!" bija LAA kultūras fonda priekšsēža Ed. Šmugaja vārdi, ar kuŗiem viņš 2. septembrī apsveica tālo Vācijas viesuļu — dziedoni Ludmilu Sepi-Eši Sidnejas lidlaukā. Tiem divēja nozīme. Vispirms tā, ka dziedātāju gaidīja ierodamies Austrālijā jau pirms vairākiem gadiem, bet nesagaidīja; otrkārt, sagaidītāju pulciņš lidlaukā jau sāka nervozēt, jo kopš brīža, kad pirmais pasažieris atstāja muitnīcas telpas, līdz brīdim, kad durvīs parādījās gaidītā viešņa, bija pagājusi turpat vesela stunda.

Kaut nogurusi no tālā ceļa pārpildītajā italiešu gaisa satiksmes lidmašīnā, māksliniece bija smaidīga un priecīga satikt vecos draugus — māc. P. Laiviņu ar dzīvesbiedri, kuŗu mājā viņa uzturēsies, kā arī Sidnejas latviešu biedrības pr-ku M. Siliņu, turnejas faktiskā rīkotāja — LAA kultūras fonda sekretāra A. Zariņa dzīvesbiedri (pats A. Zariņš bija kavēts ierasties darba apstākļu dēļ) u.c. Sarunās māksliniece pastāstīja par ceļojuma iespaidiem un muitas kontroli, kuŗa bijusi pamatīga, kā arī to, ka pirmoreiz vizu uz Austrāliju nav dabūjusi tādēļ, ka nebijusi Vācijas pavalstniece. Viņas pašas „statuss" nav mainījies arī šobrīd, kad viza izdota, bet mainījies Austrālijas valdības viedoklis. Tā Austrālijas latviešiem beidzot būs izdevība dzirdēt mākslinieci, kuŗu Amerikas latvieši dzirdējuši jau vairākas reizes.

Jautāta, ko lai par viņu uzraksta laikrakstam, L. Sepe-Eše atbildēja: „Nemīlu skaļas reklāmas un slavināšanu. Sepi katrs pazīst jau no Madame Butterfly dziedājumiem Liepājā un Rīgā." Tālāk viņa atklāja, ka pieder pie tiem māksliniekiem, kuŗi nav greizsirdīgi uz kollēģām, ja tiem kaut kas labi izdodas.

Pēc turnejas Austrālijā māksliniece nu jau sesto reizi dosies koncertturnejā uz Amerikas kontinentu un novembŗa beigās būs Bostonā, lai apciemotu savu māmuļu viņas 75. dzimšanas dienā. Pēc pirmā koncerta 10. septembrī Sidnejā, L. Sepei-Ešei Austrālijā paredzēta uzstāšanās visos lielākajos centros, Kanberu, Brisbani un Pertu ieskaitot. Pēdējais koncerts atkal notiks izejas punktā — 29. oktobrī Sidnejā.

☆

Pēdējās LAA prezidija un kultūras fonda sēdēs runāts ne vien par BPLA kongresu Vašingtonā, bet arī par pašu kongresa rīkošanu nāk. gada janvārī Adelaidē. Kultūras fonds piešķīris 400 dol. aizdevumu LAA skolu daļai L. Ziemeles „Latviešu gramatika un pareizrakstība trimdas skolām" otra izdevuma financēšanai, jo pirmais jau izpārdots, bet vēl nav apmierināti ap 100 pieprasījumu. Pirmā izdevuma 600 eksemplāru izpārdoti tik īsā laikā — nepilnos 2 gados — tādēļ, ka pēc šīs mācības grāmatas bijuši ievērojami pieprasījumi arī no ASV un Kanadas.

Tā kā šāgada beigās LAA pašreizējais prezidijs un kultūras fonda valde izbeidz savu divu gadu darbību, tad KF kasieris snieza visai sīku pārskatu par budžeta izpildījumu, no kuŗa varēja konstatēt, ka saimniekots labi un ka fonda kasē, ieskaitot dažus uzkrājumus (fondus), ir vairāk nekā 2000 dol. Atmaksājamos aizdevumos izstāv 1650 dol., no kuŗiem L. Sepes-Ešes koncertturnejas financēšanai aizdoti 650 dol., bet dažādos ieguldījumos 645 dol.; no tiem lielākā daļa gan būs jānoraksta zaudējumos. Piezīmējams, ka visi šie „ieguldījumi" izdarīti agrākajos gados.

Interesanta parādība ir tā, ka KF 2 centu nodevu no sarīkojumiem organizācijas nemaksā tik labi, kā 10 centu nodevu no katras pārdotās ieejas kartes. Šis abas KF nodevas pusotra gada laikā devušas ap 900 dol., bet tautiešu ārtavas kultūras atbalstam pērnā gada ziedojumu vākšanas akcijā KF devuši 1600 dol. (nolīgums ar DV). Salīdzinājumā ar ASV un Kanadas kultūras fondu līdzekļiem Austrālijas latviešu kultūras fonda līdzekļi ir niecīgi, jo divu gadu budžets bija sabalansēts uz tikai 2900 dol. Uzmanīgi saimniekojot, nepieciešamākās vajadzības tomēr apmierinātas. KF ar savu devumu piedalījies Tautas balvā, atbalstījis mūzikas, literatūras un zinātnes nozares. Izglītības veicināšanai izdoti turpat 500 dol. Tāpat atbalstīti tēlotājmākslas, jaunatnes un sporta pasākumi.

Ed. Sm.

LSCS izveidošanās 20 gados

(Pārnesums no 1. lpp.)

dzimtenē. Pašreiz citu tautu studentu informēšanai baltieši izdod biļetenu „Baltic Student News". LSCS starptautisko darbību apliecina arī dzīvīgā informācijas vakaru rīkošanā Āzijas un Afrikas jauno zemju studentiem, kuŗi studē Rietumu universitātēs, un t.s. „Teach-in" (politisku semināru) organizēšanā par Baltijas valstīm. LSCS ierosina arī piedalīties patvēruma zemju studentu sabiedriskajā dzīvē, tur sniedzot informāciju par apspiestajām tautām un reizē iegūstot pieredzi vietējo studentu sabiedriskās un politiskās dzīves tradicijās.

LSCS pārstāv latviešu studentus un viņu kopas Anglijā, Argentīnā, ASV, Austrālijā, Brazilijā, Dānijā, Jaunzēlandē, Kanadā, Šveicē, Vācijā, Venecuēlā, Zviedrijā un arī citās zemēs. LSCS biedri var būt visi latviešu studenti, tāpat tie, kuŗi studijas beiguši vai pārtraukuši pēdējo 5 gadu laikā. Pašreiz LSCS skaitās ap 2500 biedru. LSCS kongress ir augstākais organizācijas lēmējorgans, kuŗš ievēl prezidiju un noteic darbības vadlīnijas nākamajam gadam. LSCS darbu ārpus starptautiskā studentu foruma rakstuŗo šādi pasākumi un veikumi: latviešu studentu kartotēkas izveidošana; statistisku datu vākšana par universitāti beigušiem latviešiem un zinātniskiem darbiem, kuŗu tematī attiecas uz Latviju vai Baltijas valstīm; bibliografijas izveidošana par dokumentiem grāmatām un citiem materiāliem, kas attiecas uz Latviju un atronas rietumzemju bibliotēkās un citos institūtos; pētīšanas komisijas darbība par jaunatnes un studentu pašreizējiem apstākļiem Latvijā. LSCS atbalsta arī latviešu valodas semināru un universitātes kursu organizēšanu. Pie LSCS pastāv arī stipendiju fonds, kas izsludinājis 1000 dol.

Gadskārtējā amerikāņu universitāšu studentu konferencē, kas notika laikā no 21. augusta līdz 1. septembrim Ilinojas universitātē, arī šogad LSCs visu kongresa laiku pārstāvēja Ruta Priedkalne, bet pa „puslaikam" Paulis Lazda un Māris Kirsons. Ārzemju novērotāju skaits bija ap 70, kādēļ tiem domātās īpašās sesijas norisi tulkoja franču valodā, jo daudzi Afrikas studenti studējuši franču valodas universitātēs. Latviešu pārstāvji piedalījās starptautiskās komitejas Eiropas apakškomitejas darbā, kuŗa sagatavo Eiropas studentu problēmām veltītās rezolūcijas. Uzņēmumā LCSC prezidija priekšsēde Ruta Priedkalne sarunā ar Irānas delegātu Afrikas pārstāvju vidū.

Latviešu studentu centrālās savienības pašreizējais prezidijs, kas organizējas 20 gadu darbības atzīmēšanas kongresā laikā no 23. — 25. septembrim Čikagā sniegs atskatu uz savu darbu: 1. rindā no kreisās — informācijas daļas vadītāja Gundega Michele, kartotēkāre Izolde Zīverse, priekšsēde Ruta Priedkalne un kasiere Astra Linde; 2. rindā — sekretārs un ārlietu vicepriekšsēdis Mārtiņš Zandbergs. Foto: P. Elūms

LSCS KONGRESA PROGRAMMA

Čikagas tautieši tikko atguvušies no plašajām DV dienu svinībām, kad jau nākošais lielais notikums durvju priekšā: laikā no 23. — 25. septembrim notiks Latviešu studentu centrālās savienības 23. kongress, kuŗam izstrādāta it plaša programma. **Piektdien, 23. septembrī**, plkst. 8 vakarā Latviešu namā (4146 N. Elston Ave. notiks iepazīšanās un draudzības vakars ar priekšnesumiem, dejām un dziesmām. Raibā programmā uzstāsies Uldis Ievāns ar monologu un skečiem, Vilnis Gagainis ar akordeonu, paredzēti pārsteigumi. Ieeja 1 dol. **Sestdien, 24. septembrī**, plkst. 8.30 rītā Latviešu namā sāksies kongresa dalībnieku reģistrēšanās, darbosies mandātu un nominācijas komisija un informācijas birojs. Plkst. 10 kongresu atklās LSCS prezidija pr-de R. Priedkalne, pēc tam sāksies tiešais kongresa darbs, ar pusdienu pārtraukumu no plkst. 1 — 2 dienā. Plkst. 7.30 vakarā Sheraton - Chicago viesnīcas (505 N. Michigan Ave. Tropical Room telpās notiks LSCS 20 gadu un Latvijas universitātes 47 gadu dibināšanas atceres akts, kuŗu LSCS rīko kopīgi ar Čikagas akadēmiskajām organizācijām. Akadēmisko runu teiks Mineapoles universitātes politisko zinātņu profesors Jānis Penikis par tematu „Politisko vērtību maiņa trimdā", bet aktu kuplinās vijolnieks V. Ziedonis, čellinieks J. Marks un pianists V. Treimanis. Plkst. 9 vakarā viesnīcas Boulevard telpās sāksies akadēmiskā balle ar vakariņām, spēlējot E. Jansona deju kapellai. Ieeja aktā un balle 10 dol. **Svētdien, 25. septembrī**, pl. 10 no rīta Sv. Jāņa draudzes baznīcā (1701 N. Richmond St.) māc. G. Straumaņa vadīts dievkalpojums, veltīts LSCS 20 gadu atcerei, kuŗā spredigi teiks māc. I. Kalniņš un dziedās A. Osis. Pēc kongresa pusdienām, kas notiks plkst. 12 Latviešu namā, turpat plkst. 1 dienā turpināsies LSCS kongresa darba sēde.

Lai Šeratona viesnīcas „Tropical" zāles nosaukums neatbaidītu LSCS un LU dibināšanas atceres akta apmeklētājus, mūsu laikraksta Čikagas redakcijas vadītāja Dagmāra Vallena paskaidroja: „Šeratona viesnīcā ir viscaur rēgulējama temperatūra, tādēļ zā-

(Nobeigums 8. lpp.)

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 59 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6—2510.

Sv. Jāņa draudze, tel. 921—3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

25. septembrī, plkst 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel OX 9—3331 Toronto Sv. Andeja baznīcā.

25. septembrī pl. 11 dievkalpojums.

2. oktobrī pl. 3 Pļaujas svētku dievkalpojums ar sekojošu draudzes vakaru.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. septembrī, plkst. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas augšējā zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

25. septembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar svētdiņas skolu; plkst. 11 dievkalpojums pieaugušiem; plkst. 10.15

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5—5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

25. septembrī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

2. oktobrī pl. 14 draudzes 15 g. pastāvēšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Spredīki teiks viesis — māc. E. Ķerģis. Pie ērģelēm brīvmākslinieks I. Sakss. Dziedās Sv. Katrīnas vanadžu dubultkvartets L. Albertiņas vadībā. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma visi aicināti baznīcas blakus zālē pie draudzes dāmu klāta kafijas galda.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Mercil Ave.

25. septembrī plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

2. oktobrī plkst. 1.30 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums un svētdienas skola.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

25. septembrī, plkst. 2 p.p. Presbiterāņu baznīcā dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

Road baznīcas telpās.

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285. Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

25. septembrī dievkalpojumi: pl. 10.30 Salas baznīcā māc. O. Gulbis; pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Cjānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

25. septembrī pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

25. septembrī, pl. 3 p.p. dievkalpojums. Pēc tā baznīcas sarīkojumu zālē koncerts. Solisti Astra Kalniņa, Detroitas operas soliste un Pēteris Geistauts no Toronto. Pie klavierēm Valdis Treimanis.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

25. septembrī, plkst. 12 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu telpā LAD rikotā gleznu izloze.

2. oktobrī, plkst. 12 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

25. septembrī, plkst. 3.30 jauniešu iesvētes dievkalpojums.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, māc. E. Caune, tālr. PO — 98679.

25. septembrī, plkst. 11 dievkalpojums. Māc. Elmārs Caune, Velta Barviks — ērģeles.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

2. oktobrī, plkst. 3. p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē svētku turpinājums. Mācītāja ziņojums par mācītāju un draudžu darbinieku sanāksmi Klīvlendā.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA. (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd. 301 Burlingame Ave.

8.oktobrī, plkst. 6 vakarā dievkalpojums.

Bērna emociju :..

(Pārnesums no 2. lpp.)

vainojamas tās mātes, kas pašas jutušas uzmanības un gādības trūkumu no sava vīra puses. Viņas to pārnes uz savu bērnu, padarot to pilnīgi atkarīgu no sevis.

4. Bērns bez intereses parasti plūst straumei līdz. Viņam nav nekādu stipru jūtu, ne interešu, uz ko tiekties. Viņš labi sadzīvo ar citiem un neuztraucas par savām neveiksmēm.

Šāds bērns nāk no ģimenes, kur vecāki par daudz aizņemti ar savām personīgām darīšanām un maz gādā par bērna audzināšanu un viņa interešu attīstību pareizā virzienā.

5. Pārāk aktīvs bērns, izklaidīgs un bez paškontroles ir arī emocionāli nestabils un nespēj koncentrēties ilgāku laiku uz vienu lietu. Skolā viņam neveicas, jo nespēj piepūlēties.

Šādu bērnu vecākiem nav noteiktības audzināšanā. Tā ir tāda, kāds attiecīgā brīdī gāra stāvoklis.

6. Bailīgais bērns ir kluss, kautrīgs un nekā neiedrošinās uzsākt pats. Viņš labprāt seko citiem, bet izvairās būt pirmais. Skolā viņš bieži iztrūkst, jo par katru mazāko traucējumu vecāki nekavējoties meklē palīdzību pie ārsta. Skolā sekmes krīt, bet vecāki par to neuztraucas, jo viņiem vairāk rūp bērna veselība un drošība.

Arī šais gadījumos parasti mātes ir tās, kas iedomājas savam bērnam briesmas uz katra soļa. Bērnā rodas ieskats, ka apkārtne ir draudīga.

No šiem piemēriem redzam, cik liela nozīme vecākiem arī pie bērna intelekta attīstības. Ja grib uzlabot bērna sekmes skolā, vispirms jāsāk labot attiekšmes ar tēvu un māti.

E. U.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. septembrī — Ņujorkas koklētāju un dziesmu ansambļa koncerts DV Toronto nod. sarīkojums. Parkdale Collegiate — Jameson Ave., plkst. 7.30 vak.

No 24. septembra — 1. oktobrim O. Grebžes gadskārtējā gleznu rudens izstāde, 47 Pemberton Cres. N., Richmond Hill, Ont.

1. oktobrī — Daugavas Vanagu sarīkojums „Zelta dukāts Latvijai".

1. oktobrī — plkst. 8 vak. „Nakts Heidelbergā" Latviešu namā.

8. oktobrī — pl. 7.30 vak. Bijušo karavīru draudzības balle Latviešu namā.

15. — 23. okt. Arnolda Nuliša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās, 200 Balmoral Ave.

16. oktobrī pl. 3 p.p. Toronto baptistu draudzes 15. gadasvētki Walmer Road dievnamā. Koncertā piedalīsies kori no Čikagas un Klīvlendas.

20. oktobrī — pl. 8.15 koncerts. MacVicar — soprāns, Juris Cirulis — baritons, Edīte Timermane — klavieres. Latviešu namā, 491 College St.

22. oktobrī Latviešu sporta apv. Kanadā 15 gadu jubilejas sarīkojums Igauņu namā, 951 Broadview Ave.

23. oktobrī — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā komp. Valdemāra Ozoliņa garīgs koncerts ar solisti Emmu Reinvaldi. Autors pie ērģelēm.

27. oktobrī — 6. novembrim Jāņa Zuntaka gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave.

13. novembrī — P. Geistauta, A. Kalniņas un V.Leinveberes koncerts Latviešu namā.

HAMILTONĀ

25. septembrī — pl 11 no rīta Kanadas vanadžu salidojums un pl. 4.30 p.p. DV Hamiltonas nodaļas gada svētki: akts, M. Ķenģes svētku runa un kopīgs mielasts Rainbow Room zālē (Sanford un King ielu krustojumā).

22. oktobrī — Rotas koŗa Koneksitētā koncerts Lietuviešu jaunatnes centra zālē, 48 Dundurn St. N. Pēc koncerta saviesīgs vakars. HLB koŗa sarīkojums.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „LATVIAN LITERATURE?"

Rokraksts un personība

Agr. Fricis Danga

Parastais teiciens, ka cilvēka acis ir dvēseles spogulis, bieži maldina un ir nenoteikts. Nepieciešams kaut kas vairāk, lai uzskicētu cilvēka dvēseles un raksturu vaibstus, noteiktu vai raksturotu personību. Neatsveramu papildinājumu, ar noteiktu atklāsmi par cilvēka personību, ietverts tā galvenajā grafoanalizē jeb rakstura analizē, ko ar pārbaudītām sekmēm un neapšaubāmu noderību lieto cilvēka rakstura noteikšanai un kas šobrīd definējama kā zinātne ar praktisku izmantošanas iespēju dzīvē.

Grafoanalizes nodibinātājs Dr. M. N. Bunkers, kurš šī gadsimta sākumā sāka karjēru kā stenografijas un glītrakstīšanas eksperts un mācītājs, novēroja, ka, rakstot savām vajadzībām, dažkārt rakstā iezogas neparasti un nevajadzīgi vilcieni, kas nemaz neiederas rakstības stilā. Viņa uztverē rakstītāja mentalitāte ir tā, kas izsauc īpatnības.

Dr. Bunkera galvenais nopelns ir tas, ka viņš izcēla atsevišķa raksta vilciena, kā rakstības pamatelementa, nozīmi. Pēc viņa atziņas ir svarīgi pazīt un vērtēt kā vertikālos, tā horizontālos vilcienus, kas veido burtus. Piem., augšup vilciena slīpums atklāj rakstītāja emocionālo satvaru, kas ietekmē visas mūsu rakstura īpašības. Svarīgs ir arī raksta spiediens jeb dziļums, kā arī burtu atstarpes. Pusgadsimta laikā izdarītie sistēmatiskie pētījumi rokraksta analizē izveidojuši lielu pieredzi un uzkrājuši neapstrīdamas un pierādāmas patiesības par to, ko izteic cilvēka rokraksts.

Pieskaroties analizes detaļām resp. atsevišķu burtu rakstībai, rokraksta analizētāji atzinuši faktus, kas šobrīd vairs nav apstrīdami. Minēsim, piemēra dēļ, tikai dažu burtu rakstību. Atrasts, ka raksturīgs ir šķērssvītriņas augstums burtam „t". Pēc tā kāds apdrošināšanas sabiedrības darbinieks raksturots kā enthuziastisks un patstāvīgs darbinieks, par kādu tas arī tiešām pierādījies. Raksturīgi arī cilpu vilcieni burtiem p, o, un q: tāpat persona, kas raksta stingriem, uzsvērtiem vilcieniem, ir juteklīga. Burtam „M" cilpiņa augšējā kreisajā stūrī nozīmē rosību, bet ja burtam „i" dažkārt punkta vietā virs burta izvilkts it kā mazs aplītis, tas liecina par personas individualitāti. Ja rakstītājs, veidodams burtu „O", to rakstījis ar divi vilcieniem, ar augšup izvilktu svītriņu, it kā piedēklīti burta virsotnē, tad tādai personai var uzticēties, jo tā pieder pie klusucietēja tipa. Ja „t" burtam šķērssvītriņa izliekta uz augšu, tas nozīmē, ka persona spēj sevi valdīt. Tie ir tikai daži piemēri. Ir tūkstošiem dažādību rokrakstos, tas būtu jāievēro, lai izkristallizētu personības siluetu. Burtu vilcienu veidojums, novietojums, raksta slīpums un tā plašums piedzīvojušam vērtētājam dod drošu iespēju atšķirt īsto no neīstā. Visi šie atradumi ar rokraksta analizes palīdzību uzkrāti ilgā pētniecības darbā, un tos izmantojot, panākam patiesības atklāsmi par cilvēka raksturu un tā īpatnībām, pēc kuŗām iespējams neapšaubāmi konstatēt, kādam darbam virzāms viens vai otrs individs un kā viņa spējas izmantojamas atbilstošajā darbā.

Psihologi lieto jautājumu anketas, vērtējumu tabulas un citas metodes personības atšifrēšanai, tie mūsdienās atzīst arī rokraksta analizi par neaizstājamu palīglīdzekli, jo tā ir zinātniska metode personības atklāsmei, kas bazēta uz 50 gados izdarītiem pētījumiem. Ja Starptautiskajā grafoanalizes biedrībā, kuŗā apvienoti visi šīs zinātnes pētnieki, sākumā bija 8000 biedru, tad tagad biedru skaits ir 30.000

Rokraksta analizi izdara daudzās praktiskās dzīves nozarēs un vajadzībās, skolās, audzināšanā un citur. Daudzas lielfirmas, kreditiestādes, rūpniecības sabiedrības un organizācijas, komplektējot personālu, izmanto grafoanalizi, lai izraudzītu piemērotus darbiniekus un „īsto viru ieliktu īstajā vietā". Rokraksta analizētāji aizvien vairāk sāk operēt tiesu procesos kā legāli dokumentu eksperti. Grafoanalize noderīga un ar teicamām sekmēm lietojama kā laulības, tā ģimenes dzīves uzsākšanā un izvērtēšanā, allaž daudz un dažādo problēmu dēļ. Tāpat šī zinātne noderīga ārstiem, bērnu psihiatriem un policijai savas darbības un risināmo problēmu ietvaros. Visur, kur vien rodas nepieciešamība atšifrēt cilvēka personību, spējas, raksturu, grafoanalize ir neatsveŗama, praksē izmantojama zinātne, kas ik ar gadu daudzo pētījumu un pieredzes rezultātā kļūst plašāka un dziļāka. Eiropā tagad no visiem skolotājiem prasa zināt rokraksta analizes pamatprincipus, un nav vairs tālu laiks, kad šai zinātnei būs arī nozīme skolotāju sagatavošanā kā obligātam mācību priekšmetam vidējās un augstākās mācību iestādēs.

Rokraksta analize nereti atklājusi tādus dvēseles noslēpumus cilvēkā, kādus viņš nemaz nav apzinājies, bet kas atklājušies vienīgi grafoanalizē.

„Šī jaunā zinātne mani ieinteresēja ne tikai īpato apstākļu dēļ, paša dzīvē, bet par to domāju, raugoties nākotnē, kad pēc pensijas vecuma sasniegšanas varbūt būs izdevība iesaistīties padomdošanas darbā kādā uzņēmumā vai sabiedrībā, jo esmu apguvis vajadzīgās zināšanas rokraksta analizē"— pastāsta agronoms Fricis Danga, pašreiz pirmais un vienīgais mūsu tautietis, kuŗš ļoti sekmīgi beidzis grafoanalizes studijas. Apveltīts ar lieliem dotumiem un ieguvis plašu pieredzi savā tiešajā profesijā, beidzot Latvijas universitāti 1933. gadā, bet trimdas posmā papildinoties Zviedrijas Karaliskās lauksaimniecības augstskolas mikrobioloģijas institūtā, agronoms Danga 1952. gadā pārcēlās uz ASV, turpinādams strādāt pētniecības darbu, bet pašreiz nodarbināts Norvičas farmācijas sabiedrībā Ņujorkas štatā.

Grafoanalizes kursa 37. izlaidumā, kas šovasar notika grafoanalizes kongresa laikā Čikagā, agr. Danga izvirzījās sešu labāko absolventu skaitā, kuriem piešķirta stipendija un iespējas turpināt studijas nākamā grada iegūšanai.

Alkatainam jaunos atklājumos, liela garīga un fiziska sprieguma rosinātajam tautietim vēlēsim jaunus panākumus īpatās zinātnes studijās, kas kļuvusi par personības atspulga atklājēju un kas mums ikvienam piešķir iespēju skatīt un izvērtēt arī pašam sevi.

A. Sed.

LOVE FILATELIJA

17. GADSIMTA RIGAS — MASKAVAS PASTA TRAKTS

(A) — Pad. savienības pastmarku serijā, kuŗā atainota pasta vēsture, apgrozībā parādījusies 1 kap. vērtības pastmarka, kas varētu interesēt arī latviešu filatēlijas pētniekus: brūni pelēkā iespiedumā, robota, 52/38 mm, ar trijzirgu pasta kulbu zīmējumā, kuŗā redzami Rīgas pils un Kremļa silueti, kuŗus sa vieno vecais pasta ceļš. Baltijas telpas un senās Rīgas pasta sakari kopš laika gala latviešu filatelistiem bijis visai aizraujošs pētniecības lauks. Gaidīsim kādu nopietnu devumu par šo tematu latviešu filatelistu un kolekcionāru žurnālā.

TORONTO FILATELISTU SANĀKSME

(Z) — Toronto latviešu filatelistu klubs uzsāks darbību svētdien 25. septembrī, plkst. 2 dienā Bramptonā, 55 Woodward Ave. Biedri, kas vēlas piedalīties 22. un 23. oktobrī baltiešu filatelijas un numizmatikas izstādē Toronto, Bramptonā varēs saņemt vajadzīgo logatu skaitu. 25. septembrī, bet plkst. 1 dienā Bramptonā sanāks arī Baltiešu izstādes komiteja.

KALEIDOSKOPS

★ Jānis Liepiņš Vācijā, Zolingenā, iekārtojis labi ejošu gaismas reklāmu darbnīcu, kuŗ daudzos pasūtinājumus veikt viņam palīdz divi speciālisti. Liepiņa izgatavotie reklāmu raksti mirdz gan dažādās vācu pilsētās, gan Parīzē, un pats ražotājs Zolingenā ar savu darbu, uzņēmību un sirsnību iecienīts kā tautiešu, tā arī vācu sabiedrībā.

★ Maijā mirušā Latvijas konsula Melvila Birda vietā lietvedis T. Ozoliņš, ar Anglijas ārlietu ministrijas piekrišanu, Ņuportā iecēlis par vicekonsulu Stanleju Edvardu Vardu. Jaunieceltais diplomāts solījies iespēju robežās palīdzēt latviešiem viņu lietu kārtošanā.

★ Eiropas latviešu koŗi jau stājušies pie otro latviešu dziesmu svētku programmas sagatavošanas, kā ziņo „Latvija" Vācijā. Septembŗa pirmajā nedēļā mēģinājumus atsākuši Stokholmas un pārējās Viduszviedrijas koŗi prof. A. Noriņa vadībā, kuŗi reizē gatavo dziesmas arī 18. novembŗa svinībām Stokholmā. Tāpat sarosījušies latviešu koŗi Vācijas tautiešu centros.

☆ Pie Latviešu palīdzības komitejas Zviedrijā nodibinājusies politiskā sekcija ar uzdevumu diskutēt latviešu politiskos un sociālos jautājumus, kā arī īstenot lēmumus sadarbībā ar latviešu centrālajām organizācijām. Par jaunās komitejas vadītāju izraudzīts sociāldemokratu mēnešraksta „Brīvība" redaktors Dr. E. Ogriņš.

MOLSON EXPORT
VISVAIRĀK PĀRDOTAIS ALUS KANADĀ
MOLSON EXPORT ALE
SLAVENS ALUS plašā zemē
MOLSONS - NEATKARĪGA ALUS DARĪTAVA KOPŠ 1786 GADA

IGAUŅU
VINGROŠA
sāksies 30. septemb
DEAR PARK PUBLIC SCHOO
Speciālas klases iesācējiem u
Bērniem no 7 — 13 g. v. sestdi
Jauniešiem no 13 — 18 g. v. s
Dāmām — ceturtdienās un pie
Tuvākai informācijai zvanīt 225-96
ANGĻU VA

IZMANTOJIET IZDEVĪBU
IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM
JO TĀS IR BEIDZAMĀ
1004 B. PIEKALNITIS, bass
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imanta
B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J.
Esam lielķēniņa dēli.
1005 V. SALNA, tenors
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.
1007 KALVIS, vīr. dubultkv.
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skult
J. Vītola — Nakts; Mežezers.
1018 DUETI — V. SALNA un J. KĻAVIŅŠ.
J. Norvilja — Latvietim. A. Žilinska — Karogs
1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVAL
45 RPM
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicinājā
manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmi
bāja: Man deviņi rožu dārzi.
1020* THE LATVIAN TRIO
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkal
cavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Su
V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — S
Teika."
1021* KALVIS, vīru dubultkvartets
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Ugu
Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu;
J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa
A. Jurjāna — Lūk roses zied. A. Valles —
A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa
1022* LIGO, jaukts koris DAINA
E. Freimane — 13 ligo dziesmu virkne. E. Me
Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāger
E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Gr
Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja ligaviņ
TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA or
pildījumā
1024 Andžāns. Mugurdancis.
1028 V. SALNA, tenors
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.
1026 A. BALODIS, baritons, ork. pav.
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.
DABŪJAMAS

DVG RĀMATN
491 College St., Toronto

Sludinājums:
LASIET MANU GRĀMATU — LAIKME
PAR MŪSU IEKŠĒJĀM LIETĀ
Dr. A. MAURIŅŠ —
VISS NEIZNIKST
dabūjama visās grāmatnīcās. Otro grā
Tā būs tikai par latviešu lietā
Dr.

VĒRTĪGI UN IEVĒROJAMI IZ
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, I
Aspazijas Raksti — DRĀMA—LIRIKA—PROZ
RŪDOLFA BLAUMAŅA 100 GADI, piem. izd. 1
K. Ieviņa romāni — CIŅA AR SIEVIETI
— SAULES DARZA
Gētes romāns — GARA RADINIEKI, I—III
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATN
491 College St., Toronto, Ont.

MĒS IESPIEŽA
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJA
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BILETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAP
VĒSTULU VEIDLAPAS, A
GRĀMATAS, ŽURNĀLU
Labs darbs. — Mērenas cen
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, O
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

oniba

turots kā dzās praktiskās dzīves nozarēs
āvīgs dar- un vajadzībās, skolās, audzināša-
arī tiešām nā un citur. Daudzas lielfirmas,
arī cilpu kreditiestādes, rūpniecības sa-
un q; tā- biedrības un organizācijas, kom-
sta sting- plektējot personālu, izmanto
eniem, ir grafoanalizi, lai izraudzītu pie-
" cilpiņa mērotus darbiniekus un „īsto vi-
nozīmē ru ieliktu īstajā vietā". Rokrak-
" dažkārt sta analizētāji aizvien vairāk sāk
a izvilkts operēt tiesu procesos kā legāli
ecina par dokumentu eksperti. Grafoanali-
Ja rak- ze noderīga un ar teicamām sek-
irtu „O", mēm lietojama kā laulības, tā
ilcieniem, ģimenes dzīves uzsākšanā un iz-
iņu, it kā vērtēšanā, allaž daudz un dažā-
ē, tad tā- do problēmu dēļ. Tāpat šī zinā-
cēties, jo ne noderīga ārstiem, bērnu psi-
ēja tipa. chiatriem un policijai savas dar-
vitrina iz- bības un risināmo problēmu
ozīmē, ka ietvaros. Visur, kur vien rodas ne-
Tie ir ti- pieciešamība atšifrēt cilvēka per-
kstošiem sonību, spējas, raksturu, grafo-
tas būtu analize ir neatsveramā, praksē
tu perso- izmantojama zinātne, kas ik ar
vilcienu gadu daudzo pētījumu un piere-
raksta dzes rezultātā kļūst plašāka un
piedzīvo- dziļāka. Eiropā tagad no visiem
drošu ie- skolotājiem prasa zināt rokrak-
istā. Vi- sta analizes pamatprincipus, un
sta ana- nav vairs tālu laiks, kad šai zi-
ilgā pēt- nātnei būs arī nozīme skolotāju
izmanto- sagatavošanā kā obligātam mā-
atklās- cību priekšmetam vidējās un
un tā augstākās mācību iestādēs.
iespē- Rokraksta analize nereti atklā-
atēt, kā- jusi tādus dvēseles noslēpumus
iens vai cilvēkā, kādus viņš nemaz nav
spējas apzinājies, bet kas atklājušies
darbā. vienīgi grafoanalizē.

umu an- „Šī jaunā zinātne mani ieinte-
s un ci- resēja ne tikai īpato apstākļu
atšifrē- dēļ paša dzīvē, bet par to domā-
zīst arī ju, raugoties nākotnē, kad pēc
neaizstā- pensijas vecuma sasniegšanas
ir zināt varbūt būs izdevība iesaistīties
s atklās- padomdošanas darbā kādā uzņē-
ados iz- mumā vai sabiedrībā, jo esmu
Starp- apguvis vajadzīgās zināšanas
biedrī- rokraksta analizē"— pastāsta ag-
s zināt- ronoms Fricis Danga, pašreiz
ēja 8000 pirmais un vienīgais mūsu tau-
skaits tietis, kurš ļoti sekmīgi beidzis
grafoanalizes studijas. Apveltīts
ra dau- ar lieliem dotumiem un ieguvis
plašu pieredzi savā tiešajā pro-
fesijā, beidzot Latvijas universi-
tāti 1933. gadā, bet trimdas pos-
mā papildinoties Zviedrijas Ka-
raliskās lauksaimniecības augst-
skolas mikrobioloģijas institūtā,
agronoms Danga 1952. gadā pār-
cēlās uz ASV, turpinādams strā-
dāt pētniecības darbu, bet pa-
reiz nodarbināts Norvičas farmā-
cijas sabiedrībā Ņujorkas štatā.

Grafoanalizes kursa 37. izlai-
dumā, kas šovasar notika grafo-
analizes kongresa laikā Čikagā,
agr. Danga izvirzījās sešu labā-
ko absolventu skaitā, kuriem pie-
šķirtā stipendija un iespējas tur-
pināt studijas nākamā grada ie-
gūšanai.

Alkatainam jaunos atklāju-
mos, liela garīga un fiziska sprie-
guma rosinātajam tautietim vē-
lēsim jaunus panākumus īpatās
zinātnes studijās, kas kļuvusi
par personības atspulga atklāje-
ju un kas mums ikvienam pie-
šķir iespēju skatīt un izvērtēt
arī pašam sevi.

A. Sed.

KALEIDOSKOPS

★ Jānis Liepiņš Vācijā, Zolingenā, iekārtojis labi ejošu gaismas reklāmu darbnīcu, kur daudzos pasūtinājumus veikt viņam palīdz divi speciālisti. Liepiņa izgatavotie reklāmu raksti mirdz gan dažādās vācu pilsētās, gan Parīzē, un pats ražotājs Zolingenē ar savu darbu, uzņēmību un sirsnību iecienīts kā tautiešu, tā arī vācu sabiedrībā.

★ Maijā mirušā Latvijas konsula Melvila Birda vietā lietvedis T. Ozoliņš, ar Anglijas ārlietu ministrijas piekrišanu, Ņuportā iecēlis par vicekonsulu Stanleju Edvardu Vardu. Jaunieceltais diplomāts solījies iespēju robežās palīdzēt latviešiem viņu lietu kārtošanā.

★ Eiropas latviešu koŗi jau stājušies pie otro latviešu dziesmu svētku programmas sagatavošanas, kā ziņo „Latvija" Vācijā. Septembŗa pirmajā nedēļā mēģinājumus atsākuši Stokholmas un pārējās Viduszviedrijas koŗi prof. A. Norīša vadībā, kuŗi reizē gatavo dziesmas arī 18. novembŗa svinībām Stokholmā. Tāpat sarosījušies latviešu koŗi Vācijas tautiešu centros.

★ Pie Latviešu palīdzības komitejas Zviedrijā nodibinājusies politiskā sekcija ar uzdevumu diskutēt latviešu politiskos un sociālos jautājumus, kā arī īstenot lēmumus sadarbībā ar latviešu centrālajām organizācijām. Par jaunās komitejas vadītāju izraudzīts sociāldemokratu mēnešraksta „Brīvība" redaktors Dr. E. Ogriņš.

IGAUŅU MODERNAS VINGROŠANAS SKOLA

sāksies 30. septembrī, reģistrēšanās uz vietas

DEAR PARK PUBLIC SCHOOL TELPĀS — ST. CLAIR & YONGE

Speciālas klases iesācējiem un pratējiem.
Bērniem no 7 — 13 g. v. sestdienās, no pl. 10 līdz 12 dienā.
Jauniešiem no 13 — 18 g. v. sestdienās, no pl. 12 līdz 2 p.p.
Dāmām — ceturtdienās un piektdienās, no pl. 8 līdz 9.30 vak.

Tuvākai informācijai zvanīt 225-9641 pēc plkst. 6 vak. vai arī no 10 — 12. rītā

ANGĻU VAI IGAUŅU VAL.

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas,
T. Ķeniņa — Sonāta.
+ 5% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā, 491 College St, Toronto 4, Ont.

IZMANTOJIET IZDEVĪBU UN IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM PLATĒM, JO TĀS IR BEIDZAMĀS.

1004 B. PIEKALNĪTIS, bass ..... 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1005 V. SALNA, tenors ..... 45 RPM $2.00
Atmiņas — Angļu valsis. Toreiz — tango.

1007 KALVIS, vīr. dubultkv. ..... 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KLAVIŅŠ. ..... 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņš. V. Dārziņa — Man māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO ..... 33 RPM $5.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Rāžene cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika."

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets ..... 33 RPM $5.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies irae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Karš.

1022* LIGO, jaukts koris DAINA ..... 33 RPM $5.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Švāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tīklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS, Skaņu studija DAINA orķestŗa izpildījumā ..... 45 RPM $2.00
1024 Andžiņš. Mugurdancis.

1028 V. SALNA, tenors ..... 45 RPM $2.00
Alfr. Matisona — Dzimtene; Pavasars.

1026 A. BALODIS, baritons, ork. pav. ..... 45 RPM $2.00
Pasaciņa — tango. Daiļā meitiņ — valsis.

DABŪJAMAS

DVG RĀMATNICĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

Sludinājums:

LASIET MANU GRĀMATU — LAIKMETĪGU ESEJU PAR MŪSU IEKŠĒJĀM LIETĀM —

Dr. A. MAURIŅŠ —

VISS NEIZNĪKST $2.80

dabūjama visās grāmatnīcās. Otro grāmatu rakstu.

Tā būs tikai par latviešu lietām.

Dr. A. Mauriņš

VĒRTĪGI UN IEVĒROJAMI IZDEVUMI

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 1.—6. sēj. @$7.80
Aspazijas Raksti — DRĀMA—LIRIKA—PROZA ..... @ 8.60
RŪDOLFA BLAUMAŅA 100 GADI, piem. izd. 1120 lapp. 12.60
K. Ieviņa romāni — CIŅA AR SIEVIETI 4.40
— SAULES DĀRZĀ 5.60
Gētes romāns — GARA RADINIEKI, I—III 4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA,
491 College St., Toronto, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
VIZITKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIAN MUSIC

2 jaunas LP pirmklasīgā technikā

Iepazīstieties, — un jūs kļūsit nešķirami draugi!

LP14: Ādolfs Kaktiņš ar orķestri

Kas tie tādi. Lāčplēšiem. Dzimtene. Trubadūrs. Traviata. Nevis slinkojot un pūstot. / Baudi zaļo jaunību. Meldermeitiņa. Es dziļi glāzē ieskatījos. Fausts. Vai gudrās dabas mājiens. Laiks steidzas prom.

LPo29: Vīru un jaukti koŗi un solisti ar orķestri

Bērzs rudeni. Rūķīši un Mežavecis. Mežezers. Lūk, roze zied. Gana dziesma vasarā. / Skatat, laudis. Mīkla. Mākonītis un mākonīte. Vērsītis ābolā. Dace mazā mežā gāja. Karalis un bērzlapīte. Mēnestiņš meloja. Šūpuļdziesma.

Cena $6.00 plūs 30 c PST.

ŠĪS PLATES DABŪJAMAS

DV GRĀMATNICĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

Visjaunākā skaņu plate — Stereo $ 6.00

A

Alfreds Poriņš — tenors

Dziesmas klavieŗu, čella un obojas pavadījumā:
Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme — J. Graubiņš
Ej, saulīte, drīz pie Dieva — J. Vītols
Dzeguze kuko — A. Jansons
Tumša nakte, zaļa zāle — V. Ziedonis
Čuči, mana līgaviņa — V. Ziedonis
Bij man vienas rozes dēļ — V. Ziedonis

B

Pie klavierēm — Raymond McFeeters

Ziedu laikā — J. Ķepītis
Roze, tulpe, neaizmirstule — J. Ķepītis
Ābeļkoka pīpe — J. Ķepītis
Cimdu pāris — A. Žilinskis
Glāsts — J. Mediņš

Dabūjama tikai

Daugavas Vanagu grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ontario.

Ontario dzīv. plūs 30 c P.S.T.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss. .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Mūsu mīļais tēvs un vectēvs

PLKV.

Fricis Vālodze

Dzimis 1892. g. 22. jūnijā Kursīles pag.,
miris 1966. g. 8. septembrī Ventspilī.

Reizi miers tiem gariem solīts:
Mēness staru tilti,
Ved uz jaunu cilti,
Kas to cīņu vedīs galā.

J. Rainis.

Dziļās sērās
LIJA un MĀRA,
ZNOTI un MAZBĒRNI,
PIEDERĪGIE LATVIJĀ

Mūsu mīļie cīņu draugi

Latvijas Neatkarības rotas PULKVEDIS - LEITNANTS

ALBERTS KLEINBERGS

dz. 1891. g. 13. februārī Dobeles pag. mir. 1966. g. 13. jūnijā Latvijā, apglabāts Talsos;

Atsevišķās Studentu rotas
PULKVEDIS

ARTURS GALINDOMS

dz. 1894. g. 25. augustā Rīgā, mir. 1966. g. 4. augustā
Bostonā, ASV

Dziļās sērās atvadās KALPAKA BATALJONS

Daugavas Vanagu biedrs

BRUNO SAUŠA

dzimis 1906. g. 27. septembrī, miris 1966. g. 3. septembrī

Daugavas Vanagu Kanadā bēŗu fonds

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIMNIEKU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

JAUNAS LATVJU GRĀMATAS

Trimdas lielākais jaundarbs, jaunā izd., jaunos sējumos
A. Rupaiņa triloģija — MĀRA MOSTAS, 1., 2., 3. ..... $ 13.00
iznācis un pieprasāms visās grāmatnīcās. Te ir ko lasīt!
Alfr. Amendas biogr. rom. 4 daļās, kopsējumā
APASIONATA ..... $ 9.60
kopā ar Bēthovena darbu pasāžām pāri par 700 lpp. līdz šim vēl neredzētā sagatavojumā. Skaistāku dāvanu grāmatu nebūsit neviens redzējuši. Būs iespiesta apm. 15. augustā.

JAUNAIS GRĀMATU KATALOGS
pieprasāms par brīvu visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

SKOLAS GRĀMATAS

ABECE un lasāmgrāmata 1. klasei $3.00
A. Sirmaņa — Mana tēvu valoda 3. kl. $1.50
M. Gaides — Tēvu valodas mācība $1.60
A. Ozols — Jaunās derības stāsti 3. un 4. kl. $1.50
A. Andersones — Augsim Latvijai $1.50
A. Kaugara — Mana tēvu valoda 4. kl. $1.50
Vecās derības stāsti 4. kl. $2.25
A. Kaugara — Mana tēvu valoda 5. kl. $1.50
A. Dravnieka — Mana tēvu valoda 6. kl. $1.80
Latvijas ģeografija $2.20
H. Kreicera — Mana tēvu valoda 7. un 8. kl. $3.00
P. Dreimaņa — Latvju tautas vēsture $3.90
E. Langes — Baznīcas vēsture 2. daļa $1.35
A. Voitkus — Ticības mācība 5. kl. $1.50
A. Ozols — Viņa vārdi bija vareni $2.50
Mazais katķisms 0.50

DV GRĀMATNICĀ,
491 College Street, Toronto 4.

SPORTS

SAUSANAS SACENSIBAS HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu mednieku un makšķernieku kluba rīkotās eksternās šaušanas sacensības lauku īpašumā Lielupē atklāja kluba pr-ks E. Šmits-Kalējs, novēlot dalībniekiem sportiskā draudzībā gūt labus panākumus. ASV viesis — Kalamazū kluba pr-ks J. Tralmaks hamiltoniešiem pasniedza skaistu piemiņas kausu abu klubu draudzības apliecinājumam.

Arī šajās sacensībās iepriecināja jaunatnes atsaucīgā piedalīšanās un teicamie sasniegumi. Jaunatnes grupā mazkalibra šaušanā no 12 dalībniekiem trīs pirmo vietu ieguvēji panāca iespējamo 100 punktu atzīmi: 1. J. Rudzroga (Hamiltona), 2. B. Pauders (Toronto) un 3. A. Āboliņš (Toronto).

Mazkalibra šaušanā pieaugušo klasē ar 287 no 300 iespējamiem punktiem uzvarēja N. Ozoliņš (Hamiltona), 2. I. Grīnbergs (Sv. Katrīnas) ar 284 p. un 3. V. Krauklis (Hamiltona). Vienību sacensībā, vērtējot 5 labākos šāvējus katrai grupai, 1. vietu ieguva hamiltonieši (N. Ozoliņš, V. Krauklis, Ž. Lapuķis, J. Brakmanis un G. Loja) ar 1405 punktiem; 2. vietā torontieši ar 1346 p. un 3. Sv. Katrīnu klubs ar 1298 punktiem.

Sevišķi sīva izvērtās sacensība māla baložu šaušanā, kurā individuāli (2 x 25 baloži) visas pirmās vietas ar 49 no iespējamiem 50 trāpījumiem ieņēma torontieši J. Muskats, A. Zilgalvis un A. Āboliņš. Tikai ar vienu trāpījumu mazāk sekoja hamiltonieši R. Mierkalns jun., R. Zilgme un V. Krauklis. Torontieši trīs pirmās vietas ieguva arī dubultbaložu šaušanā: 1. A. Zilgalvis (20 pāru — 45 baloži), 2. A. Āboliņš (19 — 44) un 3. K. Krieviņš (17 — 41). Māla baložu šaušanā atsevišķa disciplīna bija paredzēta ar priekšā došanu, kurā uzvarēja A. Zirnis no Toronto, atstājot 2. vietā M. Jankoviču no Hamiltonas. Vienību kopvērtējumā 1. vietā izvirzījās Toronto klubs (A. Zilgalvis, J. Muskats, A. Āboliņš, K. Ķeņģis un K. Šverns) ar 237 sašautiem baložiem; 2. vietā Hamiltonas klubs ar 236 un 3. vietā Sv. Katrīnu klubs ar 180 trāpījumiem. Kopvērtējumā sekmīgākais izrādījās Toronto klubs, izcīnot uz vienu gadu Z. Polas dāvāto ceļojošo kausu, kas veltīts viņas traģiskā nāvē mirušā vīra Alberta Pola piemiņai. O. Andersona pārtikas veikala dāvināto pārsteiguma balvu ieguva torontiete Ingrida Leite.

Pēc šaušanas sacensībām to dalībnieki un viesi pulcējās Lielupes kluba telpās, kur Hamiltonas kluba priekšsēdis uzvarētājiem pasniedza balvas. Vakara atlikušā daļa pagāja draudzīgās pārrunās un deju priekos.

R. N.

SACHS

Ivars Dālbergs, pagājušā gada Oregonas pavalsts šacha čempions, šāgada meistarības turnīra pirmā kārtā zaudēja Klārkam Harmonam. Pēc tam Dālbergs uzvarēja 6 spēles pēc kārtas, pabeidzot turnīru ar 6—1 punktu. Tomēr pavalsts čempiona titulu viņam neizdevās sekmīgi aizstāvēt, jo viņa pieveicējs Harmons pabeidza turnīru ar 6,5—0,5 punktiem, iegūstot meistara godu. Turnīrā piedalījās 8 labākie pavalsts šachisti, ieskaitot bijušo Oregonas čempionu D. Turneru, kam šoreiz nācās apmierināties ar sesto vietu. V. Š

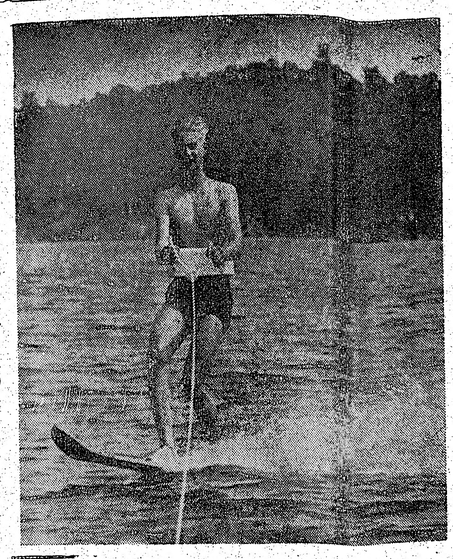

VASARAI BEIDZOTIES

Atkal aizvadīta vasara, viena noskaistākajām pēdējos gados Kanadā, un līdz nākošajai it kā piemirsīsies arī sporta veids un vasaras atpūtas nodarbība, kuŗu dzimtenē vēl nepazīnām: uzņēmumā Dainis Šultmanis ar ūdens slēpēm. Foto: J. Līgers

SAGAIDA KOMŪNISTU OFENSĪVU

Mēģinājumā izraisīt sajukumu ASV politiskajā un militārajā stratēģijā Vietnamā un tā radīt lielāku opoziciju attieksmē uz amerikāņu piedalīšanos karā, komūnisti izplānojuši lieluzbrukumu seriju, kurai jāsakrīt ar ASV kongresa vēlēšanām novembrī. Lieluzbrukumu mērķis būtu panākt vairākas iespaidīgas militāras uzvaras, kā, piemēram, 1954. gadā pie Dienbienpū, kur „izsita" Franciju no Indoķīnas un lika pamatu bieži pieminētajai Ženēvas konferencei.

Amerikāņi bijuši spiesti mācīties respektēt komūnistu militāros un politiskos apsvērumus. Pēdējo mēnešu laikā, piemēram, kā Ziemeļvietnamas rēgulārās armijas vienības, tā vietkongu partizāni pēc iespējas izvairījušies no sadursmēm kaujas laukā. To izskaidro ar sarkano spēku sakoncentrēšanu skaitliski lielās cīņu grupās un smago ieroču pievešanu, kas komūnistu ierobežotā transporta dēļ prasa relatīvi ilgu laiku, jo piedevām nepārtraukti jāuzmanās no amerikāņu gaisa uzbrukumiem.

Sabiedroto pretizlūkošana Saigonā atklājusi, ka komūnisti savos lieluzbrukumos gatavi samierināties ar zaudējumu attiecību 4:1, lai tikai panāktu pāris iespaidīgu militāru uzvaru.

Ņujorkas skolās sākušās mācības

Ņujorkas latviešu skolas jauno mācību gadu uzsāka 10. septembrī ar dievkalpojumiem, pēc kuŗiem sākās mācības. Tās notiek piecās vietās: tikko uzceltajā jaunajā īpašumā Hantington Hillā, draudzes dievnamā Jonkeros un īrētās telpās Bruklinā, Džamaikā un Īstorandžā, Ņudžersijā.

Mazliet citāds iesākums bija Hantington Hillā, Longailendā, kur 11. septembrī mācību gadu uzsāka ar bērnu svētkiem, kuŗos ieradās ap 700 lielu un mazu dalībnieku. Pēc dievkalpojuma jaunās baznīcas apakšējā zālē svētku dalībnieki varēja piedalīties sportā, veiklības vai zināšanu pārbaudē, izmēģināt laimi loterijā vai laimes akā, bet, ja radās izsalkums vai slāpes, to remdināt dāmu komitejas stendos.

Bērniem bija iekārtoti 15 dažādi stendi, kuŗos varēja pārbaudīt skolā iegūtās zināšanas, vai roku un kāju veiklību. Varēja mīklas mīnēt, skaitīt tautas dziesmas, atbildēt uz jautājumiem par Latvijas vēsturi un ģeografiju, ūdens pistolēm nodzēst sveces, rāpties stabā, sviest pakavus vai bumbas, lai par katru piedalīšanos saņemtu zilu, zaļu vai zelta atzinības zīmi, kuŗu stenda vadītājs piesprauda pie dalībnieka baltās lentes. Tā bija zīme, kas deva tiesības piedalīties visās sacensībās.

Dāmu komitejas loterijas laimestos bija tautiski izstrādājumi, gleznas, grāmatas, kristalla vāzes un daudzi citi lielāki vai mazāki priekšmeti, bet atspirdzinājumu stendos varēja arī dabūt desiņas ar kāpostiem, dažāda veida pīrāgus un cepumus, kā arī pelēkos zirņus, bet pie kafijas galda dāmu gatavotas tortes un saldos cepumus. Vīru cilvēki, kuŗus vairāk mocīja slāpes, varēja atspirdzināties pie „Baltā Āža" ar putojošu miestiņu.

★

Draudzes Longailendas skola Hantington Hillā tiešās mācības uzsāka 17. septembrī, pirmoreiz lietojot jaunā īpašuma telpas. Pēdējā nedēļā bija jāsteidz pēdējie telpu iekārtošanas darbi; tikai dažas dienas pirms mācību sākšanās saņēma jauno skolas inventāru — galdus un krēslus.

Jaunais īpašums atrodas skaistā, kokiem apaugušā vietā, kuŗu tikai pirms dažiem gadiem sāka apbūvēt. Zemesgabalu draudze saņēma kā dāvanu, bet namu cēla pašu spēkiem talku kārtībā, tikai lielos darbus izdodot uzņēmējiem. Ēkā atrodas baznīca ar apakšējo sarikojumu zāli, skola ar 17 telpām un mācītāja dzīvoklis. Pamatakmeni šai būvei iesvētīja pērnā maijā. Sarīkojumu zāle jau izlietota vairākiem dievkalpojumiem, mācītāja dzīvokli drīzumā pabeigs, bet baznīcas telpa vēl nav izveidota. Tās pabeigšana prasīs vēl pāris mēnešu, jo tikai novembrā sākumā paredzēts baznīcu iesvētīt. Skolas telpas veidotas ar izņemamām sienām, lai tās varētu izveidot dažādā lielumā vai arī visas telpas pievienot sarīkojuma zālei.

Baznīca veidota pēc architekta S. Zariņa meta, būvēta latviskā stilā ar krāsainiem logu stikliem, bet iekšpusē īpati liektas sijas. Būs iekārtotas elektroniskas ērģeles, kas izmaksās pāri par 10.000 dol. Altāri izbūvēs latviskā stilā.

Pirms dažiem gadiem saņemot dāvināto apbūves gabalu, tajā bija tikai krūmi un koki. Talku kārtībā tos izzāģēja, tā atbrīvojot vietu ne vien būvei, bet arī sporta un auto novietošanas laukumam. Spāņu svētkus varēja svinēt pag. gada decembrī, auto novietošanas laukums tagad ir asfaltēts, bet lielākajos sarīkojumos izrādījies par mazu, kādēļ mašīnas jānovieto zāļu laukumos, kuŗi gan jau sagatavoti apsēšanai, bet zāle iesēta vēl nav. Uz ielas mašīnas drīkst novietot tikai īpašuma robežās.

Līdzekļu lielāko daļu saziedojuši draudzes locekļi, tomēr talkās un līdzekļu sagādē nav piedalījušies visi šī rajona draudzes piederīgie. Daži draudzes locekļi ziedojuši vairākus tūkstošus dolaru naudā vai daudzas darba nedēļas lietainajās vai brīvajās dienās. Daļa līdzekļu ienākuši no sarīkojumiem vai ar dāmu komitejas ziedojumiem, bet daļa arī no draudzes budžeta summām. Longailendā, vai kā ņujorkieši saka, Salā bija izveidojušies trīs draudzes rajoni, bet pag. gadā Beišora ar Frīportu apvienojās, šāgada sākumā pievienojās arī Port Vašingtona. Šai apvienotajā rajonā tagad ir lielākā draudzes komiteja 21 vīra sastāvā, kā arī īpašuma komiteja 14 vīru sastāvā, bet dāmu komitejas valdē darbojas 9 locekles. Apvienošanās devusi vairāk spēka strādāt un savākt lielākus ziedojumus. Salas rajonu aprūpē māc. O. Gulbis, kuŗš drīzumā pāries dzīvot jaunceltajā dzīvoklī blakus skolas telpām.

Līdz šim Salas baznīca celta tikai ar draudzes līdzekļiem, bet liekas, ka būs nepieciešams arī aizņēmums. Ņujorkas draudzes valde piekritusi aizņēmumam ērģeļu iegādei, bet varētu rasties vajadzība arī līdzekļu sagādei telpu pabeigšanai.

Īpašuma komiteja domā, ka šo īpašumu varētu izveidot tā, lai tas pats sevi uzturētu. Ir doma par peldbaseinu, kuŗa izveidošanai katra ģimene varētu ziedot 100 dol., bet par tā lietošanu būtu jāmaksā ieejas maksa. Sarīkojumu zālē varētu notikt plašāki sarīkojumi, kas dotu atlikumu. Ir domāts par teātŗa izrādēm vai raibiem vakariem. Bet pagaidām tie ir tikai nākotnes nodomi.

Pašreiz īpašuma komiteja noraizējusies par līdzekļu sagādi. Bērnu svētki 11. septembrī jau deva labu atlikumu, bet paredzētā 5. novembŗa loterija varētu dot ap 10.000 dol. atlikumu, jo paredzēts izplatīt 20.000 ložu. Tās visvairāk izplatītas Salas rajonā, bet arī citi rajonu vecākie pārdevuši krietnu ložu skaitu. Galvenais laimests ir 1000 dol. valsts krāsainas zīme. — vi —

Pieaug sabiedroto spēki Vietnamā

Līdz nākošajam pavasarim Dienvidvietnamā var būt stacionēti jau 450.000 vīru. Pašreiz, ieskaitot 70.000 septītās flotes piederīgo, amerikāņiem Vietnamā ir 278.000 karavīru.

Nedēļas nogalē Saigonā publicētie dati liecina, ka sabiedroto presē tagad cīnās piecas valstis, ar karavīru un milicijas kopskaitu pārsniedzot vienu miljonu vīru. Pamazām, bet nepārtraukti šis skaits turpina pieaugt. Pēc Saigonas datiem amerikāņiem Vietnamā ir 208.000 karavīru, Dienvidkorejai, Jaunzēlandei, Austrālijai un Filipīnām 41.000; rēgulārajā Dienvidvietnamas armijā 317.000, milicijā 280.000. Bez tam amerikāņi vada Montanāra kalnāju cilšu cīnītājus, skaitā 31.000. Nacionālajā policijā kalpo 55.000 vīru. Šajos skaitļos nav ietilpināti 57.000 bruņoto lauku apgabalu „samierināšanas" darbinieki, bet arī bez tiem un 7. flotes vīriem sabiedroto karavīru kopskaits ir 1.032.000.

Pēc pēdējām ziņām Ziemeļvietnamas rēgulārai armijai un vietkongu partizāniem Dienvidvietnamā ir 282.000 vīru. Šai skaitā neietelp divas Ziemeļvietnamas divīzijas aiz neitrālās joslas un viena aiz Dienvidvietnamas robežas Laosā. Sagaida, ka šīs trīs divīzijas piedalīsies gaidāmajā komūnistu lieluzbrukumu serijā. Bez tam jāatceras, ka komūnisti no Ziemeļvietnamas nepārtraukti iefiltrē ap 10.000 vīru mēnesī.

VILSONS ATSAKĀS SASAUKT PARLAMENTU

No Parīzes ziņo, ka Rodēzijas ministru prezidents Smits kādā radiointervijā izteicies, ka Rodēzijas neatkarības jautājums tiks izšķirts pašreiz notiekošajās slepenajās sarunās ar Angliju. Intervija notikusi tai pašā dienā, kad britu kopvalsts ministru prezidenti publicējuši savas gadskārtējās Londonas konferences komunikē. Smitam izteikts ultimāts, pieprasot atsacīties no nelegāli iegūtās neatkarības līdz šāgada beigām, pretējā gadījumā Anglija pieprasīšot īpašas sankcijas no Apvienotajām nācijām.

Intervijā Smitam cita vidū arī vaicāja, vai iespējams noblokēt Rodēzijas saimniecību. „Anglija jau to mēģina," atbildēja Smits. „Bet tagad, turpat jau gadu vēlāk, liekas, ka mēģinājumam nav bijuši nekādi panākumi." Smita uztverē Rodēzijai nav nekādu saistību ar britu kopvalsts ministru prezidentu konferences lēmumiem, jo Rodēzija nebija atcināta piedalīties.

Londonā ministru prezidents Vilsons noraidīja konservatīvo prasību pārtraukt parlamenta vasaras brīvlaiku pirms paredzētā laika, paskaidrojot, ka Anglijas Rodēzijas politikā nekas nav mainījies.

RIETUMVĀCIJAS ARMIJA MAINA ĢENERĀĻUS

Pēc nesenās krizes Rietumvācijas aizsardzības ministrijā, kuŗas laikā, pēc nesaskaņām militāristu un ministrijas civilistu starpā — bruņotos spēkus atstāja trīs vadītāji ģenerāļi, ar problēmu sācis nodarboties pats kanclers Erhards. Viņa rīkojums aizsardzības ministram fon Haselam: 436.000 vīru lielās Rietumvācijas armijas vadībā lielāka noteikšana dodama gados jaunākiem virsniekiem; domāšanā jāpārslēdzas no agrākajām militārajām tradicijām uz šāsdienas modernajām prasībām.

Aizsardzības ministrs arī steidzās paklausīt, bez kavēšanās atlaižot 14 ģenerāļu vecumā no 56—60 gadiem, kas līdz šim ir lielākā pārmaiņa kopš Rietumvācijas armijas radīšanas. No Bonnas ziņo, ka pret gados jaunākiem tiks nomainīti 6 armijas un 4 aviācijas ģenerāļi, 2 admirāļi un 2 ārsti-ģenerāļi.

NEPARASTS PAGRIEZIENS APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS

Ņujorkā 20. septembrī sākās Apvienoto nāciju rudeņa sesija. Jau pašā sākumā diplomātu aizkulišu sarunās radās negaidīts pārsteigums. Komūnisti, kas apkaŗojuši katru AN ģenerālsekretāru, ieskaitot U Tanu, tagad vēlas, lai Utants paliktu amatā. (1. septembrī viņš paziņoja, ka nav ieinteresēts savu amatu turpināt.)

Viens no galvenajiem Utanta iemesliem vairs nekandidēt bija komūnistu nepiekāpība maksāt nodevas AN miera sargāšanas armiju uzturēšanai. Tagad, kā ziņo no Apvienotajām nācijām, Padjavienība un Ungārija, lai pielabinātos ģenerālsekretāram, apņēmušās „labprātīgi" maksāt. Kādēļ šāda pēkšņa komūnistu labvēlība pret visumā rietumnieciski noskaņoto AN ģenerālsekretāru? Liekas tādēļ, ka Utants savā laikā asi nosodīja ASV militārismu Vietnamā un militāras varas lietošanu, lai iegūtu „vilotu" mieru.

LSCS kongresa . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

les nosaukums Tropical attiecas nevis uz telpu karstumu, bet gan dekorējumu. Bet šo zāli nedrīkst sajaukt ar tās pašas viesnīcas Tiki telpām, kur kārtību uzturot vudū pagānu dieviņi, laudis atpūšoties zem smaržīgiem amarillis krūmiem, kamēr šķibacainas Lieldienu salu iedzimtās pienes atspirdzinājumus izdobtos ananasos . . ."

Iebraucēji lūgti iepriekš paziņot, kad ieradīsies, lai rīcības komiteja vajadzības gadījumā varētu izpalīdzēt. Visu kongresa laiku nepieciešamā informācija saņemama, zvanot Čikagas latviešu namam (463—9373), Jānim Pencim (588—8541) vai Uldim Pūlim (JU8—4074). Kongresa dalības maksa — 5 dol., ieskaitot pusdienas sestdienā un svētdienā, bet istabas dabūjamas par pazeminātu cenu Šeratona viesnīcā—5,50 dol. pa četriem vienā istabā.

„Kongresā gaidāmi visu aprindu, politisko uzskatu un paskata studenti," ziņo mūsu laikraksta Čikagas redaktrise, „kā bizainas tautu meitas, tā intelektuāles ar acenēm un divkāršu parūku; kā bārdaini piecīši, tā resni jauni gleznotāji; puiši ar melnām acenēm un meitenes īsos svārciņos; puiši ar prieviti un puiši ar gaŗiem matiem; un daudzas ļoti skaistas meitenes. Un tu un es, protams! Jo nojauta saka, ka šai kongresā notiks kaut kas speciāls."

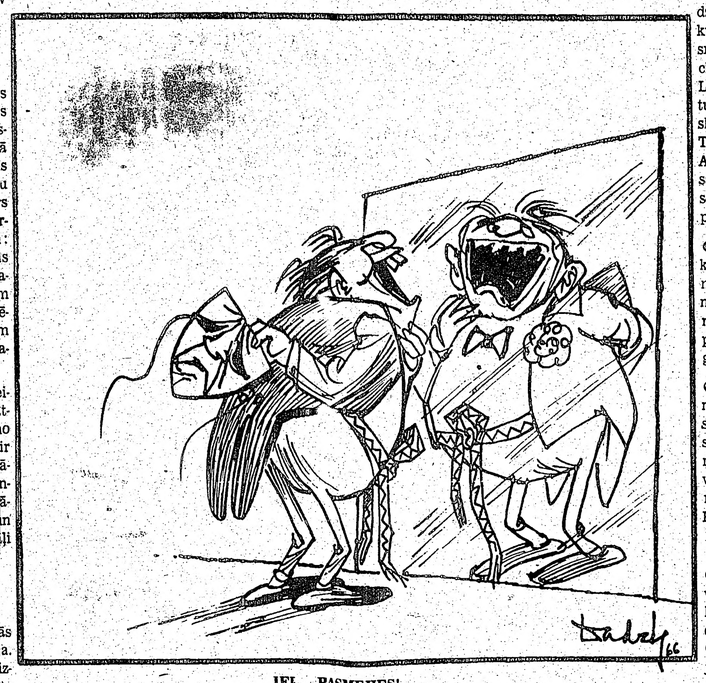

JEL PASMEJIES! . . .

Būtu laiks arī trimdas latviešiem beidzot nonemt pārliekās nopietnības masku un pasmieties arī pašiem par sevi! Dadža karikatūra

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

◎ Aizvadītie DV svētki, liekas, lielā mērā uzmundrinājuši visu Čikagas latviešu saimi, jo sezonas atklāšanas sarīkojumi bija pulcinājuši pilnu Latviešu namu. Čikagas latviešu biedrības rīkotā Leldes Vinteres-Ores darbu izstāde tika uzņemta labvēlīgi, liela daļa no izstādītajiem 30 darbiem pārdoti. Arī Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa koncerts bija izpārdots, un atsaucīgā publikā ar sirdi un dvēseli dzīvoja līdz mūsu tautas dziesmu skaidrajām melodijām, kuŗas ansamblis sniedza ļoti sirsnīgā izpildījumā, ar lielu precizitāti un pietāti pret mūziku. Liekas, ka arī mūsu komponistus aizrāvusi kokļu senatnīgā skaņa, jo vairāki — to vidū pat Tālivaldis Ķeniņš un Longins Apkalns — izmēģinājuši roku, sacerot speciālus darbus šī ansambļa atskaņošanai. Publika pieprasīja daudz piedevu.

◎ Kad čikagletis Donāts Justs, kas dzīvo Humbolta parka rajonā kādā īres nama 1. stāvā, pamodās no veselīga miega svētdienas rītā, viņš ievēroja, ka nakti pa istabas logu aiznests pasmagais televizijas aparāts.

◎ Korporāciju kopa rudens semestrim ievēlējusi šādu vadību: seniors E. Ēvele (Selonija), viceseniors E. Caune (Tālavija), sekretārs J. Veitmanis (Frat. Lataviensis), oldermanis N. Baltmanis (Selonija) un ekonoms G. Kārkliņš (Frat. Livonica).

GRAND RAPIDI

◎ Latvijas kaŗaskolu beigušo virsnieku apvienības Mičigenas kopas biedri no Grand Rapidiem, Saginavas, Detroitas un Grand Hevenas 10. septembrī bija pulcējušies A. Šūpulnieka mājās Grand Hevenas tuvumā, lai atzīmētu izlaiduma dienu — 1. septembri. Kopīgajā salidojumā kā goda viesi ieradās arī viens no Grand Rapidu vecākajiem virsniekiem — plkv. R. Vēliņš un Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks A. Virsis ar dzīvesbiedrēm, kā arī mirušā kopas priekšnieka kapt. Purava atraitne. Vakara dalībniekus uzrunāja kopas pr-ks J. Radziņš, bet plkv. R. Vēliņš savā stāstījumā pakavējās pie audzināšanas un apmācības darba Latvijas armijā. Interesantus epizodus no dzīves kaŗaskolā un jātnieku pulkā pastāstīja kapt. T. Volbergs no Detroitas. Kopas valdē nākamajam darbības gadam izraudzija līdzšinējos — J. Radziņu un V. Zirnīti, bet no jauna A. Šūpulnieku. Atzina, ka vēlams nākotnē pulcēties kādā citā pilsētā, lai būtu plašāka atsaucība. V. Z.

KLIVLENDA

◎ Nesen notikušās LELDAAs ģenerālkonferences darba gaitu un jaunā archibīskapa A. Lūša ievešanu amatā filmā uzņēma J. Zieduņš. Iesākta jau filmas montāža un ieskaņotā teksta iekārtošana filmas izrādei, kuŗa paredzēta rudenī.

◎ Uz 70 mūža gadiem 3. septembrī atskatījās Jēkabs Hermanis. Gavilnieku viņa dzīvesvietā apsveica Pensionāru apvienības valde, DV apvienības pārstāvis J. Ezergailis un no Mārtiņa Lutera draudzes māc. K. Briedis.

◎ Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes loceklis prāv. R. Mužīks no Anglijas 11. septembrī viesojās Apvienotās draudzes un Mārtiņa Lutera draudzes dievkalpojumos, sakot svētrunas. Abus dievkalpojumus kuplināja priekšnesumi.

◎ Gaidu vienība Venta bija rīkojusi 3 dienu nometni B. Riekstiņas lauksaimniecībā. Gaidas pavadīja nometnes laiku nodarbībās, organizēja priekšnesumus un ugunskuru.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

I JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3.
Telefoni: 536-0143, 533-8553-4

4 dzīvokļu māja Toronto rietumu daļā. Labs ienākumu objekts. Prasītā cena $38.000. Lūdz zvanīt V. LILIČUKAM 533-8554.

Vērts padomāt, ka zemes vērtība Kanadā nekrītas, bet pieaug. 140 jūdžu attālumā no Toronto par apm. $11.— akrā iespējams nopirkt 1700 akru zemes ar mežu, ūdeņiem, grantsbedrēm, zvēriem, putniem un zivīm laba ceļa malā. Tuvākai informācijai lūdz zvanīt V. MUKTAM LE6-0143.

High Park — Bloor rajonā 7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja. Divas virtuves un divas vannas istabas. Cena $23.000. Lūdz zvanīt J. VEISAM 533-8553.

REALTOR